

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРОЕКТНИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА»**

**СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ
ХОРОСТКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ТОМ 1

2020/0004-ПЗ

Директор

О.П. Чижевський

Заступник директора з наукової
роботи та просторового планування

Т. В. Криштоп

Головний архітектор проекту

Л.О.Чижевська

Софіївська Борщагівка-2021

Цей звіт став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів

Зам. інв. №	
Підпис і дата	
Інв. № ориг.	

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
СКЛАД ПРОЄКТУ	4
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ СЕРТИФІКАТ АРХІТЕКТОРА	6
АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ ТА УЧАСНИКИ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТУ	7
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	8
ПЕРЕДМОВА	9
1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ	11
1.1. Загальні відомості про громаду	11
1.2. Аналіз містобудівної документації, розробленої раніше.....	11
1.3. Функціональне використання території	11
1.4. Адміністративно-територіальний устрій.....	21
2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ.....	23
2.1. Природно-кліматичні та інженерно-геологічні умови і ресурси.....	23
2.2. Водні ресурси	23
2.3. Лісові ресурси.....	23
2.4. Мінерально - сировинні ресурси.....	23
2.5. Інженерно - будівельні умови.....	23
2.6. Геоелектричний потенціал та інвестиційна привабливість території	26
2.7. Демографічний потенціал, його використання, маятникова міграція	27
2.8. Виробничий потенціал	28
2.9. Науково-технічний потенціал	30
2.10. Рівень розвитку соціальної інфраструктури.....	30
2.11. Рекреаційний, оздоровчий, історико-культурний та туристичний потенціал, природно-заповідний фонд.....	39
2.12. Забезпеченість території транспортною інфраструктурою.....	53
2.13. Забезпеченість території інженерною інфраструктурою	56
3. ПЕРСПЕКТИВИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ.....	63
3.1. Стратегія розвитку громади.....	63
3.2. Планувальна структура.....	66
3.3. Функціональне зонування території.....	68
3.4. Території спільних інтересів суміжних територіальних громад	70
4. ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	71
4.1. Чисельність та зайнятість населення	71
4.2. Обсяги будівництва об'єктів міжселенного обслуговування населення.....	72
4.3. Територіальна організація оздоровчо-рекреаційної та туристичної системи	74
4.4. Розвиток дорожньо - транспортної мережі.....	79
4.5. Напрями вдосконалення інженерної інфраструктури.....	82
4.6. Інженерна підготовка та захист території.....	101

5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА	105
5.1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	105
5.2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.....	108
5.3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	126
5.4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).	130
5.5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.	132
5.6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	140
5.7 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.....	143
5.8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)	167
5.9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	168
5.10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	172
5.11. Резюме	172
6. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ РІШЕНЬ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ	181
7. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ХОРОСТКІВСЬКОЇ ТГ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	183

СКЛАД ПРОЄКТУ

№	Позначення	Найменування	Примітка
1	2020/0004-ПЗ	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	
		ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	
	2020/0004 – СПТГ-1	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Ситуаційна схема.	
	2020/0004 – СПТГ- 2	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. План існуючого використання території, суміщений зі схемою існуючих планувальних обмежень. М 1:10 000	
	2020/0004 – СПТГ- 3	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема розповсюдження факторів природної та техногенної небезпеки. М 1:35 000	
	2020/0004 – СПТГ- 4	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема інженерної підготовки та захисту території від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру. М 1:35 000	
	2020/0004 – СПТГ-5	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Проєктний план (основне креслення), суміщений зі схемою проєктних планувальних обмежень. М 1:10 000	
	2020/0004 – СПТГ-6	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема просторової реалізації стратегії розвитку території. М 1:35 000	
	2020/0004 – СПТГ- 7	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема формування мережі первинної медичної допомоги. М 1:35 000	
	2020/0004 – СПТГ- 8	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема формування мережі освітніх закладів. М 1:35 000	
	2020/0004 – СПТГ- 9	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема дорожньої мережі та транспортної інфраструктури. М 1:35 000	
	2020/0004 – СПТГ- 10	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Схема інженерних мереж та споруд	
	2020/0004 – СПТГ- 11	Схема планування Хоростківської територіальної громади Тернопільської області. Ландшафтний план. М 1:35 000	
2	2020/0004-ОП	ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ	
3	2020/0004-ВД	ВИХІДНІ ДАНІ	

МІСТОБУДІВНУ ДОКУМЕНТАЦІЮ РОЗРОБЛЕНО ВІДПОВІДНО ДО
ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, БУДІВЕЛЬНИХ НОРМ,
ДЕРЖАВНИХ СТАНДАРТІВ І ПРАВИЛ

Головний архітектор проєкту

Л.О.ЧИЖЕВСЬКА

2021 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ СЕРТИФІКАТ АРХІТЕКТОРА

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ
АТЕСТАЦІЙНА АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНА КОМІСІЯ

Серія **AA** № **003822**

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ СЕРТИФІКАТ
відповідального виконавця окремих видів робіт (послуг),
пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури

архітектор
(найменування професії)

Виданий про те, що Чижевська Лідія Олександрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

пройшов(ла) професійну атестацію, що підтверджує його (її) відповідність кваліфікаційним вимогам у сфері діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури, професійну спеціалізацію, необхідний рівень кваліфікації і знань.

Категорія: архітектор

Кваліфікаційний сертифікат видано згідно з рішенням Атестаційної архітектурно-будівельної комісії (далі - Комісія) від "22" травня 2017р. № 4-5-05-17
(рішенням _____ секції Комісії
від _____ № _____, затвердженим президією
Комісії _____).

Зареєстрований у реєстрі атестованих осіб 24 травня 2017 року
за № 3822.

Роботи (послуги), пов'язані із створенням об'єктів архітектури, спроможність виконання яких визначено кваліфікаційним сертифікатом:

Розроблення містобудівної документації

Дата видачі 26 травня 2017 року

Голова (заступник Голови) Атестаційної архітектурно-будівельної комісії

(підпис)

Чижевський Олександр Павлович
(прізвище, ім'я, по батькові)

М. П.

Дана копія кваліфікаційного сертифікату виготовлена для одноразового використання з метою підтвердження кваліфікаційних правових підстав виконання **ТОВ «УКРНПЦІВІЛЬБУД» робіт по договору № 2020/0004 «СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ХОРОСТКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ використання копії даного кваліфікаційного сертифікату для підтвердження кваліфікації виконання іншої роботи.

ТОВ «УКРНПЦІВІЛЬБУД», код 16 570 2016 р., 17 кв.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ ТА УЧАСНИКИ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТУ

[illegible]

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ПЕРЕДМОВА

Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) – це п'ятирічна програма, що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Програма спрямована на посилення місцевого самоврядування та створення кращих умов для розвитку територіальних громад, підвищення рівня залученості громадян до прийняття рішень та забезпечення підзвітності та прозорості в громадському управлінні. До консорціуму виконавців програми DOBRE, на чолі з Global Communities, входять: Український кризовий медіа-центр; SocialBoost; Фонд розвитку місцевої демократії (FSLD/FRDL), Малопольська школа державного управління при Краківському університеті економіки (MSAP/UEK), Польща; Національний Демократичний Інститут (NDI).

Програма USAID DOBRE працює в 7 цільових областях: Дніпропетровській, Івано-Франківській, Харківській, Херсонській, Кіровоградській, Миколаївській та Тернопільській. Із червня 2020, Програма розпочала свою роботу ще в трьох областях: Запорізькій, Чернівецькій, та Чернігівській.

Цей звіт є результатом реалізації Програмою DOBRE проекту з просторового планування для Хоростківської територіальної громади, що є почесним партнером для Програми та співпрацює відповідно до Меморандуму про співпрацю. Головним виконавцем цієї документації є ТОВ "Український науково-проектний інститут цивільного будівництва". Проект з просторового планування для Хоростківської територіальної громади передбачає створення комплексної документації з просторового розвитку громади для прийняття обґрунтованих стратегічних рішень, глибокого розуміння власних територій, їх аналіз та формування проектних планів по використанню цієї території.

Відповідно до розпорядження КМУ № 333-р від 01.04.2014 р. територіальна громада повинна розробити схему планування своєї території. Сьогодні дуже актуальним є комплексний підхід до просторового планування території, адже це ключ до сталого, планомірного та гармонійного розвитку громади.

Схема планування території громади – це містобудівна документація, яка визначає принципові вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території громади. Ця документація має бути інструментом розумного управління для органів місцевого самоврядування. Завдяки застосуванню геопросторових даних з'являється можливість оперативно приймати рішення щодо забезпечення життєдіяльності громади в будь-якій сфері: освіті, медицині, інженерно-транспортній, санітарно-епідемічному благополуччі, пожежній безпеці тощо.

Завданнями схеми планування території громади є:

- обґрунтування майбутніх потреб і визначення переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства;
- обґрунтування та визначення територій для містобудівних потреб;
- забезпечення раціонального розселення та визначення напрямів сталого розвитку населених пунктів;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- розроблення містобудівних заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів;
- розроблення заходів щодо пожежної та техногенної безпеки.

Головна мета схеми планування території територіальної громади (далі – ТГ) - обґрунтувати майбутні потреби та визначити переважні напрямки використання її території з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів, визначити території, що мають особливу цінність, встановити передбачені законодавством обмеження на їх планування, забудову та інше використання.

Схема планування території ТГ розроблена ТОВ “УКРНДІЦИВІЛЬБУД” на підставі:

- завдання на проектування від 2020 року;
- вихідних матеріалів, наданих службами Тернопільської ОДА, РДА, сільських рад (що увійшли до складу ТГ), відомчими установами.

При розробленні проекту були враховані законодавчі та нормативні документи:

- Розпорядження КМУ №333-р від 01.04.2014 р.;
- Закон України ”Про Генеральну схему планування території України”;
- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Закон України “Про основи містобудування”;
- Закон України “ Про регулювання містобудівної діяльності”;
- Закон України ”Про місцеве самоврядування в Україні”;
- ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях;
- ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій;
- Схема планування території Тернопільської області

1. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

1.1. Загальні відомості про громаду

Хоростківська міська ТГ (далі-Хоростківська ТГ) займає західну частину Подільського плато та розміщується у східній частині Тернопільської області. До складу Хоростківської міської територіальної громади входить місто Хоростків, села Хлопівка, Увисла, Ключинці, Перемилів, Карашинці, Верхівці, Сорока, Великий Говилів та Малий Говилів.

Територія Хоростківської міської ТГ межує безпосередньо з Копичинецькою та Тербовлянською міською, Гримайлівською та Гусятинською селищною, Васильковецькою та Іванівською сільською ТГ Тернопільської області.

Адміністративний центр Хоростківської ТГ – місто Хоростків – розташоване на відстані близько 60 км в північно – західному напрямку від обласного центру (міста Тернопіль). За 8 км від міста проходить міжнародний маршрут Е85 — європейський автошлях, що бере свій початок у литовській Клайпеді і закінчується у грецькому Александруполі протяжністю 2300 кілометрів. З південного-заходу на північний-схід Хоростківську ТГ перетинає територіальна дорога державного значення Гримайлів-Яблунів. Вздовж північної межі ТГ проходить ще одна автомобільна дорога державного значення Галич-Підгайці-Сатанів. Відстані до сільських населених пунктів Хоростківської міської ТГ від міста Хоростків: с. Увисла 7,7 км, с. Хлопівка 4,9 км, с. Великий Говилів 6,5 км, с. Малий Говилів 7,7 км, с. Карашинці 7,5 км, с. Перемилів 8,4 км, с. Верхівці 9,3 км, с. Ключинці 10,2 км, с. Сорока 10,8 км.

Найближчий аеропорт - міжнародний аеропорт «Тернопіль» - знаходиться в 55 км по автодорогах загального користування державного значення.

У м.Хоростків є проміжна залізнична станція Тернопільської дирекції Львівської залізниці на неелектрифікованій лінії Тернопіль — Біла-Чортківська. Вдале географічне розташування міста робить його потужним транспортним вузлом. Місто є важливим промисловим центром півдня Тернопільської області. Сприяє цьому розвинута мережа промислових підприємств, висококваліфікованих робітників будівельної, хімічної та харчової промисловості. У місті є спеціалізований навчальний заклад з підготовки електрогазозварників та інших фахівців робітничих спеціальностей. Спостерігається наявність вільних виробничих об'єктів і земельних ділянок. Цей важливий факт має суттєве значення для іноземних партнерів, зацікавлених у розвитку свого бізнесу. Місто Хоростків вирізняється інтенсивним розвитком, помітно впливаючи на регіональну економіку та розвиток Тернопільщини в цілому.

1.2. Аналіз містобудівної документації, розробленої раніше

Таблиця 1.2.1.

Наявна містобудівна документація ТГ

№ з/п	Населений пункт	Назва містобудівної документації	Рішення про затвердження	Адреса розміщення на веб-сайті
1	м. Хоростків Тернопільської області	Генеральний план розвитку міста Хоростків Тернопільської області (1965 року)		

1.3. Функціональне використання території

Територія ТГ, згідно даних обліку земель станом на 01.01.2020 р., склала 18449.27 га, що становить 1,33 % загальної площі Тернопільської області.

За цільовим призначенням землі ТГ, згідно Земельного кодексу України, поділяються на наступні категорії:

- землі сільськогосподарського призначення;
- землі житлової та громадської забудови;

- в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення;
- г) землі оздоровчого призначення;
- г) землі рекреаційного призначення;
- д) землі історико-культурного призначення;
- е) землі лісгосподарського призначення;
- є) землі водного фонду;
- ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

В межах кожної категорії існують території різного функціонального використання. Аналіз структури земельного фонду ТГ за період 2016–2020 рр. не виявив жодних змін в розподілі земель за цільовим призначенням.

Таблиця 1.3.1

Динаміка змін структури земельного фонду Хоростківської міської ради на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	га	%	га	%
1	сільськогосподарські землі	5039.37	84.51	5039.37	84.51	5039.37	84.51	5039.37	84.51	5039.37	84.51
2	землі житлової забудови	268.03	4.50	268.03	4.50	268.03	4.50	268.03	4.50	268.03	4.50
3	землі громадської забудови	15.01	0.25	15.01	0.25	15.01	0.25	15.01	0.25	15.01	0.25
4	землі промисловості	93.82	1.57	93.82	1.57	93.82	1.57	93.82	1.57	93.82	1.57
5	землі транспорту та зв'язку	210.83	3.54	210.83	3.54	210.83	3.54	210.83	3.54	210.83	3.54
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	0.32	0.01	0.32	0.01	0.32	0.01	0.32	0.01	0.32	0.01
8	землі лісогосподарського призначення	169.03	2.83	169.03	2.83	169.03	2.83	169.03	2.83	169.03	2.83
9	землі водного фонду	157.93	2.65	157.93	2.65	157.93	2.65	157.93	2.65	157.93	2.65
10	землі іншого призначення	8.40	0.14	8.40	0.14	8.40	0.14	8.40	0.14	8.40	0.14
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	18.01	0.30	18.01	0.30	18.01	0.30	18.01	0.30	18.01	0.30
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	0.63	0.01	0.63	0.01	0.63	0.01	0.63	0.01	0.63	0.01
	землі історико-культурного призначення	14.94	0.25	14.94	0.25	14.94	0.25	14.94	0.25	14.94	0.25

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Хоростківської міської ради»

Таблиця 1.3.2

Динаміка змін структури земельного фонду Ключинського старостинського округу на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	%	га	%	га
1	сільськогосподарські землі	2400.53	91.52	2400.53	91.52	2400.53	91.52	2400.53	91.52	2400.53	91.52
2	землі житлової забудови	72.16	2.75	72.16	2.75	72.16	2.75	72.16	2.75	72.16	2.75
3	землі громадської забудови	3.10	0.12	3.10	0.12	3.10	0.12	3.10	0.12	3.10	0.12
4	землі промисловості	0.05	-	0.05	-	0.05	-	0.05	-	0.05	-
5	землі транспорту та зв'язку	23.83	0.91	23.83	0.91	23.83	0.91	23.83	0.91	23.83	0.91
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	землі лісгосподарського призначення	76.20	2.91	76.20	2.91	76.20	2.91	76.20	2.91	76.20	2.91
9	землі водного фонду	47.20	1.80	47.20	1.80	47.20	1.80	47.20	1.80	47.20	1.80
10	землі іншого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі історико-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Ключинського старостинського округу»

Таблиця 1.3.3

Динаміка змін структури земельного фонду Перемилівського старостинського округу на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	%	га	%	га
1	сільськогосподарські землі	2461.11	93.04	2461.11	93.04	2461.11	93.04	2461.11	93.04	2461.11	93.04
2	землі житлової забудови	122.20	4.62	122.20	4.62	122.20	4.62	122.20	4.62	122.20	4.62
3	землі громадської забудови	2.51	0.09	2.51	0.09	2.51	0.09	2.51	0.09	2.51	0.09
4	землі промисловості	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	землі транспорту та зв'язку	24.11	0.91	24.11	0.91	24.11	0.91	24.11	0.91	24.11	0.91
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	землі лісгосподарського призначення	18.30	0.69	18.30	0.69	18.30	0.69	18.30	0.69	18.30	0.69
9	землі водного фонду	16.90	0.64	16.90	0.64	16.90	0.64	16.90	0.64	16.90	0.64
10	землі іншого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі історико- культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Перемилівського старостинського округу»

Таблиця 1.3.4

Динаміка змін структури земельного фонду Сороківського старостинського округу на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	%	га	%	га
1	сільськогосподарські землі	1218.51	81.81	1218.51	81.81	1218.51	81.81	1218.51	81.81	1218.51	81.81
2	землі житлової забудови	53.00	3.56	53.00	3.56	53.00	3.56	53.00	3.56	53.00	3.56
3	землі громадської забудови	1.59	0.11	1.59	0.11	1.59	0.11	1.59	0.11	1.59	0.11
4	землі промисловості	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	землі транспорту та зв'язку	6.20	0.42	6.20	0.42	6.20	0.42	6.20	0.42	6.20	0.42
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	землі лісогосподарського призначення	198.40	13.32	198.40	13.32	198.40	13.32	198.40	13.32	198.40	13.32
9	землі водного фонду	11.70	0.79	11.70	0.79	11.70	0.79	11.70	0.79	11.70	0.79
10	землі іншого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі історико-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Сороківського старостинського округу»

Таблиця 1.3.5

Динаміка змін структури земельного фонду Увислівського старостинського округу на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	%	га	%	га
1	сільськогосподарські землі	1820.00	93.49	1820.00	93.49	1820.00	93.49	1820.00	93.49	1820.00	93.49
2	землі житлової забудови	94.20	4.84	94.20	4.84	94.20	4.84	94.20	4.84	94.20	4.84
3	землі громадської забудови	2.66	0.14	2.66	0.14	2.66	0.14	2.66	0.14	2.66	0.14
4	землі промисловості	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	землі транспорту та зв'язку	10.80	0.56	10.80	0.56	10.80	0.56	10.80	0.56	10.80	0.56
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	землі лісгосподарського призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	землі водного фонду	19.00	0.98	19.00	0.98	19.00	0.98	19.00	0.98	19.00	0.98
10	землі іншого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	729.20	37.46	729.20	37.46	729.20	37.46	729.20	37.46	729.20	37.46
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі історико-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Увислівського старостинського округу»

Таблиця 1.3.6

Динаміка змін структури земельного фонду Хлопівського старостинського округу на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	%	га	%	%
1	сільськогосподарські землі	1820.00	93.49	1820.00	93.49	1820.00	93.49	1820.00	93.49	1820.00	93.49
2	землі житлової забудови	94.20	4.84	94.20	4.84	94.20	4.84	94.20	4.84	94.20	4.84
3	землі громадської забудови	2.66	0.14	2.66	0.14	2.66	0.14	2.66	0.14	2.66	0.14
4	землі промисловості	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	землі транспорту та зв'язку	10.80	0.56	10.80	0.56	10.80	0.56	10.80	0.56	10.80	0.56
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	землі лісогосподарського призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	землі водного фонду	19.00	0.98	19.00	0.98	19.00	0.98	19.00	0.98	19.00	0.98
10	землі іншого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	729.20	37.46	729.20	37.46	729.20	37.46	729.20	37.46	729.20	37.46
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі історико-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Хлопівського старостинського округу»

Таблиця 1.3.7

Динаміка змін структури земельного фонду Великоговилівського старостинського округу на 01.01.2016-2020 р.р.*

№ п/п	Функціональне використання земель	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
		га	%	га	%	га	%	%	га	%	%
1	сільськогосподарські землі	2130.79	90.94	2130.79	90.94	2130.79	90.94	2130.79	90.94	2130.79	90.94
2	землі житлової забудови	111.24	4.75	111.24	4.75	111.24	4.75	111.24	4.75	111.24	4.75
3	землі громадської забудови	4.04	0.17	4.04	0.17	4.04	0.17	4.04	0.17	4.04	0.17
4	землі промисловості	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	землі транспорту та зв'язку	79.00	3.37	79.00	3.37	79.00	3.37	79.00	3.37	79.00	3.37
6	землі технічної інфраструктури	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	землі оборони	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	землі лісогосподарського призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	землі водного фонду	18.00	0.77	18.00	0.77	18.00	0.77	18.00	0.77	18.00	0.77
10	землі іншого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
з усіх земель	землі природоохоронного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі оздоровчого призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі рекреаційного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	землі історико-культурного призначення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* за даними довідки «Динаміка змін у структурі земельного фонду Великоговилівського старостинського округу»

Структура земельного фонду Хоростківської ОТГ, %

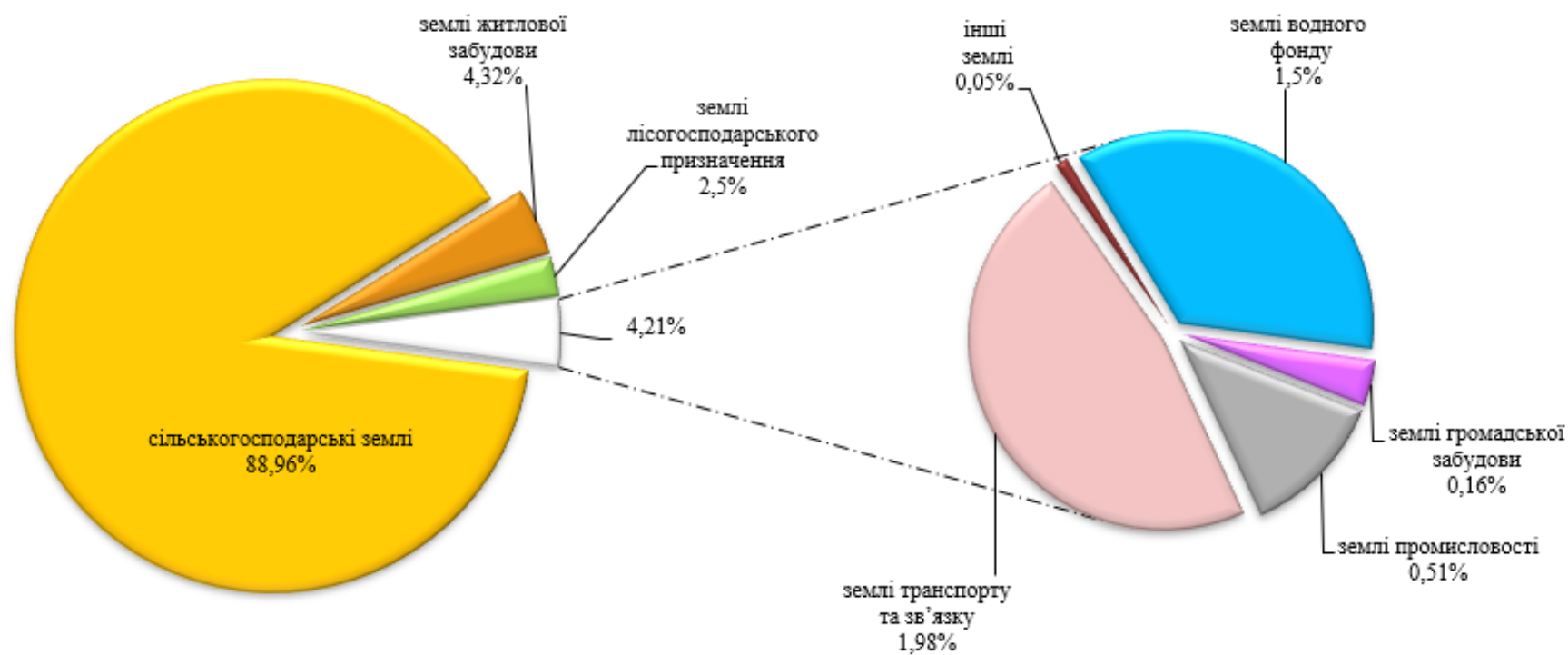

Рис. 1.3.1. Структура земельного фонду Хоростківської ТГ на 01.01.2020 р.

В балансі земельного фонду ТГ лідером лишаються землі сільськогосподарського призначення. Їх частка складає 88.96 % території ТГ. Це говорить про сільськогосподарське спрямування ТГ.

Наступними за зайнятою площею є землі житлової забудови. Площа даних земель складає 797.83 га або 4.32 % території ТГ.

Дещо меншу площу займають землі лісогосподарського призначення. Їх частка складає лише 2.5 % земельного фонду ТГ.

Таким чином, описані вище категорії земель складають 95,79 % площі ТГ. У складі земель інших видів використання, які становлять 4,21 %, найбільшу площу займають землі транспорту та зв'язку. Їх площа складає 365.57 га або 1.98 % території ТГ.

Землі водного фонду займають 277,34 га. Майже 57% даних земель припадає на територію Хоростківської міської ради.

Ще меншу площу (0.51 %) займають землі промисловості. При цьому, відповідно до наданих даних, 98 % даних земель зосереджено на території Хоростківської міської ради.

Найменша площа припадає на землі громадської забудови. Частка земель даного використання складає лише 0,16%.

Землі природоохоронного призначення займають 4,05% усіх земель ТГ. Дані землі знаходяться на території Хоростківської міської ради (2.41 %) та Увислівського старостинського округу (97,6%).

На території Хлопівського старостинського округу та Хоростківської міської ради також присутні землі історико-культурного призначення. Частка даних земель складає 0,1 %.

Найменшу площу займають землі рекреаційного призначення. 0,63 га даних земель знаходиться на території Хоростківської міської ради.

1.4 Адміністративно-територіальний устрій

Хоростківська міська територіальна громада утворена 12 серпня 2015 року шляхом об'єднання Хоростківської міської ради, Ключинської, Перемилівської, Сороківської, Хлопівської, Увислівської сільських рад Гусятинського району та Великоговилівської сільської ради Терещівського району. В силу правової неврегульованості питання об'єднання громад із сусідніх районів вибори у Хоростківській міській раді 25 жовтня 2015 року не відбулися, а лише у 29 жовтня 2017 року.

Згідно з новим адміністративно-територіальним устроєм, громада є частиною Чортківського району Тернопільської області.

До складу громади входить 10 населених пунктів: Адміністративний центр ТГ – місто Хоростків та сільські населені пункти – Карашинці, Ключинці, Перемилів, Верхівці, Сорока, Увисла, Хлопівка, Великий Говилів, Малий Говилів.

Таблиця 1.4.1

**Адміністративно-територіальний устрій Хоростківської громади
Тернопільської області**

Ч.ч.	Населений пункт	Кількість населення, осіб
1.	м. Хоростків	6740
2.	с. Карашинці	485
3.	с. Клювинці	1098
4.	с. Перемилів	1057
5.	с. Верхівці	403
6.	с. Сорока	737
7.	с. Увисла	1278
8.	с. Хлопівка	1060
9.	с. Великий Говилів	945
10.	с. Малий Говилів	352
	Разом по громаді	14155

2. КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

2.1 Природно-кліматичні та інженерно-геологічні умови і ресурси

Клімат на території Хоростківська ТГ, як і Тернопільської області вцілому, помірно континентальний із неспекотним літом, помірною зимою і достатньою кількістю опадів.

2.2. Водні ресурси

Територією Хоростківської ТГ протікають річки Тайна, Голодні Стави, Черниця, Рудка Велика. Також тут нараховується 14 ставків.

Річка Тайна – права притока річки Гнила (басейн Дністра). Довжина складає 46 км. Площа водозбірного басейну 327 км². Похил річки 2,0 м/км. Заплава двостороння, значною мірою заболочена, завширшки до 100 м. Річище звивисте, завширшки 6—7 м. Живлення мішане, з переважанням снігового. Замерзає у грудні, скресає в березні. Стік зарегульований ставками. Використовується частково на господарські потреби, частково на сільськогосподарські. Основна притока - річка Голодні Стави.

2.3. Лісові ресурси

Відповідно до інформації наданої ДП «Чортківське лісове господарство» загальна площа держлісфонду на території Хоростківської ТГ становить 268 га, з них вкриті лісом 251 га. Видовий склад насаджень, які знаходяться у підпорядкуванні підприємства, представлений такими основними лісоутворюючими породами: дуб звичайний, ясен звичайний, сосна звичайна, граб звичайний, вільха чорна, і супутніми породами: черешня, ялина європейська, клен гостролистий, дуб червоний, акація біла. Вікова структура представлена молодняками – 26 га, середньовіковими насадженнями – 211 га, пристигаючими – 10 га, стиглими – 4 га.

Щорічний обсяг проведення вибіркових санітарних рубок складає близько 20 га.

2.4. Мінерально-сировинні ресурси

На території Хоростківської ТГ наявні такі корисні копалини: торф та суглинок. Є можливості для розвитку галузі виробництва будівельних матеріалів.

2.5. Інженерно - будівельні умови

Оцінка території по ухилах за придатністю для будівництва

Природні умови є однією з найважливіших передумов для створення здорового та зручного життя населення, що відповідає вимогам економіки будівництва та експлуатації. Ефективне використання природних умов може бути досягнуто лише на основі аналізу території: водних об'єктів (водойм та водотоків) та геоморфологічних даних.

Хоростківська громада розташована в південно-східній частині Тернопільської області. Територія Хоростківської ТГ характеризується складним рельєфом з вираженими тальвегами та балками. Загальний ухил рельєфу направлений до водних поверхонь, що в південній частині громади. Абсолютні відмітки території змінюються в межах від 261,00 м БС до 352,00 м БС.

По території громади присутня розвинена зарегульована мережа водотоків, до якої входять: р.Рудка Велика, р.Рудка Мала, р.Голодні Стави, р.Тайна, р.Черниця, р.Поплави та водойм.

Оцінка території виконуються по критеріям, що враховують природні і антропогенні процеси та явища, та розділяють території на: сприятливі, малосприятливі та несприятливі.

Сприятливі території

I категорія - придатні території, які в подальшому можливо потребуватимуть загальних заходів з інженерної підготовки. Рельєф виражений ухилами від 5 ‰ до 80 ‰, є рівнинним та сприятливим для забудови різного типу функціонального використання. Інженерно-будівельні умови територій сприятливі для промислового та житлово-громадського будівництва. Рівнинний рельєф характеризується незначною різницею висотних відміток, підвищених і знижених місць, відсутністю несприятливих природних та антропогенних геологічних процесів.

Малосприятливі території

II категорія - обмежено-придатні території, які в подальшому можливо потребуватимуть загальних та частково спеціальних заходів з інженерної підготовки. Рельєф виражений ухилами менше 5‰, та від 80 ‰ до 150 ‰. Середній рельєф характеризується поєднанням водорозділів, тальвегів, пагорбів, незначних балок.

З несприятливих процесів на цих територіях мають місце: заболочування території, ерозія ґрунтів.

Несприятливі території

III категорія - непридатні території, які в подальшому потребуватимуть загальних та спеціальних заходів з інженерної підготовки. Рельєф виражений ухилами більше 150 ‰. Складний рельєф визначається різко виявленими крутими схилами, глибокими балками. Круті схили є несприятливими для промислової та житлово-громадської забудови, але можливе використання цієї території під ландшафтно-рекреаційне призначення.

З несприятливих процесів на цих територіях мають місце: заболочування території.

Відповідно топографічній основі, яку виготовлено у 2020 році у цифровому вигляді для масштабу 1:10 000 на території Хоростківської громади Тернопільської області серед геологічних процесів на території присутнє заболочування та ерозія ґрунту.

Заболочування територій має не значне поширення та спостерігаються по всій території громади, поряд з водними об'єктами. Для територій, що в північній частині ці процеси практично не мають розвитку.

Активним фактором, що впливає на заболочування територій в громаді є:

- атмосферні опади;
- ґрунтові води, що знаходяться на глибині від 1 до 7 м і відповідно впливають на процес ґрунтоутворення;
- замулення водних об'єктів;
- зменшення пропускної спроможності водотоків, за рахунок захащування русел.

Таблиця 2.5.1

Перелік територій з проявом заболочування

№ з/п	Найменування населеного пункту, поряд з яким характерний прояв процесу (явища)	Кількість місць	Примітка
1	2	3	4
1	с. Великий Говилів	22	Примітка 1
2	м. Хоростків	18	Примітка 1
3	с. Хлопівка	11	Примітка 1
4	с.Оленівка	1	Примітка 1
5	с. Карашинці	8	Примітка 1
6	с. Ключинці	9	Примітка 1
7	с. Перемилів	3	Примітка 1
8	с. Сорока	1	Примітка 1
9	с. Рудки	3	Примітка 1
10	с. Целіїв	5	Примітка 1
	Всього	81	

Примітка 1. Показники приведені в проєктних межах території громади відповідно з наданою топографічною основою.

Ерозійні процеси мають незначне поширення в центральній частині громади, поряд з територіями, де присутні тальвеги та балки. За рахунок розчленованого рельєфу, з наявністю схилів та балок по території утворилися території, де присутня ерозія ґрунту, що проявляються за рахунок неорганізованого упорядкування поверхні рельєфу, що призводить до розмивання та вимивання верхнього родючого шару ґрунту.

До природних чинників, що впливають на утворення ерозії (яружноі) належать:

- кліматичні фактори;
- рельєф місцевості;
- наявність рослинності;
- фізико-механічні властивості ґрунтів;
- геологічна будова схилів, ярів та балок.

Для територій, що в південній частині характерні рівнинні ділянки і тому ці процеси практично не мають розвитку.

Таблиця 2.5.2

Перелік територій з проявом ерозії ґрунту

№ п/п	Найменування населеного пункту, поряд з яким характерний прояв процесу (явища)	Кількість місць	Примітка
1	2	3	4
1	с. Перемилів	1	Примітка 1
	Всього	1	

Примітка 1. Показники приведені в проєктних межах території громади відповідно з наданою топографічною основою.

При опрацюванні даних топографічної основи, на території Хоростківської ТГ було виявлено місця порушені гірничими роботами, які розповсюджені в південній та західній частині території громади. Порушені гірничими роботами території представлені у вигляді:

- кар'єрів, які функціонують;
- недіючих кар'єрів.

Таблиця 2.5.3

Перелік територій порушених гірничими роботами

№ з/п	Найменування населеного пункту, поряд з яким характерний прояв процесу (явища)	Кількість місць	Тип родовища	Примітка
1	2	3	4	5
1	м. Хоростків	1	-	Примітка 1
2	с. Целіїв	1	камінь, недіючий	Примітка 1
3	с. Целіїв	1	глина, недіючий	Примітка 1
4	с. Увисла	1	глина	
5	с. Малий Говилів	1	глина	
	Всього	5		

Примітка 1. Показники приведені в проєктних межах території громади відповідно з наданою топографічною основою.

Висновок

Дані фактори природних умов незначною мірою впливають на утримання існуючих територій та перспективне освоєння нових територій, за рахунок незначних масштабів прояву процесів. Тому території в межах громади потребують спеціальних та загальних заходів інженерної підготовки та захисту території на етапі підготовчих робіт при освоєнні перспективних територій та утриманні існуючих.

Виконання заходів інженерної підготовки територій забезпечить:

- загальну стійкість об'єктів і територій при основному та аварійному сполученні навантажень;
- збереження існуючого рельєфу;
- нормативні санітарно-гігієнічні, соціальні, рекреаційні умови території, що захищається;
- надійне функціонування об'єктів, що розміщені на цих територіях;
- збереження природних ландшафтів, заповідних зон, об'єктів природної та культурної спадщини, зон відпочинку тощо;
- охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання земель і природних ресурсів, об'єктів, що захищаються;
- виконання будівельних робіт при застосуванні заходів з інженерного захисту повинно бути безаварійним і має виключати виникнення небезпечних нових і (або) активізацію діючих геологічних процесів на прилеглих територіях.

2.6. Геоекономічний потенціал та інвестиційна привабливість території

Розширення сільськогосподарської діяльності в громаді, запровадження інноваційних технологій дає поштовх для розвитку кооперативного руху, збільшення обсягів виробництва, розвитку переробної промисловості тощо.

Також в наявності у громади є вільні земельні ділянки і нерухомість для інвестиційних пропозицій.

Тернопільська область має значний на загальноукраїнському фоні туристично-рекреаційний потенціал. Одним із 5 рекреаційних районів області є Чортківський, куди входить Хоростківська зелена зона. На території громади до таких місць можна віднести: територія над річкою Тайною, ставки в м.Хоростків та в с.Клювинці.

Також на території громади є дендрологічний парк загальнодержавного значення „Хоростківський” площею 18 га та палацовий комплекс. У сільських населених пунктах є цікаві екскурсійні об'єкти, умови для розвитку сільського зеленого туризму, умови для організації етносадиб або гастрономічних фестивалів (подієвий туризм), умови для організації рекреаційного (відпочинкового) туризму.

2.7. Демографічний потенціал, його використання, маятникова міграція

Станом на 01.01.2020 року в громаді проживало 14155 осіб. Найбільша кількість населення проживає в місті Хоростків – понад 47% всього населення громади. Найменша кількість населення, трішки більше 2% проживає у селі Малий Говилів, а в селах Карашинці та Верхівці проживає приблизно по 3% населення. 3 населенні пункти (Малий Говилів, Верхівці, Карашинці) мають кількість населення до 500 осіб, 2 населені пункти (Сорока та Великий Говилів) – мають кількість населення від 500 до 1000 осіб, 4 населені пункти (Перемилів, Хлопівка, Клювинці, Увисла) – мають кількість населення від 1000 до 1500 осіб, і м. Хоростків – має кількість населення понад 5000 осіб.

Загалом по громаді за період з 2016 р. по 2020 р. кількість населення зменшується. Така ситуація спостерігається в усіх населених пунктах. Така ситуація спричинена низьким рівнем народжуваності та високим рівнем смертності у сільській місцевості. Якщо створити умови проживання, за яких молодь не виїжджала б, демографічна ситуація покращиться.

Інформація по віковій структурі надана не по усіх населених пунктах. Але з наявної інформації переважає частка осіб у працездатному віці, причому у більшості вона складає понад 60%. Частка осіб пенсійного віку найвища у селах Сорока, Великий Говилів та складає 23,3% та 22,5% відповідно.

Громада має значний демографічний потенціал для свого розвитку. З часу утворення громади на розвиток молоді звертається велика увага, чому свідчить створення молодіжної ради, яка активно приймає участь у розвитку громади на перспективу.

Таблиця 2.7.1.

Динаміка демографічного розвитку Хоростківської громади у розрізі населених пунктів

Ч.ч.	Населений пункт	2016	2017	2018	2019	2020
1.	м. Хоростків	6935	6883	6822	6822	6740
2.	с. Карашинці	494	493	490	492	485
3.	с. Великий Говилів	1041	1047	1008	959	945
4.	с. Малий Говилів	384	386	367	363	352
5.	с. Клювинці	1170	1130	1093	1097	1098
6.	с. Перемилів	1139	1125	1139	1085	1057
7.	с. Верхівці	405	412	412	411	403
8.	с. Сорока	744	742	739	735	737
9.	с. Увисла	1306	1310	1306	1294	1278
10.	с. Хлопівка	1068	1064	1056	1059	1060
	Разом по громаді	14686	14592	14432	14317	14155

Таблиця 2.7.2.

Вікова структура населення Хоростківської громади

Ч.ч.	Населений пункт	0 - 5 років		6 - 18 років		18-60 років		Пенсійного віку	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%
1.	м. Хоростків	306	4.5	986	14.6	4359	64.7	1089	16.2
2.	с. Карашинці	9	1.9	62	12.8	331	68.2	83	17.1
3.	с. Великий Говилів	36	3.7	166	16.9	558	56.9	221	22.5
4.	с. Малий Говилів	11	3.1	52	14.8	231	65.6	58	16.5
5.	с. Ключинці	55		144		899		*	
6.	с. Перемилів	*		*		*		*	
7.	с. Верхівці	*		*		*		*	
8.	с. Сорока	33	4.5	96	13.0	436	59.2	172	23.3
9.	с. Увисла	80	6.3	145	11.3	834	65.3	219	17.1
10.	с. Хлопівка	42	4.0	158	14.9	658	62.1	202	19.1
	Разом по громаді								

*інформація не надана.

2.8. Виробничий потенціал

Економіка Хоростківської ТГ має промислово-сільськогосподарський профіль. Основні види господарської діяльності - харчова (цукрове та спиртове виробництво), хімічна (виробництво пінополіуретану) та сільськогосподарське виробництво. В свою чергу сільськогосподарське виробництво характеризується монофункціональністю структури – вирощування зернових і технічних культур. На території громади діють 45 підприємств. Близько 85% земель громади мають сільськогосподарське призначення. З одного боку, це сприяє спеціалізації і може підтримувати розвиток переробної промисловості, з іншого - створює екологічну та економічну загрозу у разі зменшення попиту на зерно.

На території громади діють 145 фізичних осіб-підприємців (ФОП), в таких сферах обслуговування: роздрібна торгівля (90% від загальної кількості), станції технічного обслуговування автомобілів, заклади побутового обслуговування. Серед ФОП присутні також і виробничі, зокрема цехи по виробництву бруківки, хлібопекарня. На території громади наявні також 3 автозаправні станції (АЗС).

Важливим роботодавцем є інституції місцевого самоврядування, зокрема навчальні і медичні заклади. Оцінити фактичний рівень безробіття доволі складно, оскільки дані про рівень безробіття не відображають фактичного стану. У місцевостях, де є великі виробничі або аграрні підприємства рівень безробіття невисокий, натомість в малих селах суттєвий. За оцінкою влади, близько 20% на території ТГ шукають роботу. Більше чоловіків шукають роботу, ніж жінки.

Частина населення (немає точної статистики) - виїжджає за кордон, головним чином до Польщі, в пошуках роботи, в більшості випадків це сезонна робота, яке не забезпечує постійних доходів. Позитивним аспектом цього явища є те, що значна кількість людей повертається після певного періоду, привозячи зароблені гроші, які витрачаються на місці і зміцнюють місцеву економіку.

Таблиця 2.8.1

Характеристика промислових підприємств Хоростківської ТГ на 01.01.2020р.

Назва підприємства	Місце знаходження	Вид діяльності	Кількість робочих місць	Площа, га
1	2	3	5	6
ТОВ «Цегла Галичини»	с. Великий Говилів	В-во цегли, черепиці та інших будівельних виробів із випаленої глини		2,9
ФОП Колосівський А.М.	м. Хоростків	Виготовлення виробів із бетону для будівництва		0,5
ТОВ "ІНТЕРФОМ-ЗАХІД"	м. Хоростків	Виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас (основний)		
ПП Аромат	м. Хоростків	Роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах		1,43
ТОВ «Радехів-Цукор»	м. Хоростків	Виробництво цукру	150	

Таблиця 2.8.2

Характеристика сільськогосподарських підприємств Хоростківської ТГ на 01.01.2020р.

Назва підприємства	Місце знаходження	Вид діяльності	Назва продукції	Площа, га
1	2	3	4	5
СФГ "Калина"	с.Клювинці	рослинництво		283.56
СФГ "Урожай"	с.Клювинці	рослинництво		78.15
ФГ"Еліта -Агро"	с.Клювинці	рослинництво		43.12
ТОВ Мрія Фармінг Тернопіль	м. Хоростків		с/г продукція	1468,0
ТОВ Паск Зоря	м. Хоростків		с/г продукція	227,2
ПАП Славутич	м. Хоростків		с/г продукція	20,17
ПАП Богдан	с. Увисла		с/г продукція	139,0
ТОВ»Аграрний край»	с.Постолівка	рослинництво	зернові	226.22
ПП «Оберіг»	с.Малі Боркми	рослинництво	зернові	63.18
ФГ «Клас-М»	с.Клювинці	рослинництво	зернові	25.00
ФО Гладій	с.Клювинці	рослинництво	зернові	119.00
ФО Маркевич	с.Сорока	рослинництво	Зернові,	23.73
ПП Хлопівецьке	С. Хлопівка		с/г продукція	

2.9 Науково-технічний потенціал

Відповідно до наданої інформації на території громади відсутні наукові установи та вищі учбові навчальні заклади.

2.10 Рівень розвитку соціальної інфраструктури

Соціальна сфера забезпечує задоволення життєвих (фізичних, духовних, соціальних тощо) потреб населення. До неї відносяться житлово-комунальне господарство, заклади освіти, культури, медицини, побутового обслуговування тощо. Стан соціальної сфери будь-якої території є одним з головних показників ступеня економічного розвитку та рівня життя населення. Тому фінансування і розвиток цих галузей є одним з провідних завдань органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Хоростківська міська територіальна громада розташована на сході Тернопільської області. До складу Хоростківської ТГ входить місто Хоростків і 9 сільських населених пункти, об'єднаних у 7 старостинських округи (Хоростківська міська рада, Ключинський, Перемилівський, Сороківський, Увислівський, Хлопівський та Великоговилівський).

Хоростківська ТГ має розвинений комплекс **сфери соціального обслуговування**. Проте є характерні проблеми забезпечення населення відповідними послугами на належному рівні. Існує ряд диспропорцій між нормативними потребами потужності закладів соціальної інфраструктури та їх реальними можливостями. Аналіз сучасного стану розвитку та забезпечення населення об'єктами соціальної і культурно-побутової сфери подано нижче.

Населені пункти Хоростківської ТГ мають розвинену мережу об'єктів соціальної інфраструктури для забезпечення різних потреб населення. Вона включає в себе лікувально-профілактичні, освітні, фізкультурно-оздоровчі та спортивні, культурно-дозвілєві заклади, підприємства роздрібної торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, комунального господарства, органи управління і зв'язку тощо.

Спостерігаються відмінності у наявності тих чи інших об'єктів соціальної сфери на території кожного населеного пункту. Найбільш широкий спектр закладів має місто Хоростків, в якому міське населення і сільське населення громади має змогу отримати найбільший набір послуг, не виїжджаючи до інших населених пунктів Тернопільської області. Значно менший набір об'єктів соціально-культурного побуту наявний у селах Увисла, Великий Говилів та Ключинці; мінімальний набір послуг можуть отримати мешканці сіл Малий Говилів, Хлопівка, Сорока і Карашинці мешканці яких у задоволенні культурно-побутових послуг орієнтовані на с. Великий Говилів та м. Хоростків; у селі Верхівці обслуговування відсутні взагалі. Визначити сучасний стан розвитку соціальної інфраструктури громади, з'ясувати її слабкі сторони і відповідність нормативним вимогам дозволив аналіз якісного складу її складових.

Житловий фонд. Житловий фонд включає в себе будинки садибного та секційного типу. Існуючий житловий фонд Хоростківської ТГ складає **224,004** тис. м², що в перерахунку в середньому на одного мешканця – **15,8** м². Відповідно до наданих даних, досить високі показники площі житлової забудови в с. Малий Говилів (32,7 м²), с. Хлопівка (31,8 м²) - через значну кількість пустуючих будинків, житлова площа яких і впливає на загальний показник забезпеченості мешканців даного населеного пункту (див. Табл. 2.10.1).

Таблиця 2.10.1

**Житловий фонд Хоростківської ТГ
(станом на 01.01.2020)**

п/п	Назва населеного пункту	Кількість будинків/квартир	Кількість пустуючих (покинутих) будинків (квартир)/з них придатних для проживання	Всього тис. кв.м житлової площі	у т.ч. у садибних будинках, тис. кв.м	у т.ч. у багато-квартирних будинках, тис. кв.м	Середня забезпеченість на одного мешканця, кв.м
1	м. Хоростків	29/526		28,5			4,2
2	с.Малий Говилів	138	34/24	11,5	11,5	-	32,7
3	с. Великий Говилів	351	75/18	28,8	28,8	-	30,5
4	с.Перемилів	337	21	26,187	26,187	-	24,8
5	с. Увисла	406	-	30,287	30,287	-	23,7
6	с. Сорока	234	26/15	14,100	14,100	-	19,1
7	с. Хлопівка	383	48/42	33,759	33,759	-	31,8
8	с.Клювинці	385	53/34	25,044	25,044	-	22,8
9.	с. Верхівці	139	10	9,627	9,627	-	23,9
10	с.Карашинці	*	*	16,2	16,2		33,4
	Всього по ТГ:			224,004			15,8

*інформація не надана.

Культурно-освітні заклади (Будинки культури та клуби, музеї тощо)

На території Хоростківської ТГ функціонують міський Будинок культури і Центр культури та дозвілля у м. Хоростків, сільські будинки культури у с. Великий Говилів та с. Перемилів, сільські клуби у селах Увисла, Сорока, Хлопівка, Малий Говилів, музей у с. Клювинці – див. Табл. 2.11.2.

Загальна кількість місць у культурно-освітніх закладах Хоростківської ТГ нараховує 2240, що складає 74% від нормативної потреби (на перспективу).

Таблиця 2.10.2

Мережа закладів культури Хоростківської ТГ
(МБК - Міський будинок культури, СБК – сільський будинок культури, СК – сільський клуб; станом на 01.01.2020 р.)

№ з/п	Назва населеного пункту, тип закладу	Місткість, місць	Нормативні потреби, місць	Забезпеч. нормативних потреб, %	Потреби у дод. вводі, місць
1	м. Хоростків: -МБК; -центр культури та дозвілля	300 250	944	58 %	394
2	с. Увисла: СК	120	383	31 %	263
3	с. Сорока: СК	120	221	54 %	101
4	с. Хлопівка: СК	130	318	41 %	188
5	с. Ключинці, СБК	350	330	106 %	-
6	с. Ключинці: музей (45 кв.м.)	*			
7	с. Великий Говилів: СБК	400	284	141 %	-
8	с. Малий Говилів: СК	60	106	57 %	46
9	с. Верхівці: СК	110	121	91 %	11
10	с. Перемилів: СБК	400	317	126 %	-
11	с. Карашинці: СК	*			
	Р А З О М:	2240	3024	74 %	+1003

*інформацію не надано

Для досягнення нормативних показників у Хоростківській громаді необхідно збільшити кількість місць у закладах культури шляхом реконструкції та розширення існуючих закладів культури у м. Хоростків, селах Увисла, Сорока, Хлопівка, Малий Говилів та Верхівці. Усі будівлі потребують капітального ремонту, термомодернізації.

Стан бібліотечної справи

На території Хоростківської громади діє 1 бібліотека – у м. Хоростків (Міська бібліотека) і 7 сільських бібліотеки в селах Сорока, Хлопівка, Ключинці, Великий Говилів, Верхівці, Малий Говилів та Увисла.

Бібліотеки забезпечені книжковим фондом у достатній, згідно з нормативами, кількості. Загальний книжковий фонд бібліотек складає **53735** примірників. Найбільшою бібліотекою ТГ є бібліотека у м. Великий Говилів (9600 примірників) - див. Табл. 2.11.3.

Загальна кількість постійних читачів, які відвідували вісім читальних закладів ТГ склала за 2020 р. 3207 чол. Найбільше користувачів книжковими фондами у м. Хоростків та у с. Увисла (по 520 чол.).

Головною проблемою залишається оновлення фондів бібліотек новими книжками та журналами, розширення їх тематичного складу.

Зміни в політичній, соціально-економічній структурі суспільства викликають необхідність розробки принципово нової моделі публічної бібліотеки як загальнодоступної установи. Вони переросли статус культурно-просвітницьких установ, поступово перетворюючись у бібліотечно-інформаційні центри, центри забезпечення безперервної освіти, адаптації та самореалізації людини в сучасних умовах. Це підтверджує необхідність підвищення ролі бібліотеки як одного з найбільш престижних закладів нашого суспільства.

Головна місія сучасної публічної бібліотеки - формування соціально-культурного середовища, в якому успішно здійснюється інформаційний і духовний розвиток людини, підвищення культурного рівня мешканців міста, села, району, створення умов для виявлення здібностей громадян, сприяння соціальній стабільності та економічному зростанню місцевої громади.

Таблиця 2.10.3

**Мережа та книжковий фонд бібліотек Хоростківської ТГ
(станом на 01.01.2020 р.)**

№ з/п	Назва об'єкту	Книжковий фонд, примірників	Кількість постійних читачів
1	м. Хоростків, міська бібліотека	8421	520
2	с. Сорока, сільська бібліотека	5990	450
3	с. Хлопівка, сільська бібліотека	6900	500
4	с. Ключинці, сільська бібліотека	8803	501
5	с. Великий Говилів, сільська бібліотека	9600	431
6	с. Верхівці, сільська бібліотека	1000	15
7	с. Малий Говилів, сільська бібліотека	4600	270
8	с. Увисла, сільська бібліотека	8421	520
	ВСЬОГО по ТГ:	53735	3207

Мережа дошкільних навчальних закладів (закладів дошкільної освіти - ЗДО)

У Хоростківській ТГ функціонують 8 дитячих дошкільних закладів загальною місткістю **406** місць, які розташовані у м. Хоростків (2 ДНЗ) і по одному у селах Великий Говилів, Перемилів, Увисла, Сорока, Хлопівка і Ключинці – див. Таблицю 2.11.4.

Необхідно зазначити, що із восьми дошкільних закладів 2 переповнені (у м. Хоростків і в с. Увисла), два заповнені більше ніж на 90% (в м. Хоростків та с. Ключинці) і 4 заповнені менше ніж на 60% (в селах Великий Говилів, Перемилів, Сорока і Хлопівка). Загальна наповненість дошкільних навчальних закладів Хоростківської ТГ складає **88%**.

Таблиця 2.10.4

Мережа дошкільних навчальних закладів**(закладів дошкільної освіти)****Хоростківської ТГ (станом на 01.01.2020 р.)**

№ з/п	Назва ДНЗ, місцезнаходження	Кількість місць	Кількість дітей	Наповнення	Технічний стан будівлі, рік побудови	Які населені пункти обслуговує, скільки дітей підвозиться
1	м. Хоростків, ДНЗ №1	120	118	98%	1978 р.	м. Хоростків с. Хлопівка
2	м. Хоростків, ДНЗ №2	75	92	123%	1958 р.	м. Хоростків с.Верхівці
3	с.Великий Говилів, ДНЗ «Барвінок»	50	27	54%	1967 р.	с. Великий Говилів
4	с. Перемилів, ДНЗ «Дзвіночок»	50	28	56%	1961 р.	с. Перемилів
5	с. Увисла, ДНЗ «Малятко»	32	34	106%	1960 р.	с. Увисла
6	с. Сорока ДНЗ «Малятко»	16	9	56%	1983 р.	с. Сорока
7	с. Хлопівка, ДНЗ «Веселі малята»	28	16	57%		с. Хлопівка
8	с. Ключинці ДНЗ «Дзвіночок»	35	33	94%	1935 р.	с. Ключинці с.Верхівці
	ВСЬОГО:	406	357	88%		

Шкільні заклади (заклади загальної середньої освіти - ЗЗСО)

На території Хоростківської ТГ на даний час діє 10 шкільних закладів (разом з філіями) – один НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. № 1 гімназія», НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. №2 - ДНЗ з двома філіями: ЗОШ І ст. у с. Хлопівка та ЗОШ І ст.- ДНЗ в с. Карашинці, один НВК "ЗОШ І ст.- ДНЗ" в с. Малий Говилів, чотири ЗОШ І-ІІ ст. в селах Увисла, Перемилів, Сорока, Великий Говилів та ЗОШ І-ІІІ ст.в с. Ключинці. Їх загальна місткість складає 3264 учнівських місць, з яких заповнюється 1422 або 44%. Усі школи недовантажені. Найбільший показник завантаженості (70%) має ЗОШ І-ІІІ ст. в с.Ключинці.

Опорним навчальним закладом (ОНЗ) є НВК "ЗОШ І-ІІІ ст. №2 – ДНЗ у м. Хоростків.

Треба зазначити, що така ситуація з «недовантаженістю» шкільних закладів характерна не лише для більшості навчальних закладів Хоростківської громади. Для більшості шкіл Тернопільської області, характерним є перевищення їх проектною місткістю над кількістю дітей, які відвідують ці заклади.

Село Верхівці не має власної школи і їх діти навчаються у ЗОШ І-ІІІ ст. в с. Ключинці, куди їх організовано підвозять. Станом на 01.01.2020 р. кількість учнів, які підвозилися шкільними автобусами, складає 138 осіб – див. Табл. 2.10.5.

Таблиця 2.10.5

Мережа загально-освітніх шкіл (закладів загальної середньої освіти)

Хоростківської ТГ (станом на 01.01.2020 р.)

№ з/п	Назва школи, місцезнаходження	Проектна місткість	Кількість учнів	Наповнення	Технічний стан	Які населені пункти обслуговує і скільки школярів підвозиться з інших населених пунктів
1	м. Хоростків, НВК "ЗОШ І-ІІІ ст. №1 - гімназія"	560	280	50%	1960 р.	
2	м. Хоростків, НВК "ЗОШ І-ІІІ ст. №2 – ДНЗ Опорний навчальний заклад"	1104	533	48%	1978 р.	м.Хоростків <i>підвозиться 115 учнів з сіл: Карашинці, Хлопівка, Увисла, Перемилів, Малий Говилів, Великий Говилів</i>
3	с. Хлопівка, ЗОШ І ступеня – філія ОНЗ	120	37	31%	1912 р.	
4	с. Карашинці, ЗОШ І ст.-ДНЗ філія ОНЗ	80	18	23%	1938 р.	
5	с. Ключинці, ЗОШ І-ІІІ ст.	350	144	70%	1971 р.	с.Ключинці; <i>підвозиться 23 учні с.Верхівці</i>
6	с. Увисла ЗОШ І-ІІ ст.	320	108	34%	1978	
7	с. Перемилів ЗОШ І-ІІ ст.	320	127	40%	1978	
8	с. Сорока ЗОШ І-ІІ ст.	150	65	43%	1983	
9	с. Великий Говилів ЗОШ І-ІІ ст.	220	88	40%	1936/1970	
10	с. Малий Говилів НВК "ЗОШ І ст.-ДНЗ"	40	22	55%	1985	
	УСЬОГО:	3264	1422	44%		підвезення: 138 учнів

У м. Хоростків функціонують такі позашкільні заклади:

- Хоростківська музична школа (**МШ**), розрахована на 150 місць і яку відвідує 120 дітей;
- дитячо-юнацька спортивна школа (**ДЮСШ**), розрахована на 220 місць і яку відвідує 213 дітей.

Також функціонує державний навчальний заклад "Хоростківський професійний сільськогосподарський ліцей", який розрахований на 550 осіб і який відвідує 90 осіб.

Лікувальні заклади

Лікувальні заклади Хоростківської ТГ представлені **10-ма** медичними закладами – лікарнею на 10 ліжкомісць в м. Хоростків, трьома амбулаторіями у м. Хоростків, с. Перемилів та с. Увисла та **сімома** ФАП-ми та ФП -ми у селах Хлопівка, Великий Говилів, Малий Говилів, Карашинці, с. Ключинці, Сорока та Верхівці - див. Таблицю 2.11.6.

Амбулаторія загальної практики сімейної медицини функціонує м. Хоростків, селах Увисла та Перемилів і забезпечують 18/18/17 відвідувань за зміну. В м. Хоростків також наявна станція невідкладної медичної допомоги на 2 автомобілі.

Фельдшерсько-акушерські пункти (ФАПи), фельдшерські пункти (ФП) або пункт-здоров'я.

Медичні заклади цього типу обслуговують, як правило, другорядні села колишніх сілрад, рідше – центральні, у разі відсутності в них мед. амбулаторій. ФАПи і ФП переважно є дублюючими медичними пунктами, оскільки розташовані в селах, що входять в зону обслуговування медичних закладів більш високого рангу і забезпечують надання першочергових медичних послуг.

У м. Хоростків є станція невідкладної медичної допомоги на 2 автомобілі.

Таблиця 2.10.6

Медичні заклади Хоростківської ТГ
(станом на 01.01.2020 р.)

Назва населеного пункту, тип об'єкту	Кількість ліжок/відвідувань за зміну	Які населені пункти обслуговуються, кількість населення, яке обслуговується
1. м. Хоростків , - лікарня	10	усі населені пункти громади - всього 13300 осіб ;
2. м. Хоростків , - амбулаторія загальної практики сімейної медицини;	18 відв./зміну	м. Хоростків, с. Увисла
3. с. Перемилів , - амбулаторія загальної практики сімейної медицини	17 відв./зміну	с. Перемилів, с. Верхівці, с. Карашинці
1. с. Увисла , - амбулаторія загальної практики сімейної медицини	18 відв./зміну	с. Увисла
2. с. Великий Говилів , - ФАП;	об'єкт	с. Великий Говилів
3. с. Сорока ,	об'єкт	с. Сорока

- ФП;		
4. с. Малий Говилів, - ФАП;	об'єкт	с. Великий Говилів
3. с. Хлопівка, - ФАП;	об'єкт	с. Хлопівка
5. с. Ключинці, - ФАП;	об'єкт	с. Ключинці
5. с. Карашинці, - ФАП;	об'єкт	с. Карашинці
5. с. Верхівці, - ФАП;	об'єкт	с. Верхівці
ВСЬОГО:	53 відв./зміну	13300 осіб

Пропозиції див. у розділі 4.2 «Обсяги будівництва об'єктів міжселенного обслуговування населення».

Спортивно-оздоровча база Хоростківської ТГ

Спортивно-оздоровча база Хоростківської ТГ опирається на об'єкти, які зосереджено переважно у м. Хоростків. До її складу входять стадіон, дитячо-юнацька спортивна школа (ДЮСШ), басейн, футбольні поля, спортивні зали та майданчики – як це показано у нижченаведеній таблиці 2.10.7.

Таблиця 2.10.7

Спортивно-оздоровча база Хоростківської ТГ (станом на 01.01.2020 р.)

№ з/п	Місцезнаходження	Назва споруди/майданчика	Підпорядкування
1	м. Хоростків	Стадіон (2227 глядацьких місць; площа 1,66 га)	Міська рада
2	м. Хоростків	Дитячо-юнацька спортивна школа (220 проектних місць)	
3	м. Хоростків	2 футбольних поля	Міська рада
4	м. Хоростків	2 спортивних майданчики	Міська рада
5	м. Хоростків	Басейн (спортивна школа)	Школа
6	м. Хоростків	3 спортивні зали	Школа
7	с. Увисла	Стадіон (100 глядацьких місць; Площа 0,60 га)	Комунальна власність
8	с. Увисла	2 спортивні майданчики	
9	с. Увисла	Спортивна зала (179 кв.м)	Школа
10	с. Перемилів	Стадіон (100 глядацьких місць)	
11	с. Перемилів	Футбольне поле (2,10 га)	
12	с. Перемилів	Спортивний майданчик (0,01 га)	
13	с. Малий Говилів	Футбольне поле	Міська рада
14	с. Великий Говилів	Стадіон «Колос» (0,8 га)	
15	с. Ключинці	Футбольне поле	Громада
16	с. Ключинці	Спортивний майданчик	Школа
17	с. Ключинці	Стадіон (1,2 га)	
18	с. Сорока	Спортивна зала (166 кв.м.)	Школа

19	с. Сорока	Футбольне поле	Громада
20	с. Сорока	Спортивний майданчик (0,96 га)	Школа
21	с. Хлопівка	Футбольне поле	Громада
22	с. Хлопівка	Спортивний майданчик	Школа

86 закладів торгівлі представлені **магазинами** продовольчих товарів, непродовольчих товарів, універсальної (змішаної) торгівлі наявні в м. Хоростків і в 7-ти селах громади. 63% закладів торгівлі розташовується у м. Хоростків (54 заклади), а також в селах Перемилів та Ключинці (по 10 закладів), в с. Великий Говилів – 4, в с. Увисла – 3, в селах Малий Говилів і Сорока – по 2, у с. Хлопівка – 1 (див. Таблицю 2.10.8)

Таблиця 2.10.8

**Заклади торгівлі Хоростківської ТГ
(станом на 01.01.2020 р.)**

№ п/п	Назва населеного пункту	Всього магазинів: кількість/ м.кв.торг. площі	у т.ч. продук-тові: кількість/ м.кв.торг. площі	у т.ч. непро-дуктові: кількість/ м.кв.торг. площі	у т.ч. змішані та спеціа-лізовані: кількість/ м.кв.торг. площі	у т.ч.: торгі-вельний центр, критий ринок, універмаг
1	м. Хоростків	54	25	20	9	
2	с. Увисла	3			3/90 кв.м.	
3	с. Перемилів	10	7	3		
4	с. Малий Говилів	2			2	
5	с. Великий Говилів	4		1	3	
6	с. Ключинці	10				
7	с. Сорока	2	1/50 кв.м.		1/25 кв.м.	
8	с. Хлопівка	1			1/10 кв.м.	
	ВСЬОГО:	86				

9 закладів громадського харчування (ресторанного господарства) на території Хоростківської ТГ наявні в м. Хоростків (6 закладів) і в селах Перемилів (2 заклади) та Великий Говилів (1 заклад) – див. Таблицю 2.10.9.

Таблиця 2.10.9

Заклади громадського харчування (ресторанного господарства) Хоростківської ТГ

№	Назва населеного пункту	Ресторани, кафе, кафетерії, їдальні, бари...(місць)
	м. Хоростків	6 об'єктів
1	с. Перемилів	Ресторан – 110 місць Кафе – 20 місць
2	с. Великий Говилів	Кафе «Родзинка»

У м. Хоростків функціонує **готель**, розрахований на 20 місць.

Пожежно-рятувальні підрозділи

На території Хоростківської ТГ функціонує пожежне депо (підрозділ) у м. Хоростків (2 автомобілі), яке здійснює пожежогашіння на території громади. Це не відповідає нормативним вимогам, оскільки частина населених пунктів громади знаходяться поза

межами необхідної транспортної доступності спецавтотранспорту, зокрема села Увисла, Хлопівка, Великий Говилів, Малий Говилів, Карашинці, Перемилів, Ключинці, Сорока.

Відповідно до вимог прим. 15 п. 15.1.3 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» пожежно-рятувальні підрозділи (частини) розміщуються:

– не більше ніж 3 км у функціональних зонах населених пунктів згідно вимог розділу 5, по дорогах загального користування для міст та сіл;

– 2 км – для підприємств з виробництвами категорій А, Б, В, що займають більше 50 % всієї площі забудови;

– 4 км – для підприємств з виробництвами категорій А, Б, В, що займають менше ніж 50 % площі забудови;

– підприємств з виробництвами категорій Г та Д або із розрахунку прибуття пожежно-рятувальних підрозділів до місця виклику за час, що не перевищує: для території міст та селищ міського типу – 10 хвилин; для сільських населених пунктів та за межами населених пунктів – 20 хвилин;

Кількість автомашин при кількості жителів до 1000 чол. має бути 1 авто, від 1 до 7 тис. чол. – 2 авто.

Виходячи з цього, на території Хоростківської ТГ треба створити ще декілька пожежних депо (підрозділів) і забезпечити їх відповідною кількістю спецавтотранспорту.

Згідно з нормами забезпечення, **першочерговим** завданням у Хоростківській ТГ має бути створення **пожежно-рятувальних підрозділів**, у таких населених пунктах як **Увисла** (2 автомобіля), **с. Малий Говилів** (2 автомобіля), **с. Верхівці** (2 автомобіля), **с. Сорока** (1 автомобіль) та м. **Хоростків** (1 автомобіль).

Висновки. Розрахунок сучасних нормативних потреб населення та співставлення їх з існуючими показниками місткості об'єктів констатує переважно відповідність потужностей об'єктів соціально-побутової інфраструктури нормативним вимогам. Але вирішення такого питання, як відсутність достатньої кількості пожежних депо (підрозділів) на території Хоростківської ТГ, вимагає негайних дій – див. пропозиції у розділі 4.3.

2.11 Рекреаційний, оздоровчий, історико-культурний та туристичний потенціал, природно-заповідний фонд

Сприятливі кліматичні умови, значні рекреаційні ресурси, зокрема, наявність лісів, водних ресурсів та історико-архітектурних пам'яток дають можливість сформувати в громаді рекреаційний комплекс, що складатиметься з закладів довготривалого відпочинку й туризму.

Рекреаційний потенціал

Рекреаційний комплекс Хоростківської ТГ - це соціально-економічний комплекс, який складається із взаємопов'язаних компонентів: відпочиваючих (рекреанти і туристи), природних та культурно-історичних комплексів, рекреаційних, туристичних підприємств і допоміжних установ, а також елементів інфраструктури і органів управління, об'єднаних спільною рекреаційною діяльністю по використанню природно- і суспільно-рекреаційного потенціалу території.

Станом на 2019 рік на території ТГ заклади рекреаційного призначення відсутні.

Аналіз ринку рекреаційних послуг регіону виявив ряд проблемних аспектів, основними з яких є:

- нецільове використання рекреаційних, заповідних та водоохоронних земель;
- нерівномірність освоєння зон масового відпочинку в громаді, стихійність та нерегульованість їх використання;
- відсутність проектів організації сільського та екологічного туризму (хоча більшість території має необхідні ресурси);
- відсутність інвестиційної програми розвитку туристичної галузі, незначні обсяги

- інвестицій в розвиток рекреаційно-туристичної галузі;
- недостатній рівень інформаційно-рекламного забезпечення на внутрішньому й, особливо, на зовнішньому ринках;
- незначний набір туристично-рекреаційних послуг та видів дозвілля, нерозвиненість туристичних маршрутів, відсутність розвинутої інфраструктури;
- незадовільний стан доріг і дорожнього покриття на основних туристичних магістралях.

Розвиток рекреаційної галузі сприятиме оптимальному функціонуванню різних сфер економіки: легкої та харчової промисловості, агропромислового комплексу, будівництва, інженерно-транспортної та соціальної інфраструктур, банківсько-фінансової сфери, тощо. Світовий досвід засвідчує важливу роль рекреаційної галузі і туристичної інфраструктури у зростанні валового внутрішнього продукту, збільшенні надходжень до місцевого бюджету, створенні нових робочих місць.

Стратегічним напрямком розвитку рекреаційної галузі в громаді повинно стати створення конкурентоздатного рекреаційного продукту за рахунок ефективного використання природного та культурно-історичного потенціалу, модернізації та реконструкції існуючої матеріально-технічної бази рекреаційного господарства.

При визначенні перспектив розвитку рекреаційної галузі повинна враховуватися необхідність збереження рівноваги між масштабами використання природно-ресурсного потенціалу та параметрами розвитку мережі рекреаційних закладів.

Сумарна кількість усіх категорій відпочиваючих (в рекреаційних закладах, в житловому фонді населення, короткочасно відпочиваючі в вихідні дні) не повинна перевищувати максимальну (порогову) рекреаційну ємність територій рекреаційного призначення.

Основним природно-рекреаційним ресурсом Хоростківської ТГ є внутрішній ландшафтний ресурс: ліс, річки, озера та ставки. Землі лісогосподарського призначення займають площу 461,93 га.

В проекті проведений розрахунок порогового значення максимально допустимої рекреаційної ємності лісів в розрізі адміністративно-територіальних одиниць. Згідно розрахунків перспективна порогова рекреаційна ємність лісів громади складає 1,0 тис. осіб.

Нижче в таблиці 2.12.1 наведені показники існуючого стану лісових ресурсів громади та їх рекреаційна ємність.

Таблиця 2.11.1

Розрахунок порогових значень рекреаційної ємності короткочасного відпочинку на базі лісового фонду ТГ*

Адміністративно-територіальні одиниці	Площа громади, км ²	Площа лісів (вкриті землі), га	Лісистість, (%)	Допустиме рекреаційне навантаження (чол./га)	Коефіцієнт кореляції*	Порогова рекреаційна ємність, тис. чол
Хоростківська ТГ	184,5	461,93	2,5	2,7	0,8	1,0

Примітка: коефіцієнт кореляції враховує стан лісів, їх вік, породний склад, доступність, пожежебезпеку, розрахунок виконано відповідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 (п.8.4.7 з урахуванням примітки)

Визначальним чинником територіальної організації рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів, центрів, їх спеціалізації та підвищення економічної

ефективності функціонування є рекреаційні ресурси. Вони поділяються на природні, природно-антропогенні та суспільно-історичні.

Історико-культурний потенціал

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 2001 року № 878 м.Хоростків має статус міста, занесеного до Списку історичних населених місць України.

Матеріали затвердженого історико-архітектурного опорного плану із визначеними межами історичних ареалів м.Хоростків відсутні.

Пам'ятки культурної спадщини несуть в собі культурно-просвітницьке навантаження. Втілюючи досвід та цінності поколінь пам'ятки відтворюють історію розвитку суспільства регіону. Стан довкілля та культурної спадщини, що формує його неповторний соціокультурний образ, є важливим обов'язком кожного. Досліджуючи історію пам'яток, зосереджених на території громади, їх значення у минулому, громадяни навчаються розуміти історичну цінність об'єктів культурної спадщини, їх роль у майбутньому, необхідність збереження чи відновлення.

Перелік нерухомих об'єктів культурної спадщини (пам'ятки архітектури, археології, історії та мистецтва) значення, що розташовані на території ТГ наведені в таблицях 2.11.2. - 2.11.5.

Таблиця 2.11.2

**Перелік пам'яток та об'єктів культурної спадщини (археології)
Хоростківської міської територіальної громади**

з/п	Найменування пам'ятки	Місцезнаходження	Датування	Вид	Категорія	Дата та № рішення, відповідно до якого об'єкту культурної спадщини надано статус	Охоронний номер пам'ятки (номер в Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини)	Площа, га	Охоронна зона, га
1.	Поселення Хоростків I	м. Хоростків, 1 км на захід від західних околиць с. Карашинці	ранній залізний вік; черняхівська культура; давньоруський час (XII – XIII ст.)	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1520	4,2 га	
2.	Поселення Ключинці I	с. Ключинці, 2,5 км на північ від північних околиць села, східні схили правого берега ставу	черняхівська культура; райковецька культура	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1474	2,0 га	
3.	Поселення Ключинці II	с. Ключинці, 2,5 км на північ від північних околиць села, західні схили лівого берега ставу	пізній бронзовий час; черняхівська культура; райковецька культура	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1475	1,0 га	
6.	Могильник Увисла I	с. Увисла, лівий берег р. Тайни, за 150 метрів від центру села	давньоруський час (X – XIII ст.)	археологічний	місцевого значення	Рішення виконкому Тернопільської обласної ради від 22.03.1971 № 147	151		

7.	Поселення Хлопівка I	с. Хлопівка, південно-західні околиці села, правий берег р. Тайна	черняхівська культура	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1529	1,52 га	
8.	Поселення Хлопівка II	с. Хлопівка, 700 м на південний схід від поселення Хлопівка I, I і II надзаплавні тераси правого берега р. Тайна	черняхівська культура	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1530	1,39 га	
9.	Курган Хлопівка III	с. Хлопівка, східні околиці м. Хоростків, 1,5 км на схід від МТМ	ранній залізний вік	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1521	Діаметр – 35 м	
10.	Курган Хлопівка IV	с. Хлопівка, східні околиці м. Хоростків, 1,5 км на південний схід від МТМ	ранній залізний вік	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 27.01.2010 № 16	1522	Діаметр – 30 м	
11.	Курганна група (3 кургани) Хлопівка V	с. Хлопівка, урочище “Над Сорокою”	Недатовано	археологічний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури обласної державної адміністрації від 18.10.2005 № 112	2175		

Таблиця 2.11.3.

**Перелік пам'яток та об'єктів культурної спадщини (історії)
Хоростківської міської територіальної громади**

з/п	Найменування пам'ятки	Місцезнаходження	Датування	Вид	Категорія	Дата та № рішення, відповідно до якого об'єкту культурної спадщини надано статус	Охоронний номер пам'ятки	Площа, га	Охоронна зона, га
1.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	м. Хоростків	1965 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		
2.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	с. Верхівці	1967 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		
3.	Братська могила Українських Січових Стрільців	с. Клювинці	1916 р.	історичний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури Тернопільської облдержадміністрації від 18.10.2005 № 112	не присвоєно		
4.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	с. Клювинці	1967 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		
5.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	с. Перемилів	1967 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		
6.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	с. Сорока	1966 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		
7.	Пам'ятний знак „За тверезість”	с. Сорока	1874 р.	історичний	щойно виявлений об'єкт	Наказ управління культури Тернопільської	не присвоєно		

					культурної спадщини	облдержадміністрації від 18.10.2005 № 112			
8.	Пам'ятний знак „За тверезість”	с. Сорока	XIX ст.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України в Тернопільській області від 25.06.1992 № 148	не присвоєно		
9.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	с. Увисла	1967 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		
10.	Братська могила воїнів Української Повстанської Армії	с. Хлопівка, північно-західні околиці села, в полі	40-50 рр. XX ст.	історичний	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури Тернопільської облдержадміністрації від 27.01.2010 № 16	не присвоєно		
11.	Пам'ятний знак воїнам-землякам, які загинули в роки Другої світової війни	Теребовлянський район, с. Великий Говилів, біля сільської ради	1967 р.	історичний	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		

Таблиця 2.11.4.

**Перелік пам'яток та об'єктів культурної спадщини (монументального мистецтва)
Хоростківської міської територіальної громади**

з/п	Найменування пам'ятки	Місцезнаходження	Датування	Вид	Категорія	Дата та № рішення, відповідно до якого об'єкту культурної спадщини надано статус	Охоронний номер пам'ятки	Площа, га	Охоронна зона, га
1.	Пам'ятник педагогу, письменнику Макогону Дмитру Яковичу	м. Хоростків	1996 р.	Монументального мистецтва	пам'ятка місцевого значення	Розпорядження Голови Тернопільської облдержадміністрації від 26.05.1997 № 209	не присвоєно		
2.	Пам'ятник поету, письменнику, художнику Шевченку Тарасу Григоровичу	м. Хоростків	1964 р.	Монументального мистецтва	пам'ятка місцевого значення	Рішення Тернопільського облвиконкому від 22.03.1971 № 147	не присвоєно		

3.	Меморіал композитору Січинському Денису	с. Ключинці	2000 р.	Монументального мистецтва	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури Тернопільської облдержадміністрації від 18.10.2005 № 112	не присвоєно		
4.	Пам'ятник поету, письменнику, художнику Шевченку Тарасу Григоровичу	с. Перемилів	1992 р.	Монументального мистецтва	щойно виявлений об'єкт культурної спадщини	Наказ управління культури Тернопільської облдержадміністрації від 18.10.2005 № 112	не присвоєно		

Таблиця 2.11.5.

**Перелік пам'яток та об'єктів культурної спадщини (архітектури та містобудування)
Хоростківської територіальної громади**

з/п	Найменування пам'ятки	Місцезнаходження	Датування	Вид	Категорія	Дата та № рішення, відповідно до якого об'єкту культурної спадщини надано статус	Охоронний номер пам'ятки	Площа, га	Охоронна зона, га
1.	Церква Возложення Ризи(мур.)	м. Хоростків, вул. Незалежності, 76	1837 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1863		
2.	Комплекс маєтку(мур.)	м. Хоростків, вул. Музейна, 3	1837 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1903/0		
3.	Будівлі маєтку(мур.)	м. Хоростків	1837 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1903/1		

4.	Кінний манеж(мур.)	м. Хоростків	1837 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1903/2		
5.	Бібліотека(мур.)	м. Хоростків, вул. Музейна, 5	1837 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1903/3		
6.	Каплиця(мур.)	м. Хоростків, вул. Князя Володимира	1837 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	рішення Тернопільського облвиконкому від 31.03.1992 р. № 30	447		
7.	Церква Св.Михайла(мур.)	с. Перемилів	1819 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1867		
8.	Церква Різдва Христового(дер.)	с. Верхівці	1888р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1874		
9.	Церква Св.Дмитрія (мур.)	с. Сорока	1898	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1887		
10.	Церква Введення в храм Пресвятої Богородиці (мур.)	с. Увисла	1896 р.	архітектура та містобудування	місцевого значення	Розпорядження Представника Президента України від 22.02.1993 р. № 58	1876		

Туристичний потенціал

Потенціал Хоростківської ТГ досить багатий. Регіон має сприятливі природно-кліматичні умови, історико-культурну спадщину, традиції гостинності.

У центрі міста Хоростків розташований великий храм Положення Чесної Ризи Богородиці з колонадою біля входу та брамою, на яку спустились поспілкуватися з землянами чотири кам'яних ангели. Зведена споруда у 1887 році. Поруч – двоповерховий будинок проборства (1996-98рр.). Територія, як то завжди буває у греко-католиків, гарно впорядкована та прибрана.

Проте не цей храм є найбільшим у Хоросткові. Вже здалека видно по-східному заокруглі бані собору Володимира та Ольги Київського патріархату. 19 липня 1992 року в молодому парку центральної садиби сільськогосподарської дослідної станції було закладено перший камінь під цю церкву два-в-одному (є нижній та верхній храми). 22 грудня 1996 року роботу архітектора М.Нетриб'яка було освячено.

На міському цвинтарі розміщено у колишній каплиці (близько 1870 року) діючий костел Михайла Архангела. У 1960-х роках споруду сильно понищили, та вона відновилася після реставрації 1993-1994 років. До речі, на цвинтарі збереглися поховання ще з 30-х років XIX сторіччя.

Великий туристичний потенціал має палацовий комплекс, який знаходиться відразу за семибанною церквою Володимира та Ольги. Старі садибні палаци, два палаци і дві палацоподібні будівлі, стоять по периметру великої засадженої деревами та кущами площі.

У старому палаці графів Семенських-Левіцьких (XVIIIст.) був розташований Музей природи. Колись тут зберігалась цінна колекція стильних меблів та творів мистецтв, зокрема, картини пензля відомого живописця Юліуша Коссака, який часто бував у Хоросткові та малював місцевих коней.

У новому палаці графів Семенських-Левіцьких (XIXст.) розмістилися музична школа та міська бібліотека для дорослих імені Михайла Палія. Цей діяч культури, автор статей та книг, доктор філософії та історії, уродженець Хоросткова подарував бібліотеці понад 2000 книг, газети і журнали різними мовами Європи. Його родина надала велику суму на ремонт церкви Положення Чесної Ризи та благоустрій церковного подвір'я, на споруджену тут на честь 2000 року фігури Мадонни, а на міському цвинтарі – пам'ятного знака на честь Усусусів. Саме у цій необароковій офіцині, про яку йде мова, жили графи Семинські-Левіцьки наприкінці XIXст., а у старому палаці лише зрідка влаштовували бали та прийоми.

Колекції старожитностей з палаців пропали ще за Першої світової, коли комплекс кілька разів сильно постраждав. Друга світова перетворила масток на цілковиту руїну. Совети продовжили плундрування: було вирубано парк, а в 70-тих роках XX століття висаджено в повітря костел.

При вході до палацової мекки привертає увагу цікава стара брама з вишуканими кутими деталями та високими обелісками (XVIIIст.). З її внутрішнього боку збереглися барельєфні фігурки двох закоханих парочок.

Є у Хоросткові ще представницького вигляду будинок (XIXст.), де розміщується міська рада, пам'ятники Тарасу Шевченку (1964) та уродженцю міста, письменнику, публіцисту та педагогу Дмитру Макогону, батькові Ірини Вільде (1996, скульптор В.Ворончак, архітектор В.Римар).

Хоростків – батьківщина відомого польського художника Яна Машковського (1793-1865). Серед його робіт, більшою частиною – портретів, є й замальовки з подільського життя початку XIX століття. Одну з них можна побачити у галереї ліворуч. З інших славетних хоростківчан можна ще згадати режисера, актора та педагога Григорія Гладія.

Одним із найвідоміших закладів міста є дендрологічний парк загальнодержавного значення „Хоростківський”. Парк заснований 1972 р. на площі 18 га з ініціативи та під керівництвом В. Г. Корчемного. У колекції дендропарку понад 1500 різних видів, різновидностей і форм екзотичних, реліктових, оранжерейних дерев і чагарників, представників трав'янистої флори з усіх континентів. Щоб збагатити дендропарк виїнятково цікавою і екзотичною флорою В. Г. Корчемний звертався до співробітників і колег ботанічних садів Москви, Києва, Одеси, Львова, Ніжина, Батумі, Сухумі, Ташкента, Тбілісі, Риги, Владивостока, Ужгорода, Чернівців, Кам'янця-Подільського, Ялти та ін. Майже з п'ятдесяти таких зелених закладів збирав посадковий матеріал, черенки і насіння. У

1972 р. в дендропарку вперше на Поділлі розпочалась робота по інтродукції і акліматизації рододендронів. Постановою державного комітету України в 1980 р. парк було затверджено як парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва республіканського значення, а в 1983 р. рада міністрів України перевела його у вищу категорію — Державний дендрологічний парк.

Планування дендропарку Василь Григорович вирішив у двох стилях паркобудівництва — регулярному або французькому (передня частина) і ландшафтному або англійському (решта, понад 70 % території). У передній частині дерева та кущі висаджені симетрично, розміщені газони, квітники, малі форми скульптури, лавки. У ландшафтній частині сформовано мальовничі пейзажі на фоні широких галявин та звивиста мережа доріжок. У зелену канву насаджень вплітаються бесідки і павільйони, фонтани і водойми, скульптурні прикраси. Розбито квітники у вигляді вузької смуги вздовж доріжок. Види дерев і чагарників представлені біогрупами. Обидва ці стилі доповнюють один одного, створюють єдиний ансамбль. В центрі парку розташовано будинок садівника. Від центральної алеї, яка бере початок від головного входу, розходяться дороги і доріжки, відмежовуючи його секції і партер, регулярний і ландшафтний парки, кам'яну гірку з водоймою, мініатюрний дитячий парк регулярного стилю, «Єлисейські поля», магнолієвий і рододендроновий сади, папоротевий гайок, бузковий гай. У дендрологічному парку створено 3 відділення: дендрології, трав'янистої флори та відділ нових і маловідомих плодоягідних культур (обліпіха, актинідія, кизил, китайський лимонник, айва, аронія, жимолость, ірга, вишня повстиста).

Наявний потенціал у туристичній сфері має стати підґрунтям для розвитку туристичної індустрії, яка має в перспективі зайняти одне з провідних місць в соціально-економічному розвитку регіону.

Природно-заповідний фонд

У наш час території набувають охоронного статусу переважно для збереження рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, рідкісних рослинних угруповань та екосистем. Незважаючи на те, що в XX сторіччі виникли й інші механізми охорони природи — червоні книги, плани дій по збереженню окремих видів, екологічна мережа та багато іншого, природно-заповідні території лишаються головним і найбільш ефективним інструментом збереження біоти.

Незважаючи на довгу історію створення сучасної мережі ПЗФ, її розвиток ще далеко не завершено, функціонування заповідних територій зіштовхується з багатьма проблемами і потребує докорінного вдосконалення. По-перше, загальна площа природно-заповідного фонду регіону складає незначний відсоток його території. По-друге, інформація щодо багатьох об'єктів ПЗФ дуже застаріла та неповна. Для деяких об'єктів навіть відсутні відомості про їх точне розташування. По-третє, більшість територій ПЗФ взагалі не відображено у державному земельному кадастрі, тобто з точки зору земельних відносин, вони не існують. Важливою проблемою також є те, що населення, як правило, не має доступної інформації щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду, і не розуміє з якою метою вони створюються. Широко поширене хибне уявлення, що території ПЗФ цілком заборонені для відвідування та будь-якої діяльності, нерідко стають причиною опору місцевого населення заповіданню виявлених цінних природних територій. Особливо ці проблеми загострилися в умовах приватизації землі, і ймовірно стануть ще гострішими, коли земля стане ринковим товаром. Нажаль, держава не має відповідних механізмів для ефективного розвитку природно-заповідного фонду України в умовах ринкових відносин, і, більше того, не розвиває їх належним чином.

Як відомо, ПЗФ включає ділянки й окремі об'єкти, що «мають особливу природоохоронну, наукову, естетичну, рекреаційну та іншу цінність і виділені з метою збереження природної різноманітності ландшафтів, генофонду тваринного та рослинного світу, підтримання загального екологічного балансу, забезпечення фонових моніторингу» довідля. Згідно із Законом України «Про природно-заповідний фонд України» ПЗФ включає такі категорії, як заказники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, біосферні резервати, природні заповідники, заповідні урочища, пам'ятки природи, парки — пам'ятки садово-паркового мистецтва, ботанічні сади,

дендрологічні парки, зоологічні парки. Всі об'єкти ПЗФ, за винятком заповідників, є складовими рекреаційного потенціалу території, на яких встановлюється диференційований режим щодо їх використання згідно з функціональним зонуванням.

У Хоростківській ТГ розташовано 3 об'єкти природно-заповідного фонду, загальною площею 18,02 га, а також частина території загальнозоологічного заказника місцевого значення «За Броварем» в адміністративних межах Увислівської сільської ради площею 729,5 га.

Дані щодо наявності проектів землеустрою стосовно організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду відсутні.

Відношення площі природно-заповідного фонду до площі Хоростківської громади («показник заповідності») становить 4,1 %.

Інформації щодо наявності перспективних територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території Хоростківської громади не надано.

Таблиця 2.11.4.

Території та об'єкти природно-заповідного фонду ТГ

№ з/п	Назва об'єкта ПЗФ	Категорія, статус	Площа, га	Місцезнаходження об'єкта ПЗФ	Коротка характеристика	Законодавчий акт, яким створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ
1	Дендрологічний парк «Хоростківський»	Загальнодержавного значення	18,0	м.Хоростків, вул.Незалежності, 19	В дендропарку зростає 156 видів дерев і чагарників. Хоростківський дендропарк – база наукових досліджень по впровадженню та акліматизації різних видів деревно-чагарникових порід.	Постанова Ради Міністрів Української РСР від 22.07.1983р. № 311
2	Заказник загальнозоологічний «За Броварем»	Місцевого значення	729,5	Мисливські угіддя між селами Увисла, Яблунів та містом Копичинці.	Місце проживання, відтворення та відновлення чисельності мисливських видів фауни.	Рішення виконавчого комітету Тернопільської обласної ради від 30.06.1986 № 198, рішенням Тернопільської обласної ради від 27.04.2001 №238, зі змінами затвердженими рішенням Тернопільської обласної ради від 10.02.2016 № 74
3	Пам'ятка природи ботанічна «Бук пурпуристий»	Місцевого значення	0,01	м.Хоростків, біля будинку культури	Бук віком понад 100 років, висотою 23 метри, діаметр - 82 сантиметри.	Рішення виконавчого комітету Тернопільської обласної ради від 13.12.1971р. № 645

4	Пам'ятка природи ботанічна «Ясен строкатий»	Місцевого значення	0,01	м. Хоростків, навпроти будинку культури	Охорона та збереження дерева ясена високого (звичайного) строкатої форми, що має природо-охоронну, еколого-освітню та естетичну цінність.	Рішення Тернопільської обласної ради від 30.11.2016 № 428
---	---	--------------------	------	---	---	---

Програма формування регіональної екологічної мережі Тернопільської області на 2002–2015 роки була затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 26.07.2002 р. № 32. Регіональну схему формування екологічної мережі Тернопільської області розроблено у 2005–2008 рр. (Інститут екології Карпат, Лабораторія геоінформаційних технологій Львівського національного університету імені Івана Франка та Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка) і затверджено рішенням Тернопільської обласної ради від 18 червня 2009 р. № 619.

За мету Програми та Схем ставиться збільшення в регіоні площ земель з природними ландшафтами до значення достатнього для збереження біологічного різноманіття, близького до притаманного їм природного стану, а також поетапне формування їх інтегрованої територіальної системи, спрямованої на збереження природних екосистем і ландшафтів, видів рослинного і тваринного світу, яка забезпечуватиме функціонування природних шляхів їх міграції і розповсюдження.

Територія Хоростківської ТГ знаходиться в межах міжрегіонального екологічного коридору - Збручанський. Виконує функцію сполучної ланки між природними ядрами ландшафтів Медобор і долини Дністра. Екокоридор пронизує Медоборське природне ядро Красненського Товтрового ландшафту. Формування екологічного коридору приурочено до гідромережі – долини р.Збруч. Ширина екокоридору становить 2-10 км.

2.12. Забезпеченість території транспортною інфраструктурою

Транспортна галузь є важливою складовою у структурі господарського комплексу громади. Її діяльність спрямована на задоволення потреб населення і виробничого комплексу у якісному та безпечному обслуговуванні транспортними засобами.

Пасажи́рські та вантажні перевезення Хоростківської громади забезпечує транспортна система, інфраструктура якої складається з мереж та об'єктів залізничного та автомобільного транспорту. Повітряний та водний транспорт на території громади – відсутні.

Територія громади розташована на відстані 55 км по автодорогам загального користування від обласного центру м.Тернопіль та 33 км від м.Гусятин.

Найближчий аеропорт - міжнародний аеропорт «Тернопіль» - 55 км по автодорогах загального користування державного значення.

Залізничний транспорт

Територією Хоростківської ТГ проходить залізнична лінія ст.Тернопіль – ст.Біла-Чортківська Тернопільської дирекції Львівської залізниці. Дільниця – одноколійна не електрифікована. Довжина дільниці в межах ТГ складає 13,03 км.

Розмір руху поїздів на дільниці складає 13 пар поїздів за добу, у т.ч. 8 пар вантажних, 1 пасажирських, та 4 пари приміських.

В межах Хоростківської ТГ розташована одна проміжна залізнична станція «Хоростків». Станція 4 класу. Обслуговує рух вантажних та пасажирських, в т.ч. приміських поїздів.

Обсяг вантажної роботи за 2019 рік на станції становив 210,0 т. за рік, в т.ч. навантажено 200,0 тис. т, вивантажено – 10,0 тис.т.

До станції примикають 5 під'їзних залізничних колій, загальною протяжністю 5,924 км, а саме:

- ПП НВО «Енергоощадні технології» - 0,884 км;
- ТОВ «Радехівський цукор» - 4,379 км;
- ТОВ «Мрія» Насінневий Завод – 0,477 км;
- ТОВ ФОМ «Лайн-Захід» - 0,184км;
- ДП «Укрспирт» (Хоростківське НПД) – 0,918 км.

Щільність магістральної залізничної мережі по Хоростківській ТГ дорівнює 71 км на тис.км².

Автомобільні дороги

Сучасна мережа автошляхів громади представлена дорогами загального користування державного та місцевого значення.

Центральною транспортною віссю території громади – є територіальна автомобільна дорога державного значення Т-20-17 /Яблунів - Гримайлів/ (відповідно до «Переліку автомобільних доріг загального користування державного значення» (Постанова КМ України №712 від 16.09.2015). Автодорога побудована за параметрами III технічної категорії, має асфальтобетонне (тверде) покриття. Середньодобова інтенсивність руху по ній складає 1220 авт/добу.

До автодороги Т-20-17 примикає мережа автошляхів місцевого значення (обласні та районні), які забезпечують виїзд з населених пунктів.

На півночі дотично території ТГ проходить ділянка територіальної автомобільної дороги державного значення Т0903 /Галич-Підгайці-Сатанів/. Довжина ділянки в межах ТГ складає 4,16км.

Таблиця 2.12.1.

Перелік доріг загального користування по Хоростківській ТГ

Назва дороги	Індекс	Протяжність, км	Категорія	Тип покриття	Середньодобова інтенсивність руху
Автомобільні дороги державного значення					
Яблунів-Гримайлів	T2017	16,90	III	Асфальтобетон	1220
Галич-Підгайці-Сатанів	T0903	4,16	Немає даних	тверде	Немає даних
Всього по автодорогах		21,06			
Державного значення					
Автомобільні дороги місцевого значення					
Хоростків-Постолівка	C200406	5,49	IV дорога місцевого значення	тверде	200-400
(Гримайлів-Яблунів)-Клювинці	C200412	1,83	IV дорога місцевого значення	тверде	100
(Гримайлів-Яблунів)-Перемилів	C200414	1,14	IV дорога місцевого значення	тверде	100
(Гримайлів-Яблунів)-Рудки	C200416	0,80	IV дорога місцевого значення	тверде	20
Сорока-(Хоростків-Постолівка)	C200419	0,90	IV дорога місцевого значення	тверде	100

Верхівці- Карашинці- (Гримайлів- Яблунів)	C200424	4,02	IV дорога місцевого значення	тверде	100
Увисла – Пробіжна - Бурдяківці	C200403	5,16	IV дорога місцевого значення	тверде	Немає даних
Тернопіль- Козівка- Хоростків	O201519	7,73	IV дорога обласного значення	тверде	200-400
Мшанець- Вел.Говилів	C201402	3,32	IV дорога місцевого значення	тверде	Немає даних
Всього по автомобільних		30,39			
дорогах місцевого значення					
Всього по автомобільних		51,45			
дорогах ТГ					

Всі населені пункти забезпечені під'їзними дорогами з твердим покриттям.

В цілому структура автодорожньої мережі забезпечує необхідні транспортні зв'язки громади, технічні параметри відповідають інтенсивності руху, але покриття більшості автодоріг знаходиться в незадовільному стані. Згідно Стратегії розвитку ТГ - 70% місцевих автодоріг потребують капітального ремонту.

Найбільш навантаженими є державні автодороги, що забезпечують міжобласні перевезення. По місцевій мережі автошляхів здійснюються транспортні зв'язки сільських населених пунктів з адміністративним центром.

Загальна довжина автодоріг Хоростківської ТГ – 51,45 км, (100 % з твердим покриттям). Довжина автодоріг державного значення в межах ТГ 21,06 км (територіальна), місцевого значення - 30,39км, (обласні – 7,73 км, районні –22,6 км).

Щільність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям Хоростківської ТГ складає 295 км/тис.км² (при площі території – 184,6 км²), що трохи більше показника щільності автомобільних доріг по Тернопільській області (262 км/тис.км²), та по Україні (275 км/тис.км²).

На автодорозі Т-20-17 в межах ТГ розташовано 3 мостових споруди (табл. 2.12.2.)

Таблиця 2.12.2.

Характеристика мостових споруд на автодорозі Т-20-17
в межах Хоростківської ТГ

Вид перешкоди	Місце розташування	Технічні характеристики		
		Довжина, м	Габарити, м	Тип конструкції
Струмок	с.Клювинці км 7+676	6	10	залізобетон
Струмок	м.Хоростків км15+575	19	9,0	залізобетон
Струмок	С.Рудки км20+933	12	11,0	залізобетон

Міст в районі с.Клювинці потребує ремонту.

Характеристика і перелік мостів та інших штучних споруд на автодорогах місцевого значення Хоростківської ТГ не надана.

Автомобільний транспорт

Автомобільним транспортом виконуються вантажні та пасажирські перевезення.

Відповідно вихідних даних (економічний профіль громади «Хоростківська») - автостанція в межах Хоростківської ТГ – відсутня. Перевезення пасажирів в приміському та міжміському сполученнях здійснюються від автостанцій, що розташовані в м. Гусятин та м. Тернопіль.

Пасажирські перевезення громади забезпечують 9 маршрутів приміського та міжміського сполучення. 7 маршрутів закінчуються в м. Хоростків, 2 - транзитні відносно ТГ. Маршрути єднають громаду з адміністративними центрами – містами Гусятин, Тернопіль, Львів.

На території Хоростківської ТГ діють три автозаправні станції із загальною кількістю колонок - 8. Усі знаходяться в місті Хоросткові (вул. Незалежності). Така ж ситуація зі станціями технічного обслуговування автомобілів. Усі три діючих знаходяться в Хоросткові.

2.13. Забезпеченість території інженерною інфраструктурою

2.13.1. Водопостачання

З усіх населених пунктів громади централізованим водопостачанням забезпечене лише місто Хоростків. В інших населених пунктах, де відсутні централізовані водопроводи, для господарсько-питного водопостачання населення використовує шахтні колодязі та індивідуальні свердловини, розташовані переважно на присадибних ділянках.

Як зазначено у «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки» найбільшою проблемою громади є поганий стан інфраструктури, що негативно впливає на якість життя населення. Зокрема, відсутність водопостачання та каналізації у сільських територіях.

Мережа водопостачання міста Хоростків є наступною. Лише адміністративний центр міста Хоростків забезпечений водопостачанням та протяжність водопровідних мереж – 30 км. Стан водопровідних мереж незадовільний, 80% мережі потребує заміни. В сільських населених пунктах громади водопровідна мережа повністю відсутня. Водопостачання доступне для 15,6% жителів

громади. У SWOT аналізі Стратегії серед слабких сторін громади відзначено поганий стан водопровідних мереж в місті Хоростків та їх відсутність в селах громади.

Основними джерелами централізованого господарсько-питного водопостачання споживачів громади є підземні водоносні горизонти, які експлуатуються артезіанськими свердловинами. Гідрогеологічні умови Тернопільської області, зокрема Хоростківської ТГ дозволяють вирішувати питання питного водопостачання за рахунок підземних вод.

Добовий водовідбір води з підземних водоносних горизонтів на потреби централізованого водопостачання населених пунктів громади складає 0,1 тис. м³/добу.

Характеристика існуючих систем водопостачання населених пунктів громади наведена в таблицях 2.14.1.

Таблиця 2.13.1

Характеристика систем централізованого водопостачання населених пунктів Хоростківської ТГ

Пор. №	Назва міста, місцевих рад	Наявність централізованої системи водопостачання	Рівень забезпечення централізованим водопостачанням, %		Тип джерела водопостачання	Кількість джерел,			Водо-відбір, м³/добу	Якісна характеристика води (відповідність санітарним нормам)	Технічний стан водопровідних мереж та споруд (% зносу основних фондів)	Відпущено води, тис. м³		
			Житлового фонду	Об'єктів соціальних		робочих	резервних	що підлягають ліквідації				Населенню	Комунально-побутові потреби	Виробництво
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	м. Хоростків	наявна	37	100	арт. свердловини		5	-	100	відповідає	68	27	58	-
2	с. Карапинці	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
3	с. Великий Говилів	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
4	с. Малий Говилів	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
5	с. Клювинці	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
6	с. Перемилів	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
7	с. Верхівці	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
8	с. Сорока	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
9	с. Увисла	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
10	с. Хлопівка	відсутня	-	-	шахтні колодязі		-	-	-	-	-	-	-	-
	ВСЬОГО: по ТГ					9		1	1893,57			428,8	0,1	153,80

2.13.2. Водовідведення

Система централізованого каналізування діє лише у одному населеному пункті ТГ, у місті Хоростків. До системи підключені споживачі води як централізованих так і індивідуальних систем водопостачання. Очищення стічних вод відбувається на існуючих очисних спорудах.

На сьогодні лише адміністративний центр міста Хоростків забезпечений централізованим водовідведенням. Мережа водовідведення міста складає 18 км. Стан каналізаційних мереж незадовільний, 80% мереж потребують заміни. В сільських населених пунктах громади каналізаційна мережа повністю відсутня. Каналізування доступне для 11,3% жителів громади.

У SWOT аналізі «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки» серед слабких сторін громади відзначено поганий стан каналізаційних мереж в місті Хоростків та їх відсутність в селах громади. Забруднення поверхневих вод, зумовлене відсутністю каналізаційної інфраструктури в сільських населених пунктах. Однак, в найближчій перспективі громада не розглядає цю проблему як першочергову з огляду на значні капіталовкладення. Варто відмітити, що одним із перших проектів громади була реконструкція каналізаційних очисних споруд.

Негативну оцінку під час опитування жителів отримали питання чистоти річок, озер, водойм. Вони є важливими для мешканців за результатами опитування. З огляду на це, вирішення проблеми каналізування потрібно розглядати як актуальну.

Населення житлової забудови в яких відсутня каналізація користуються дворовими вбиральнями, а частина з водопроводом уведеним у будинки – вигрібними ямами та індивідуальними очисними спорудами.

Характеристика існуючих систем водовідведення населених пунктів громади наведена в таблиці 2.14.2

Таблиця 2.13.2

Характеристика систем централізованого каналізування населених пунктів Хоростківської ТГ

Пор. №	Назва міста, сільської ради	Наявність централізованої системи каналізації	Рівень забезпечення централізова-ною каналізацією, %		Місце розташування очисних споруд	Тип очисних споруд	Об'єми скидання стічних вод, м3/добу	Місце скидання очищених стічних вод	Технічний стан каналізаційних мереж і споруд (% зносу основних фондів)
			Житлового фонду	Об'єктів соціальної сфери					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	м. Хоростків	так	27%	100%	Вул Музейна		100	р. Голодні Стави	20%
	ВСЬОГО по ТГ						100		

2.13.3. Теплопостачання

У Хоростківської ТГ лише м. Хоростків має централізовану систему теплопостачання від централізованих котелень яка забезпечує потреби теплопостачання об'єктів житлового фонду, соціально-культурної та виробничої сфери. У всіх інших селищних радах централізованим теплопостачанням забезпечуються тільки об'єкти соціально-культурної та виробничої сфери, решта житлової забудови населених пунктів використовують автономні системи опалення з місцевими та індивідуальними котлами.

Останні роки в населених пунктах спостерігається тенденція відмови споживачів від послуг централізованого теплопостачання. Збільшується кількість об'єктів з індивідуальним опаленням. З огляду на це містобудівною документацією не передбачається будівництва нових об'єктів централізованого теплопостачання.

2.13.4. Газопостачання

Газопостачання споживачів Хоростківської ТГ здійснюється природним газом. Джерелом газопостачання є ГРС «Хоростків». До ГРС підходить відгалуження магістрального газопроводу. На території ТГ існує розвинута система мереж газопостачання. Газифіковано 1 місто та 9 сіл. Забезпечення газом споживачів здійснюється мережами високого, середнього та низького тисків. Газифікація усієї громади – 100%, послуги здійснюються Хоростківським відділенням ПАТ «Тернопільгаз». В зв'язку із значним подорожчанням ціни на газ в останні роки спостерігається масовий перехід користувачів на твердопаливну систему теплопостачання. Інформація щодо річного споживання газу в цілому по громаді відсутня.

У SWOT аналізі «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки» серед слабких сторін громади відзначено низьку енергоефективність і високе споживання енергоносіїв (газу) в комунальних установах громади.

2.13.5. Електропостачання

Населені пункти Хоростківської ТГ забезпечуються електроенергією від повітряних та кабельних електричних мереж напругою 110 кВ, 35 кВ та 10 кВ.

Джерелом електропостачання громади є трансформаторна підстанція ПС 110/35/10 кВ «Хоростків». Підстанцію живиться від повітряної лінії електропередач ЛЕП-110 кВ. Подальше перетворення електроенергії відбувається переважно трансформаторними підстанціями 10/0,4 кВ. Електрифікація усієї громади – 100%, у т. ч. мережа вуличного освітлення в сільських населених пунктах, послуги здійснюються приватною компанією «ТЕРНОПІЛЬОБЛЕНЕРГО».

У SWOT аналізі «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки» серед сильних сторін громади відзначено розгалужену мережу освітлення в населених пунктах ТГ (95% покриття).

Існуючі електричні мережі забезпечують потреби споживачів на сьогоднішній день, але потребують реконструкції на перспективу. Крім того не всі споживачі I та II категорії надійності електропостачання мають відповідну для цієї категорії споживачів схему аварійного резервування. Інформація щодо річного споживання електроенергії в цілому по громаді відсутня.

2.13.6. Зв'язок

Система телефонізації Хоростківської ТГ охоплює майже всі населені пункти. У деяких населених пунктах стаціонарні телефони мають лише окремі мешканці. Загальна ємність АТС перевищує кількість наявних телефонів. Телефонна мережа передбачається кабельною в телефонній каналізації по одноступеневій шафовій системі. Також на території Хоростківської ТГ діють оператор зв'язку «МТС», (УМС/КІЇВСТАР/Life/мобі) та CDMA "Інтертелеком".

У SWOT аналізі «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки» серед сильних сторін громади відзначено добре розвинену телекомунікаційну інфраструктуру та інтернет.

3. ПЕРСПЕКТИВИ МІСТОБУДІВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

3.1. Стратегія розвитку громади

Державна регіональна політика є важливим елементом політики держави, спрямованої на посилення конкурентоспроможності економіки, підвищення рівня добробуту населення та сприяння інтегрованості її простору.

Метою розвитку території є, використовуючи сильні сторони і можливості, сприяти збереженню та відродженню існуючих підприємств, розвитку малого та середнього бізнесу, що дасть нові робочі місця, розширити базу оподаткування та наповнити бюджет і, як наслідок, дозволить вдосконалити систему освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту, підвищити якісний рівень життя людей, покращити екологічний стан території.

Аналіз Схеми планування території Тернопільської області

Схема планування території Тернопільської області виконана ДП Українським державним науково-дослідним інститутом проектування міст «Діпромісто» імені Ю.М. Білоконя у 2017 році.

Схемою визначено пріоритетні напрями розвитку господарства Тернопільської області:

- а) комплексне оновлення виробництва на сучасній науково-технологічній основі:
 - здійснення переходу на енергозберігаючі та ресурсозберігаючі технології, насамперед в машинобудуванні, електроенергетиці, харчовій промисловості, на транспорті, які є найбільшими споживачами енергоресурсів;
 - підвищення конкурентоспроможності виробництва і відповідно покращення результативності та структури експортного потенціалу області;

б) створення сучасної виробничої, транспортної та фінансової інфраструктури – як основи перспективного розвитку господарства Тернопільської області;

в) посилення соціальної спрямованості економічного зростання, як стратегічної мети трансформаційних процесів в регіоні;

г) зменшення існуючих територіальних диспропорцій у рівні соціально-економічного розвитку Тернопільської області. Як показало проведене дослідження, більшість малих міст та сільських районів відзначаються низьким та дуже низьким рівнем соціально-економічного розвитку.

Відповідно до Схеми становлення перспективної моделі господарства Тернопільської області мало б бути спрямованим на:

1. Ефективне використання існуючого природно-ресурсного потенціалу території області.

Воно, зокрема, передбачає такі напрями:

- технічна модернізація матеріально-технічної бази та впровадження сучасних та безпечних технологічних процесів у харчовій промисловості, машинобудуванні, електроенергетиці, виробництві будівельних матеріалів, деревообробці, що повинно забезпечити високопродуктивну роботу галузей і, як результат, збалансований соціально-економічний розвиток регіону;
- відновлення на новій технічній базі центрів з видобування сировини та виробництва будівельних матеріалів, сільськогосподарської сировини тощо;

2. Покращення екологічної ситуації у регіоні, зокрема шляхом будівництва станцій та заводів з переробки твердих побутових відходів у найбільших господарських центрах Тернопільської області, впровадження на виробництві екофільних технологій тощо.

3. Максимальне використання сприятливого транспортно-географічного положення Тернопільської області та високої транзитивності її території. Зокрема, воно передбачає:

- певні заходи у контексті участі у будівництві та подальшому обслуговування системи автошляхів, що планується прокласти через територію Тернопільської області;
- використання переваг транзитного розміщення Тернопільщини з метою об'єднання економічних та інвестиційних ресурсів та міжнародної співпраці при розробці масштабних інноваційних проектів та вирішенні соціально-економічних та екологічних проблем.

4. Зменшення територіальних диспропорцій у рівні соціально-економічного розвитку внутрішньо обласних регіонів шляхом:

- розбудови соціальної інфраструктури у сільській місцевості, особливо в периферійних зонах регіону, та комунальної інфраструктури у невеликих міських поселеннях;
- створення у перспективі спеціальних інноваційно-територіальних утворень в центральній та північній частині області, спрямованих на вирішення місцевих, міжрегіональних та міждержавних науково-технічних завдань і одночасно як інструменту соціально-економічного розвитку периферійних територій тощо.

Стратегія розвитку Тернопільської області на період до 2027 розроблялась спільними зусиллями представників місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, бізнес-середовища, науковців та громадських організацій, за підтримки експертів групи радників з впровадження державної регіональної політики Програми „U-LEAD з Європою”, міжнародного експерта JRC Єврокомісії.

Стратегічним баченням даної стратегії є: Тернопільщина – екологічно чистий регіон із безпечними та комфортними умовами життя, край з багатою історико-культурною та духовною спадщиною, привабливий продовольчий регіон ефективного сільського господарства, сприятливого бізнес-клімату, конкурентноспроможної економіки.

Місія Тернопільської області – забезпечення високої якості життя мешканців, гармонійного розвитку територій шляхом збереження та ефективного використання потенціалу, конкурентних переваг та особливостей регіону.

Стратегічна ціль 1: Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення

Операційні цілі:

1. Підвищення стандартів надання базових послуг для забезпечення життєдіяльності населення;
2. Стимулювання вміння населення вчасно та швидко реагувати на зміни і потреби економіки регіону
3. Створення комфортних та безпечних умов проживання населення
4. Організація оптимальної регіональної системи раціонального природокористування та охорони довкілля.

Стратегічна ціль 2: Підвищення конкурентноспроможності регіону

Операційні цілі:

1. Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу;

2. Розвиток енергоефективності та енергозбереження;
3. Розвиток туристичної індустрії;
4. Стимулювання залучення інвестицій;
5. Впровадження регіональної смартспеціалізації.

Стратегічна ціль 3: Розвиток сільських територій

Операційні цілі:

1. Підвищення рівня зайнятості сільського населення;
2. Розвиток інфраструктури сільських територій.

Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки. Стратегія розроблена в рамках програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)», яка фінансується USAID

Стратегічне бачення розвитку Хоростківської ТГ – громада, розташована в серці Тернопільської області. Громада відрізняється багатою культурно-історичною спадщиною, входить до переліку історичних місць України завдяки одному з найбільших палацових комплексів та низці релігійних споруд.

Майбутнє громади спільними зусиллями влади і мешканців будуватиметься навколо туризму, який базується не лише на історичних об'єктах, а й на розвинутих місцевих традиціях. Громада має багато високооплачуваних робочих місць в сільському господарстві, передусім в рослинництві і переробці.

Велика кількість робочих місць забезпечує мешканцям життєву стабільність та особистий розвиток, а високі доходи громади – розвиток комунальної сфери і надання якісних суспільних послуг.

Відповідно до документу виокремлено три основні стратегічні цілі, реалізація яких передбачається через досягнення операційних цілей.

Стратегічна ціль 1: Активна підтримка економічного розвитку громади.

Операційні цілі:

- Організація інвестиційних ділянок (плани, виділення, оснащення);
- Підтримка розвитку підприємництва в сферах сільського господарства та переробки;
- Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва в сфері туризму;
- Економічна та туристична реклама громади.

Органи місцевого самоврядування можуть і повинні підтримувати та стимулювати економічний розвиток громади через створення якомога кращих умов для започаткування, ведення та розвитку бізнесу. Цей розвиток має стати основною умовою підвищення рівня працевлаштування на цій території, і завдяки цьому – джерелом підвищення рівня життя мешканців. Завдяки податковим надходженням, що зростатимуть, зростає і бюджет громади, в той же час – зменшуються видатки на соціальну допомогу. Реалізація цієї стратегічної цілі буде досягатись через впровадження 4 підпорядкованих операційних цілей. Вони стосуються організації інвестиційних ділянок, сприяння розвитку підприємництва в сферах сільського господарства та переробки, підтримки розвитку малого та середнього підприємництва в сфері туризму та економічної та туристичної реклами громади.

Стратегічна ціль 2: Розвиток технічної інфраструктури громади з забезпеченням захисту навколишнього середовища

Операційні цілі:

- Розвиток дорожньої та супутньої інфраструктури (тротуари, освітлення, велодоріжки, зупинки) та громадського транспорту з забезпеченням врахування потреб маломобільних груп;
- Розвиток мережі водогонів та каналізації в громаді;
- Створення та розвиток комплексної системи управління твердими побутовими відходами;
- Ефективне просторове планування;
- Забезпечення чистоти води і повітря в громаді.

Гарний стан технічної інфраструктури, одночасно з наявністю широкої пропозиції в сфері суспільних послуг, створюють комфортні умови життя мешканців на території відповідної громади. Розвинута і ефективна технічна інфраструктура – на сьогодні це не тільки одна з базових цивілізаційних вимог, а й умова для розвитку економіки в громаді. Інвестиції в цій сфері позитивно впливають на екологічну ситуацію і стан навколишнього середовища, а завдяки цьому – створюють умови для життя мешканців громади в більш приязному та здоровому оточенні, що позитивно впливатиме на підвищення рівня привабливості цієї громади для потенційних, нових мешканців та туристів.

Стратегічна ціль 3: Забезпечення доступу до високоякісних суспільних послуг в громаді
Операційні цілі:

- Шкільна та дошкільна освіта;
- Забезпечення діяльності закладів культури;
- Спорт, рекреація та відпочинок;
- Охорона здоров'я;
- Соціальна допомога;
- Безпека в громаді;
- Забезпечення надання якісних адміністративних послуг для мешканців;
- Підвищення ефективності діяльності комунальних підприємств;
- Забезпечення активної участі мешканців в управлінні громадою.

Сьогодні органи влади в ТГ повинні забезпечити ефективне та якісне адміністративне обслуговування мешканців, організувати надання широкого спектру комунальних, соціальних та суспільних послуг, що зв'язано з ефективним управлінням комунальним майном і якісним просторовим плануванням. В той же час, існує поширена проблема кваліфікованого кадрового забезпечення, відсутності досвіду управління в нових умовах. Зважаючи на виявлену під час діагностування проблему низької суспільної активності мешканців, необхідним є і впровадження широкого кола заходів, що сприятимуть розвитку постійної співпраці влади та громадськості, формування та розвиток відчуття однієї спільноти в рамках всієї ТГ та стимулюватимуть появу ініціативи знизу.

3.2. Планувальна структура

Природно-ландшафтні передумови, мережа поселень, транспортні та інженерні комунікації дозволяють визначити основні елементи планувальної структури у вигляді планувальних вісей і центрів. Розробці планувальної структури громади передував аналіз природних умов і сформованої структури господарства і розселення.

Територія Хоростківської міської ТГ межує безпосередньо з Копичинецькою та Терехівською міською, Гримайлівською та Гусятинською селищною, Васильковецькою та Іванівською сільською ТГ Тернопільської області.

На території громади виділяються головні і другорядні основні планувальні елементи. Головні планувальні осі громади сформувалися вздовж транспортних та інженерних комунікацій, приурочених до місць розселення – регіональна дорога Т-20-17/Гримайлів-Яблунів/ та залізнична лінія Львівської залізниці Тернопільської дирекції Тернопіль-Біла Чортківська.

Головні планувальні осі перетинають громаду з заходу на схід і з півночі на південь. В перетині цих осей розташовані головні планувальні центри громади. З півночі на південний схід громади розташовані головні водні планувальні вісі - р. Тайна, Голодні Стави та Черниця

Другорядні планувальні осі громади формуються в основному вздовж мережі автомобільних доріг місцевого значення (обласних та районних).

Схемою планування території ТГ пропонується розвиток громади, який будуватиметься навколо туризму та сільського господарства. На реалізацію даної мети пропонується створення:

територій житлової забудови:

- в південно-східній частині м. Хоростків розміщення масиву «Східний» площею 50,7 га;
- в північно-західній частині м.Хоростків розміщення масиву площею 4,07 га;
- в західній частині с. Ключинці розміщення масиву «Відродження» площею 10,92

територій громадської забудови:

- в центральній частині м. Хоростків розміщення будівлі міської ради;
- в центральній частині м. Хоростків, біля р. Голодні Стави, розміщення готельно-ресторанного комплексу на 50 готельних місць;
- в південній частині м. Хоростків розміщення торговельного центру;
- в східній частині м. Хоростків розміщення об'єкту комерційного використання;
- в центральній частині с. Верхівці, по вул. Грушевського, розміщення спортивно-розважальних майданчиків

виробничих та комунальних територій:

- на північ від межі м. Хоростків та на південь в межах цього населеного пункту передбачено розмістити виробничі території V або IV класу санітарної класифікації;
- поблизу с. Великий Говилів та в межах с. Хлопівка пропонується також розмістити виробничі території V або IV класу санітарної класифікації;
- на північ від с. Ключинці та на схід від с. Увисла передбачається розташувати логістичні центри V або IV класу санітарної класифікації;
- на схід від с. Увисла пропонується розмістити птахофабрику до 100 тис. курей-несучок та до 1 млн бройлерів на рік (III клас санітарної класифікації);
- в південній частині м. Хоростків перенести за межі впливу нормативної санітарно-захисної зони на житлову забудову склад металобрухту;
- в східній частині с. Сорока передбачається розміщення пожежно-рятувального підрозділу на 1 а/м;
- в південній частині с. Малий Говилів, передбачається розміщення пожежно-рятувального підрозділу на 2 а/м;
- в північно-східній частині с. Увисла передбачається розміщення пожежно-рятувального підрозділу на 2 а/м;
- в північній частині м. Хоростків, передбачається розміщення пожежно-рятувального підрозділу на 1 а/м;
- в південній частині с. Верхівці, передбачається розміщення пожежно-рятувального підрозділу на 2 а/м

територій транспортної інфраструктури:

- в центральній частині с. Хлопівка, на півночі м. Хоростків, в східній частині м. Хоростків та на схід від с. Ключинці пропонується розташувати СТО;

територій інженерної інфраструктури:

- біля східної межі на території м. Хоростків передбачається розташувати станцію водопідготовки;
- в селах Карашинці, Перемилів, Верхівці, Ключинці, Сорока, Великий Говилів, Малий Говилів, Хлопівка та Увисла пропонується розміщення водозабірних споруд з підземного вододжерела;
- на південний схід від с. Увисла, в селах Ключинці та Сорока пропонується розмістити очисні споруди комунальної каналізації;
- в південно-східній частині с. Малий Говилів, в південній частині с. Великий Говилів, в східній та південно-західній частинах с. Хлопівка, на півдні с. Карашинці, в північно-східній частині с. Перемилів, в східній частині с. Верхівці, в південній частині с. Увисла, в східній частині с. Сорока передбачено розміщення каналізаційних насосних станцій

територій та об'єктів рекреації та туризму:

- на схід від с. Увисла, на північ від м. Хоростків (урочище «Дубина»), в центральній частині м. Хоростків (поблизу р. Тайна), в с. Сорока (біля водойми) пропонується розташування рекреаційних зон короточасного відпочинку;
- на північ від м. Хоростків в урочищі «Дубина» планується розмістити базу відпочинку на 100 місць;
- в північній частині с. Перемилів і за його межами (біля водойми) та в північній частині с. Ключинці передбачено розміщення кемпінгів на 200 місць;
- в центральній частині с. Сорока пропонується розташування місця для проведення фестивалів та розважальних заходів;
- на північ від с. Ключинці передбачено розміщення дитячого оздоровчого табору на 200 місць;
- на північ від м. Хоростків на березі р. Голодні Стави пропонується облаштувати зони відпочинку біля водойми із розміщенням пляжу.

3.3. Функціональне зонування території

Функціональне зонування території виконано на основі комплексної оцінки території з врахуванням державних та регіональних інтересів, а також проектних рішень схеми планування території області, і передбачає раціональне та взаємопов'язане розміщення зон різного функціонального призначення.

Для кожної функціональної зони проектом передбачається встановлення спеціального режиму використання території.

Проектним рішенням передбачені наступні види переважного функціонального використання території:

1. Сельбищна зона - для розміщення житлового фонду, громадських будівель та споруд, установ соціального, культурного та побутового призначення, внутрішньо-сельбищної вулично-дорожньої та транспортної мереж, зелених насаджень, окремих комунальних та промислових об'єктів, будівництво яких допускається поблизу житлової забудови.

Зона житлової забудови. Даним проектом передбачається перспективний розвиток населених пунктів: розширення меж сіл зі збільшенням території житлової забудови для потреб громади, розміщення мігрантів, внутрішньо переселених осіб та учасників АТО. Пропонується збільшити зону житлової забудови на **65,69 га**.

При виборі напрямків розвитку поселень була врахована комплексна оцінка території та планувальні обмеження.

Зона громадської забудови. Проектом передбачається будівництво громадської забудови як ущільнення на існуючих територіях населених пунктів. Пропонується збільшити зону громадської забудови на **10,53 га.**

2. Виробничі (промислові) зони включають зони і ділянки підприємств по виробництву і переробці сільськогосподарської продукції, підприємств харчової промисловості, ремонту, технічному обслуговуванню і зберіганню сільськогосподарських машин і автомашин, ділянки комунально-складських та інших об'єктів, дороги, проїзди і майданчики для стоянки автомашин, інші виробничі території. Промисловий комплекс ТГ представлений різними галузями.

Схемою планування території громади передбачається реконструкція існуючих виробничих територій (недіючі господарські двори) під територію підприємств з класом санітарної шкідливості IV-V.

Проектом виділено нові промислові території, на підставі загального функціонального зонування громади, враховано ефективність їх зв'язків із сільбищними, рекреаційними та іншими територіями. Містобудівною документацією передбачені нові промислові території III-V класу шкідливості, площею **171,99 га.**

3. Комунальна зона – територія населеного пункту, призначена для розміщення груп і окремих підприємств, які забезпечують потреби населення у зберіганні товарів, комунальних і побутових послугах, із загальними для них об'єктами інженерно-технічного і адміністративного забезпечення.

На територіях комунально-складських зон можна розміщувати підприємства і об'єкти харчової (харчосмакової, м'ясної і молочної) промисловості, торгівлі й плодоовочевого господарства: загально-товарні склади, розподільні холодильники, плодоовочеві бази, сховища картоплі, овочів і фруктів, заготівельні підприємства напівфабрикатів та кулінарних виробів тощо; транспортного господарства: гаражі, станції технічного обслуговування автомашин, автозаправні станції, трамвайні і тролейбусні депо, автобусні і таксомоторні парки тощо; побутового обслуговування населення: фабрики- пральні, хімічного чищення одягу, ремонту побутової техніки, одягу, меблів; комунального господарства: парки дорожньо-прибиральних машин, бази експлуатації та ремонту житла, інженерних мереж тощо. Передбачається розміщення нових ділянок комунальної зони площею **10,40 га.**

Існуючі кладовища, у яких недотримано нормативну санітарно-захисну зону до житлової та громадської забудови, залишаються без розвитку і проектним рішенням пропонується закривати. На перспективу в громаді передбачається розміщення нових кладовищ з дотриманням 300 м санітарно-захисної зони, загальною площею **2,48 га.**

4. Зона ландшафтно-рекреаційна (території лісів, водного фонду, заболочення).

Проектом передбачаються нові території для відпочинку населення площею **64,27 га.**

У рекреаційній зоні пропонується розвивати короткочасний відпочинок місцевого населення, розмістити кемпінг, базу відпочинку та дитячий оздоровчий табір, здійснення широкого обсягу лісовідновлювальних робіт.

Встановлюється режим обмежено-господарського освоєння, що не допускає розвиток і розміщення будь-яких виробництв, а також інших видів використання природних ресурсів.

Природоохоронна зона представлена водоохоронними зонами, прибережними смугами малих річок і водойм, полезахисними лісополосами і заповідними об'єктами.

До територій з особливими умовами використання на території громади відносяться:

- території санітарно-захисних зон від виробничих, комунальних, складських територій;

- території прибережних захисних смуг навколо водних об'єктів;
- території під водоймами;
- території, що підтоплюються.
- Передбачається захист території від підтоплення, паводковими водами на території сіл шляхом підсипання територій забудови, влаштування дощової каналізації, благоустрою прибережних захисних смуг, укріплення берегів водойм.
- Необхідне проведення комплексу заходів щодо збереження водності ставків, водойм і охорони їх від забруднення, а саме:
- створення прибережних захисних смуг вздовж берегів водних об'єктів;
- проведення гідротехнічних протиерозійних заходів, а також створення для організованого відведення поверхневого стоку відповідних споруд (водостоки, перепуски тощо) під час будівництва і експлуатації шляхів та інших інженерних комунікацій;
- впровадження водозберігаючих технологій, а також здійснення передбачених Водним Кодексом водоохоронних заходів на підприємствах, в установах і організаціях, розташованих в межах громади.

5. Зона зовнішнього транспорту та зв'язку. Транспортна галузь є важливою складовою у структурі господарського комплексу громади. Її діяльність спрямована на задоволення потреб населення і підприємств громади у якісному та безпечному обслуговуванні транспортними засобами.

Проектні пропозиції щодо розвитку транспортної системи ТГ направлені на вирішення трьох рівнів задач – державного, районного та місцевого.

Заходи щодо розвитку загальнодержавних мереж прийняті відповідно до вимог державних інтересів, наданих Тернопільською обласною державною адміністрацією, державних програм розвитку та «Схеми планування території Тернопільської області».

Також, відповідно до пропозицій місцевої адміністрації, на позарозрахунковий період намічено будівництво обходу м. Хоростків за напрямком автодороги Т-20-17 /Яблунів - Гримайлів/.

6. Зона сільськогосподарського використання. Пропонується зберегти в межах охоронних зон газопроводів, ЛЕП та лісів землі сільськогосподарського призначення. На території сільськогосподарського використання обмежена всяка діяльність, не пов'язана з сільськогосподарським виробництвом, не допускається відчуження сільськогосподарських земель та руйнування ґрунтового покриву, забруднення ґрунту, підґрунтових вод та повітря.

3.4 Території спільних інтересів суміжних територіальних громад

Загальна площа території міської ТГ складає 18449,27 га.

Територія Хоростківської міської ТГ межує безпосередньо з Копичинецькою та Терехівською міською, Гримайлівською та Гусятинською селищною, Васильковецькою та Іванівською сільською ТГ Тернопільської області.

Адміністративний центр ТГ – місто Хоростків – розташоване на відстані близько 60 км в північно – західному напрямку від обласного центру (міста Тернопіль) та на відстані 36,8 км в південно-східному напрямку від районного центру (міста Гусятин).

Даним проектом пропонується надати нового значення існуючому зв'язку Хоростків- В. Говилів-Мшанець з виходом на міжнародну автодорогу М19, по якій зв'язок з обласним центром Тернополем для громади буде більш зручнішим. З цією метою пропонується разом з

Теребовлянською ТГ реконструювати і забезпечити благоустрій і нормальні умови руху транспорту автодороги С201402 /Мшанець-В. Говилів/.

4. ПРОГНОЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

4.1. Чисельність та зайнятість населення

Прогноз демографічного розвитку населення розроблено екстраполяційним методом та з врахування демографічної ємності територій. Відповідно до демографічного прогнозу кількість населення громади зменшується, що притаманно усім населеним пунктам і на сьогодні. До 2040 року кількість населення громади зменшиться на 14,6 % (або на 2075 осіб). У 2020 році громада мала 4 населені пункти з населенням від 1000 до 1500 осіб, у 2040 році таких лишиться 2 – села Увисла та Хлопівка. У м. Хоростків кількість населення залишиться понад 5000 осіб, хоча у порівнянні з 2020 роком зменшиться на понад 13 % (або на 900 осіб). Села Ключинці та Перемилів перейшли до населених пунктів з кількістю населення від 500 до 1000 осіб.

Таблиця 4.1.1.

Прогноз демографічного розвитку Хоростківської громади у розрізі населених пунктів (відповідно до демографічного прогнозу)

Ч.ч	Населений пункт	2025	2030	2035	2040
1.	м. Хоростків	6500	6270	6050	5840
2.	с. Карашинці	470	460	450	440
3.	с. Великий Говилів	900	860	830	790
4.	с. Малий Говилів	320	280	250	230
5.	с. Ключинці	1010	930	860	790
6.	с. Перемилів	960	880	800	730
7.	с. Верхівці	400	400	400	390
8.	с. Сорока	730	720	710	700
9.	с. Увисла	1240	1210	1180	1150
10.	с. Хлопівка	1050	1040	1030	1020
	Разом по громаді	13580	13050	12560	12080

Відповідно до проекту, у м. Хоростків передбачається 55 га території проєктної житлової забудови, де буде проживати 1100 осіб. У с. Ключинці передбачається 11 га проєктних території житлової забудови. Тут зможе проживати 120 осіб. Таким чином проєктна кількість населення складе 13300 осіб.

Таблиця 4.1.2.

Прогноз демографічного розвитку Хоростківської громади у розрізі населених пунктів

Ч.ч.	Населений пункт	2040
1.	м. Хоростків	6940
2.	с. Карашинці	440
3.	с. Великий Говилів	790
4.	с. Малий Говилів	230
5.	с. Ключинці	910
6.	с. Перемилів	730
7.	с. Верхівці	390
8.	с. Сорока	700
9.	с. Увисла	1150
10.	с. Хлопівка	1020
	Разом по громаді	13300

На перспективу понад 52% населення проживатиме у місті Хоростків. Тому потрібно передбачити розвиток соціальної інфраструктури та виробничої сфери, для створення нових робочих місць, в сільських населених пунктах, щоб зупинити виїзд молоді з них.

Відповідно до загальноосвітніх тенденцій передбачається, що буде зростати частка зайнятих у сфері обслуговування, в т.ч. у туристичній інфраструктурі.

4.2. Обсяги будівництва об'єктів міжселенного обслуговування населення

Як засвідчив проведений аналіз, існуючий стан соціальної інфраструктури Хоростківської ТГ не в повній мірі задовольняє потреби місцевого населення. Для забезпечення нормативних показників обслуговування населення на майбутнє в більшості випадків доцільніше та раціональніше в деяких випадках розширювати і збільшувати ємкість уже існуючих закладів соціальної інфраструктури, покращувати їх технічний стан (зокрема шляхом термомодернізації).

Хоча в деяких випадках необхідно створювати нові заклади життєзабезпечення населення. Особливо це стосується такої важливішої сторони життя людей як пожежна безпека мешканців громади та їх майна.

Потреби у додатковому вводиті місць

Навчально-виховна галузь

Основним напрямком розвитку та стратегічним завданням **навчально-виховної галузі** є приведення мережі закладів освіти та виховання громади відповідно до демографічної та соціально-економічної ситуації в регіоні, підвищення якості та доступності надання освітніх послуг.

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р), одним з основних (наріжних) положень якої є *«створення необхідних умов для навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку безпосередньо за місцем їх проживання, зокрема у сільській місцевості»* (тобто початкова ланка освіти залишається без змін, а для учнів середнього та старшого шкільного віку забезпечується підвезення шкільними автобусами до ЗЗСО І-ІІІ ст. або до т. зв. «опорних навчальних закладів» - ОНЗ). У Хоростківській ТГ таким опорним навчальним закладом є НВК "ЗОШ І-ІІІ ст. №2 – ДНЗ у м. Хоростків з двома філіями: ЗОШ І ст. у с. Хлопівка та ЗОШ І ст.- ДНЗ в с. Карашинці.

Існуючі навчальні та виховні заклади громади мають хороший або задовільний технічний стан.

Для покращення надання освітньо-виховних послуг і вдосконалення мережі закладів освіти та виховання Хоростківської громади запропоновано наступні заходи:

1. відповідно до розрахунків на проєктний період місткість ДНЗ «Дзвіночок» **с. Ключинці** (який на даний час відвідують діти дошкільного віку **с. Верхівці**) буде достатньою лише для забезпечення дітей дошкільного віку власного населеного пункту. Тому, враховуючи розміщення **с. Верхівці** та недовантаженість ДНЗ **с. Перемилів** вбачається за доцільне передбачити відвідування дітей дошкільного віку даного населеного пункту закладу дошкільної освіти у **с. Перемилів** (передбачається забезпечення 16 місць);
2. у **с. Верхівці**, де на даний час відсутні заклади загальної середньої освіти, учні молодших, середніх і старших класів будуть, як це відбувається і зараз, організовано підвозитися до ЗОШ І-ІІІ ст. **с. Ключинці**
3. у **м. Хоростків** доцільно передбачити розміщення додатково 83 місць (278 дітей дошкільного віку при загальній проєктній місткості 195) у навчально -виховних комплексах міста;
4. передбачити реорганізацію ЗОШ І ступеня– філія ОНЗ у с. Хлопівка, ЗОШ І-ІІ ст. у с. Сорока та ЗОШ І-ІІ ст.у с. Увисла у навчально виховні комплекси із забезпеченням

додатково 13 місць для дітей дошкільного віку у с. Хлопівка, 12 місць у с. Сорока та 14 місць у с. Увисла;

5. на виконання змін до Закону України «Про освіту» (від 05.09.2017 р.) про перехід до дванадцятирічної повної загальної середньої освіти, до вересня 2027 року пропонується забезпечити можливість одержання учнями шкіл після 9 класу навчання профільної середньої освіти у закладах спеціалізованої професійної освіти, зокрема у м. Тернопіль і Тернопільській області;
6. придбати необхідну кількість шкільних автобусів для організованого підвезення учасників освітнього процесу до закладів освіти м. Хоростків та с. Карашинці.

Заклади культури

Для досягнення нормативних показників, що стосуються закладів культури у Хоростківській громаді, на проектний етап необхідно розширити існуючі будинки культури у м. Хоростків (на 394 місця), с. Увисла (на 263 місця), с. Сорока (на 101 місце), с. Хлопівка (на 188 місць), с. Малий Говилів (на 46 місць) та с. Верхівці (на 46 місць).

Заклади охорони здоров'я

Міністерство охорони здоров'я разом з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства розробили та затвердили Порядок формування спроможних мереж надання первинної медичної допомоги (Наказ від 06.02.2018 р. № 178/24). «Порядок формування» включає також нові терміни та визначення територій доступності та типів закладів охорони здоров'я первинної медичної допомоги.

Разом із Законом «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» створене законодавче підґрунтя для прийняття планів розбудови мережі закладів первинної медичної допомоги у сільській місцевості. Це забезпечить в перспективі надання якісної, комплексної, безперервної і орієнтованої на пацієнта ПМД відповідно до соціально-демографічних характеристик населення, особливостей його розселення на відповідній території планування.

Тут доречно зауважити, що реформування галузі охорони здоров'я не відноситься до прямих повноважень ТГ. Повноваження з реформування цієї галузі має Міністерство охорони здоров'я України. Воно здійснює кадрову політику у галузі, проводить усю організаційну та методичну роботу із здійснення медичної реформи, створює госпітальні округи і т.д. Завдання ТГ у цій сфері зводиться до зміцнення матеріально-технічної бази медичних установ.

Тим не менше, для втілення у життя основних положень, засад і вимог Державної програми з відбудови інфраструктури сільської медицини, Закону України «Про організацію та гарантії надання первинної медико-санітарної допомоги населенню в сільській місцевості», «Доступна медицина у сільській місцевості» («мешканці кожного села України повинні мати змогу отримувати медичну допомогу за місцем проживання»), на території ТГ пропонується:

1. збільшити можливості (збільшення кількості ліжок) лікарні у м. Хоростків з 10 до 68 ліжок (для населення власне м. Хоростків та 9-ти сіл громади);
2. амбулаторію загальної практики сімейної медицини у с. Перемилів (яка обслуговує с. Перемилів, Верхівці та с. Карашинці) реконструювати, для досягнення 33 відвідувань/зміну у перспективі;
3. амбулаторію загальної практики сімейної медицини у м. Хоростків (яка обслуговує м. Хоростків та с. Увисла) реконструювати для досягнення 34 відвідувань/зміну у перспективі;
4. амбулаторію загальної практики сімейної медицини у с. Увисла (яка обслуговує с. Увисла) реконструювати для досягнення 33 відвідувань/зміну у перспективі;
5. фельшерсько-акушерський пункт у с. Ключинці реконструювати в амбулаторію моно-практики з досягненням 33 відвідувань/зміну у перспективі.

Протипожежні заходи

Для поліпшення стану особистої безпеки та безпеки майна мешканців Хоростківської ТГ, необхідно створити власну **пожежну охорону**. Зокрема, пожежно-рятувальні підрозділи (депо), які повинні бути створені у таких населених пунктах:

- Увисла (2 авто) - в зону обслуговування входить с. Хлопівка;
- Малий Говилів (2 авто) - в зону обслуговування входить с. Великий Говилів;
- Верхівці (2 авто) - в зону обслуговування входить с. Ключинці та с. Перемилів;
- м. Хоростків (1 авто) - в зону обслуговування входить с. Карашинці;
- Сорока (1 авто).

4.3 Територіальна організація рекреаційної та туристичної системи

Даним проектом території лісових масивів та береги водойм, об'єкти природно-заповідного фонду визначені як придатні для організації оздоровчо-рекреаційної діяльності. Тут пропонується розташування рекреаційних закладів (будинків та баз відпочинку, дач дошкільних установ, туристично-оздоровчих таборів, туристичних баз тощо).

Також доцільніше буде віднести території проектних закладів рекреації до земель рекреаційного призначення з відповідними режимами господарської діяльності, передбаченими Земельним Кодексом. До земель рекреаційного призначення належать землі, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів (ст. 50 Земельного кодексу).

Згідно ст. 52 Земельного кодексу на землях рекреаційного призначення забороняється діяльність, яка суперечить їх цільовому призначенню або може негативно вплинути на природні лікувальні властивості цих земель.

Землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму, проведення спортивних заходів, включаються до складових структурних елементів екомережі (ст.5 Закону України «Про екологічну мережу України»).

Тривалий відпочинок

Необхідною умовою розвитку рекреаційного комплексу є удосконалення його територіальної структури за рахунок освоєння нових рекреаційних територій.

Визначений потенціал громади дозволяє запроектувати на розрахунковий період наступні рекреаційно-оздоровчі заклади:

- дитячий оздоровчий табір – 1 (с.Ключинці);
- готель – 1 (м.Хоростків);
- кемпінг – 2 (с.Перемилів, с.Ключинці);
- база відпочинку – 1 (м.Хоростків, урочище «Дубина»).

Розрахунок ємності рекреаційно-оздоровчих закладів проводився на підставі показників ДБН Б.2.2-12:2019 (таблиця 4.3.1).

Таблиця 4.3.1.

Ємність рекреаційно-оздоровчих закладів

Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Проектний період, місць	Розмір земельної ділянки на 1 місце, м ²	Необхідні території, га
Туристичний готель	50	55	0,28
Оздоровчий табір	200	150	3,0
Кемпінги	200	135	2,7
База відпочинку	100	140	1,4
Всього	550	–	7,38

На підставі оцінки оздоровчо-рекреаційного ресурсного потенціалу було виділено оздоровчо-рекреаційні зони, їх основні параметри визначені, виходячи з порогових значень рекреаційної ємності, територіальних ресурсів та ступеню їх рекреаційного освоєння.

Короткочасний відпочинок

Розрахунок потреби населення в місцях короткочасного відпочинку (пляжі, лісопарки, ліси, колективні сади та дачі) згідно існуючих методичних матеріалів приймається диференційовано в залежності від розмірів населених пунктів та їх господарського профілю. Питома вага потенційних короткочасно відпочиваючих в літній день «пік» для малих міст складе 15 % від чисельності його населення, для сіл - 7 %.

Нижче наведено розрахунок потреби населення ТГ у короткочасному відпочинку.

Таблиця 4.3.2

Потреба населення у короткочасному відпочинку на розрахунковий період

Перспективне населення 2040р. (тис.чол)			Потреби у короткочасному відпочинку населення 2040р. (тис.місць)		
Всього	міське	сільське	Всього	міське	сільське
13,3	6,94	6,36	1,5	1,04	0,45

Розрахунок потреби в територіях для організації зон короткочасного відпочинку здійснений з врахуванням норми території на одного відпочиваючого 500-1000 м² (ДБН Б.2.2-12:2019, п.8.4.2.), у тому числі, площа території, яка інтенсивно використовується для активних видів відпочинку, - не менше 100 м² на 1 відвідувача.

Загальна потреба у територіях короткочасного відпочинку для населення Хоростківської ТГ становить не менше 75 га, з них територій для активних видів відпочинку – 15 га для населення.

В зонах короткочасного відпочинку передбачається проведення заходів із благоустрою території з прокладанням доріг, створенням велосипедних, кінних, пішохідних стежок, організацією облаштованих місць для проведення пікніків, сезонної торгівлі та громадського харчування, тощо. Необхідно організувати прибирання території відповідно до вимог пп. 4.2-4.12 Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом МОЗ України від 17.03.2011р. № 145.

При проведенні рекреаційного районування Хоростківської ТГ, виділенні рекреаційних зон враховувалась природна складова. Вибір територій для виділення таких територіальних одиниць

зумовлений пейзажними та ландшафтними особливостями, які повинні характеризуватися мальовничістю та естетичним різноманіттям. Найбільш привабливими є долини річок, їх схили, тераси, береги водойм, ліси, об'єкти природно-заповідного фонду.

Шляхом створення рекреаційно-туристських зон планується впорядкувати потоки туристів та рекреантів в межах громади, створити території, обладнані інфраструктурними елементами в достатньому обсязі, в межах яких рекреанти зможуть проводити свій вільний час, якнайменше шкодячи іншим територіям, не призначеним для цього. Таке впорядкування сприятиме кращому збереженню природоохоронних територій, на яких рекреація шкодить природному стану ландшафтів.

Розвиток туризму

Туризм – це одна з унікальних галузей сучасної економіки, націлена на задоволення потреб людей, поліпшення якості життя населення, захист довкілля та культурної спадщини. Історико-культурна спадщина належить до найцінніших надбань людства. Вона зосереджує в собі кращі здобутки, є золотим скарбом народу. Велику роль у процесі залучення кожної людини та суспільства в цілому до системи загальнолюдських цінностей, колективної історичної пам'яті, соціального досвіду попередніх поколінь відіграють екскурсії. Враховуючи значний туристичний потенціал громади, даним проектом пропонується активний розвиток цієї галузі.

Базуючись на Законі України «Про туризм» за функціональними особливостями місць перебування туристів визначені наступні основні види туризму для Хоростківської ТГ:

- **культурно-пізнавальний** – здійснюється переважно у історичних населених місцях, на територіях розташування пам'яток історико-культурної спадщини, етнографічних об'єктів, народних традицій та інших об'єктів пізнання;
- **рекреаційно-оздоровчий** – в місцях розміщення рекреаційно-оздоровчих установ, а також в місцях масового короткочасного відпочинку в зелених зонах та на природних територіях;
- **спортивний** - різновид туризму з подолання певного відрізка земної поверхні, який називають маршрутом. При цьому під "земною поверхнею" мається на увазі не лише ґрунтова поверхня Землі, але також і кам'яна, і водна, і розташована під денною поверхнею (печери).
 - **екологічний** (зелений) – на територіях природно-заповідного фонду;
 - **сільський** (в тому числі агротуризм) – в сільській місцевості;
 - **духовноспрямований** (релігійний, ностальгійний, етнографічний) – здійснюється на території об'єктів сакральної архітектури, святих місць, етнографічних об'єктів, в місцях, пов'язаних з життям та діяльністю видатних особистостей та ін.;
 - **аматорський** (рибальство, мисливство, збиральництво) – у природному середовищі з відповідними ресурсами.

Розвиток туристичної галузі регламентований зокрема Програмою розвитку туризму в Гусятинському районі на 2016-2020 роки. Згідно останньої, найближчим часом регіональна політика має бути спрямована на підвищення якості регіонального туристичного продукту шляхом:

- впровадження сучасних методів рекламно-презентаційної діяльності;
- підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів історико-культурної спадщини;
- створення сучасної дорожньої інфраструктури на основних туристичних маршрутах;
- реалізації інвестиційних проектів;
- реконструкції та модернізації санаторно-курортних, відпочинкових і туристичних закладів;
- підвищення якості та розширення асортименту туристичних послуг;
- розвитку сільського туризму, створення сільських садиб, що прийматимуть туристів;
- організації екскурсійної та туристично-оздоровчої роботи серед усіх вікових груп населення району, насамперед дітей, підлітків та молоді;

- впровадження нових туристичних маршрутів і тематичних екскурсійних програм;
- підготовки та випуску якісної рекламної продукції і сувенірів.

З цією метою програмою було передбачено низку конкретних заходів, зокрема: сприяння облаштуванню кемпінгів, наметових містечок, хостелів та велосипедних сервісних пунктів; облаштування місць для стоянок і короткочасних зупинок туристичних автобусів та автотуристів; розміщення інформаційних постерів про туристичні об'єкти, знакування, маркування туристичних велосипедних та пішохідних маршрутів.

Аналіз природних та історико-культурних ресурсів громади свідчить про наявність значного потенціалу для розвитку рекреаційно-туристичної діяльності.

Природничий туризм - це світове явище, яке швидко розвивається в усьому світі. Втім, прибутковим у довгостроковій перспективі він може бути тільки тоді, коли матиме стійку і збалансовану систему управління. Коли люди, котрі отримують вигоду від туризму, почнуть це усвідомлювати, він стане стимулом для збереження природи.

В організації відпочинку і туризму в межах Хоростківської ТГ особлива роль належить лісам та водним об'єктам. Більшість рекреаційних закладів розміщується безпосередньо серед лісів, на берегах водойм або поблизу них завдяки мікрокліматичному комфорту, мальовничому ландшафту берегів, можливості займатися різноманітними видами спорту.

Варто ширше використовувати потенціал водних об'єктів шляхом обладнання відповідних територій як для короткочасного, так і для тривалого відпочинку. На території громади до таких місць можна віднести територію над річкою Тайною, ставки в м.Хоростків та в с.Клювинці. Також передбачається облаштування рекреаційно-відпочинкової зони в урочищі «Дубина».

Для цього необхідне вивчення берегових смуг водних об'єктів, аналіз наявних річкових пляжів, забезпечення транспортної доступності, наявність інженерної інфраструктури та їх санітарно-гігієнічний стан.

Розміщення стаціонарних рекреаційних об'єктів на прибережних територіях водойм можливе тільки після розробки проектів та винесення в натуру меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.

Цікавими для розвитку екологічного, наукового та пізнавального туризму є деякі об'єкти природно-заповідного фонду. Аналіз природних ресурсів та ресурсів природно-заповідного фонду виявив багато територій, сприятливих для організації аматорських видів туризму, в тому числі таких як рибальство, полювання, збирання ягід, грибів, лікарських рослин. При освоєнні цих територій необхідно дотримуватись нормативів екологічно-допустимої ємності території, щоб не порушити зв'язки в природних екосистемах, не допустити їх перевантаження.

На території громади наявні мисливські угіддя, що розташовані між селами Увисла, Яблунів та містом Копичинці (загальнозоологічний заказник місцевого значення «За Броварем»). Територія передана Гусятинській районній організації мисливців та рибалок для охорони, збереження, відтворення та відновлення чисельності: зайця сірого, русака (*Lepus europaeus*), лисиці звичайної (*Vulpes vulpes*), куниці лісової (*Martes martes*), козулі (*Capreolus capreolus*) та інших видів мисливських тварин, а також значної кількості видів орнітофауни, що внесені до списків Бернської конвенції. На території заказника дозволяється регулювання диких тварин до оптимальної та селекційний відстріл за наявності дозволу Державного управління охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області.

Розвиток туризму на території об'єктів природно-заповідного фонду вимагає ретельно продуманого підходу до використання цінних та вразливих природних ресурсів. Розвиток туризму та відпочинку на цих територіях має бути стійким, тобто будь-які форми освоєння територій мають забезпечувати тривале збереження природних ресурсів і культури, бути соціально та економічно прийнятними і справедливими.

Під регульованим туризмом і відпочинком розуміються обмежені (за допомогою різних регулюючих механізмів і заходів) переміщення туристів, а також створення сфери обслуговування відвідувачів парку на його території і поблизу його кордонів, що відповідає

допустимим антропогенним навантаженням і не завдає шкоди навколишньому середовищу та історико-культурним об'єктам.

Екотуризм можна визначити як природний туризм, який сприяє збереженню природи. На територіях із належним управлінням, де процвітає екотуризм, існує правильний баланс між використанням та збереженням.

Для успішного розвитку екотуризму у довгостроковій перспективі потрібно слідувати наступним принципам:

- Екотуризм повинен бути спрямований на збереження природи.
- Необхідним є розвиток культурно та економічно чутливого суспільства.
- Екотуризм має бути організований таким чином, щоб місцеві громади стали менш залежними від незбалансованих форм землекористування. Це також підвищить обізнаність щодо важливості збереження природи.

• Екотуристичні компанії, як в державному, так і в приватному секторах, повинні мати екологічну стратегію, при цьому необхідна наявність кваліфікованого персоналу.

• Туроператори та туристи мають вимагати підвищення екологічних стандартів до їхніх партнерів, готелів і транспортних організацій.

- Необхідно надавати достовірну інформацію та високоякісні послуги.
- Планування та належне управління є важливими для довгострокового успіху.
- Захист довкілля ґрунтується на фінансовій спроможності управління як у державному, так і в приватному секторах.

Для організації на запропонованих територіях рекреаційних зон короточасного відпочинку необхідно виконати заходи з благоустрою та інженерно-транспортного облаштування: організувати систему дорожньої мережі, провести маркування трас, визначити місця для розпалювання вогнищ та збирання побутових відходів, встановлення питних фонтанчиків, туалетів, навісів від дощу.

Перспективною є також організація сільського туризму в ТГ, що останнім часом набуває поширення і продовжує активно розвиватися в багатьох європейських країнах. Це потребує менших капіталовкладень з боку органів влади та інвесторів, а в першу чергу вимагає ініціативи місцевого населення, оскільки передбачає використання вже існуючої інфраструктури сільських населених пунктів, наявних помешкань сільських господарів, залучення до роботи у цій сфері пенсіонерів, безробітних. Завдяки даному виду туризму можна поліпшувати життя сільського населення, воно може одержувати додаткові доходи, задовольняючи потреби бажаючих відпочивати в екологічно чистій сільській місцевості. Одночасно село підніматиметься до нового вищого ступеня розвитку.

Сільський туризм — це форма проведення вільного часу у вигляді стаціонарного відпочинку, основною послугою якого є надання туристам тимчасового проживання в сільських будівлях (агросадибах). Агросадиба — це житлове приміщення, що знаходиться в сільській місцевості, пристосоване для проживання туристів і належить на правах приватної власності господарю, який займається сільськогосподарською діяльністю або зайнятий у сфері обслуговування чи соціальній сфері села. До додаткових послуг можна віднести пішохідні прогулянки, кінні прогулянки, спортивні та оздоровчі подорожі, полювання та рибальство, збір ягід і грибів тощо.

Цей вид туризму, сприяючи розвитку малого бізнесу в аграрних регіонах, дає можливість міським жителям відпочити в сільській місцевості на природі, позбутися стресів, відвідати місцеві пам'ятки, ознайомитися з побутом сучасних сільських мешканців та народними традиціями, які вони зберігають, а за бажання - взяти участь у сільськогосподарських роботах.

Сільський туризм може розвиватися при тісній співпраці зацікавлених селян, які надають туристичні послуги, з органами місцевого самоврядування. Саме місцева влада повинна забезпечити високу якість туристичних послуг та відповідну комунальну інфраструктуру

(дороги, стоянки, централізоване водопостачання та водовідведення, телефонізацію, безпеку тощо). ТГ, розвиваючи сільський туризм, повинна запропонувати широкий вибір приватних садиб, магазинів, спортивних і рекреаційних об'єктів і супутніх послуг.

Завдяки розвитку туризму формується інвестиційна привабливість сел та малих міст, забезпечується популяризація та збереження нематеріальної культурної спадщини й етнокультури територій, підтримується національно-патріотичне виховання та умови для повернення молоді до громад після навчання, створюються нові робочі місця, що в цілому формує умови для сталого розвитку територіальних громад.

4.4. Розвиток дорожньо - транспортної мережі

Проектні пропозиції щодо розвитку транспортної системи Хоростківської ТГ направлені на вирішення двох рівнів задач – державного та місцевого.

Заходи щодо розвитку загальнодержавних транспортних мереж прийняті відповідно до державних програм розвитку, «Схеми планування території Тернопільської області».

Програма розвитку місцевих мереж розроблена з урахуванням проектних пропозицій щодо адміністративно-територіального устрою, соціально-економічного розвитку, функціонального зонування території громади генеральних планів населених пунктів громади тощо.

Автомобільні дороги

Основними принципами розвитку автодорожньої інфраструктури Хоростківської ТГ є:

- розвиток автодорожньої мережі у відповідності до державних програм розвитку, в т.ч. затверджених стратегічних планів сталого розвитку Хоростківської ТГ;
- поліпшення технічного стану автодорожньої мережі та підвищення її пропускної здатності;
- реконструкція автомобільних доріг та реконструкція існуючих інженерно-транспортних споруд.

Пропозиції щодо реконструкції та будівництва мережі автодоріг загального користування Хоростківської ТГ:

Автомобільні дороги державного значення

1. Будівництво обходу м. Хоростків за напрямком автодороги Т-20-17 /Яблунів - Гримайлів/

Існуюча інтенсивність руху дорогою Т-20-17, яка проходить через місто Хоростків складає 1220 одиниць за середню добу. Необхідність облаштування ділянки намічено відповідно до пропозицій місцевої адміністрації. Траса запропонована Схемою на позарозрахунковий період. Будівництво намічено на позарозрахунковий період. Необхідність такого будівництва пов'язана в першу чергу з необхідністю пропуску вантажного транспорту, пов'язаного з цукровим заводом, цегельним виробництвом в с. М Говилів, глиняного кареру, сільськогосподарської продукції. Також це може бути доцільним з огляду на проходження існуючої дороги через центр міста, у тому числі історичні території. Доцільність і остаточний вибір траси мають бути визначені за матеріалами відповідного техніко-економічного обґрунтування. Намічена схемою траса має довжину 9,0 км, категорія III.

Автомобільні дороги місцевого значення

2. Цим проектом пропонується надати нового значення існуючому зв'язку Хоростків-В. Говилів-Мшанець з виходом на міжнародну автодорогу М19, по якій зв'язок з обласним центром Тернополем для громади буде більш зручнішим. З цією метою пропонується разом з Теремовлянською ТГ реконструювати і забезпечити благоустрій і нормальні умови руху транспорту автодороги С201402 /Мшанець-В. Говилів/. Поточний ремонт всіх автодоріг місцевого значення слід передбачати відповідно соціальних програм розвитку. Довжина ділянки реконструкції в межах Хоростківської ТГ складає 3,32 км.

Інженерно-транспортні споруди

3. Обстеження та реконструкція мостових споруд, з виділенням першочергових, що потребують капітального ремонту, в т.ч. по автодорозі Т-20-17 в районі с.Клювинці.

На наступних стадіях проектування, містобудівною документацією нижнього рівня (генеральними планами населених пунктів, детальними планами територій, тощо) слід передбачати, за необхідності, будівництво під'їздів до автомобільних доріг загального користування, рекреаційних зон, садових товариств, логістичних центрів тощо.

До кінця розрахункового строку схемою планування території Хоростківської ТГ будівництво нових автодоріг загального користування не передбачено.

На кінець розрахункового строку загальна протяжність автомобільних доріг по території Хоростківської ТГ залишиться без змін - 51,45 Км (на позарозрахунковий період збільшиться до 60,45 км за рахунок спорудження обходу Хоросткова), з них державного значення 21,06 км (територіальна), місцевого – 30,39 км (обласні – 7,73км , районні – 22,66 км).

Щільність автомобільних доріг загального користування на проектний період -295 км/тис. км² (при площі території – 184,6 км²).

Залізничний транспорт

Проектом враховано подальше функціонування залізничного транспорту Хоростківської ТГ для обслуговування пасажирських та промислових перевезень.

Заходів щодо розвитку залізничного транспорту в межах Хоростківської ТГ не передбачено.

Довжина та щільність мережі залишаються на існуючому рівні.

Автомобільний та велосипедний транспорт

Основними напрямками подальшого розвитку автомобільного транспорту є повне задоволення потреб населення щодо надання послуг із перевезення вантажів і пасажирів і розширення географії перевезень на регулярних та чартерних автомобільних рейсах.

При розробці місцевих програм розвитку мереж вантажного та пасажирського транспорту слід передбачати такі важливі заходи:

- удосконалення маршрутної автобусної мережі, подальшу оптимізацію мережі автобусних маршрутів у всіх видах сполучення;
- розширення мережі приміських, міжміських автобусних маршрутів для забезпечення транспортного зв'язку сільських населених пунктів із адмінцентрами;
- будівництво підприємств для обслуговування та зберігання рухомого складу;
- оновлення транспортних засобів, придбання сучасного рухомого складу, переважно автобусів великої та середньої місткості;
- переведення автобусів і мікроавтобусів на альтернативні палива;
- поліпшення якості обслуговування населення у перевезеннях автобусним транспортом;
- благоустрій існуючих зупинок та будівництво нових сучасних зупиночних пунктів на зовнішній мережі магістральних доріг;
- розвиток мережі комплексів автосервісу, АЗС, СТО;
- розміщення охороняємих автостоянок біля стаціонарних постів ДАІ та на підходах до зон масового відпочинку;
- облаштування велосипедних доріжок на автодорогах загального користування;
- створення мережі нових автостоянок, мотелів і кемпінгів на головних автомобільних магістралях, у функціональних зонах та центрах відпочинку;

- розвиток існуючих автотранспортних підприємств - розширення території, модернізація ремонтно-технічної бази, ремонт і поступова заміна амортизованого рухомого складу та інше.

Відповідно до прогнозних показників очікуваний загальний рівень автомобілізації Хоростківської ТГ прийнято як для Тернопільської області - 350 од. на тисячу мешканців, в т.ч.:

- легкові – 305 авт/1000 мешк;
- вантажні – 40 авт/1000 мешк;
- автобуси - 5 авт/1000 мешк.

Рівень автомобілізації легковими індивідуальними автомобілями прийнято – 290 авт. на 1000 мешканців.

Виходячи з цих показників та проектної чисельності населення 13,30 тис. мешк. розраховано парк автомобілів та потужність об'єктів обслуговування автотранспорту.

Таблиця 4.4.1.

Структура парку автотранспортних засобів Хоростківської ТГ

№	Види транспорту	Рівень автомобілізації <u>Маш.</u> 1000чол.	Розрахункова кількість автотранспорту од.
1	Вантажні	40	532
2	Легкові	305	4057
3	Автобуси та мікроавтобуси	5	67
	Всього транспортних засобів	350	4656

Згідно цих показників - розрахункова кількість автомобілів на період до 2040 року складає 4656 од. без мототранспорту (13,3 тис. населення), в т.ч. – 3859 – приватні легкові автомобілі.

Таблиця 4.4.2.

Розрахунок парку приватних легкових автомобілів

№/ №	Найменування населених пунктів	Населення на 2040 р.	Орієнтовна кількість приватних легкових автомобілів (од.)
1.	м.Хоростків	6940	2013
2.	с. Карашинці	440	128
3.	с. Великий Говилів	790	229
4.	с. Малий Говилів	230	67
5.	с. Ключинці	910	264
6.	с. Перемилів	730	212
7.	с. Верхівці	390	113
8.	с. Сорока	700	203
9.	с. Увисла	1150	334
10.	с. Хлопівка	1020	296
	Разом по громаді	13300	3859

Для обслуговування загального парку автотранспорту з урахуванням транзиту ($4656 * 1,02 = 4749$ авт., Ктр-1,02) потрібно:

- **8 постів АЗС**, при нормі обслуговування 600 автомобілів на 1 паливно-роздавальну колонку на добу;
- **24 поста технічного обслуговування**, при нормі обслуговування 200 автомобілів на 1 пост.

Таблиця 4.4.3.

Основні техніко-економічні показники Хоростківської ТГ (транспорт)

Назва показника	Одиниця виміру	Значення показників	
		Станом на вихідний рік	Станом на розрахунковий строк
1	2	3	4
Загальна довжина залізничної мережі	км	13,03	13,03
Довжина автомобільних доріг	км	51,45	51,45
У тому числі			
- з твердим покриттям (усього)	км	51,45	51,45
З них:			
державного значення:	км		
- міжнародні (М)	км	21,06	21,06
- національні (Н)	км	-	-
- регіональні (Р)	км	-	-
- територіальні (Т)	км	21,06	21,06
місцевого значення:	км	30,39	30,39
- обласні	км	7,73	7,73
- районні	км	22,66	22,66
Щільність транспортної мережі:			
- залізничної	км /тис.км	71	71
- автомобільної	км/тис.км	295	295
Площа території в межах проекту	тис.км ²	184,6	184,6

4.5. Напрями вдосконалення інженерної інфраструктури**4.5.1. Водопостачання**

Відповідно до Районної програми «Питна вода Гусятинщини» на 2014 – 2020 роки, схваленої розпорядженням голови районної державної адміністрації від 13.12.2013 року, №440-од забезпечення населення Гусятинського району, частиною якого була Хоростківська міська територіальна громада, питна вода є однією з головних проблем, розв'язання якої необхідне для збереження здоров'я, поліпшення умов діяльності і підвищення рівня життя населення.

Метою Програми є покращення забезпечення населення району питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів (норм) питного водопостачання; реформування та розвиток водопровідно-каналізаційної мережі, підвищення ефективності та надійності її функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення; відновлення, охорона та раціональне використання джерел питного водопостачання.

Основними завданнями Програми серед іншого є:

- поглиблення демонополізації водопровідно-каналізаційної галузі, створення конкурентного середовища на ринку послуг з водопостачання та водовідведення;
- забезпечення беззбиткового функціонування підприємств водо-каналізаційного господарства;
- технічного переоснащення водо-каналізаційного господарства району, скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів на виробництво послуг з водопостачання та водовідведення;
- підвищення рівня та якості послуг з водопостачання та водовідведення;
- реконструкція існуючих та будівництво нових централізованих систем водопостачання та водовідведення;
- раціонального використання джерел водопостачання.

Виконання Програми має здійснюватися за такими основними напрямками:

- охорона і раціональне використання джерел питного водопостачання;
- забезпечення беззбиткового функціонування підприємств водопровідно-каналізаційного господарства;
- розвиток та реконструкція систем водопостачання та водовідведення;
- забезпечення підприємств питного водопостачання та водовідведення ресурсо - та енергозберігаючими технологіями підготовки питної води та очищення стічних вод і відповідним обладнанням та приладами контролю.

Виконання Програми покликано забезпечити:

- реалізацію державної політики у сфері питної води та питного водопостачання;
- підвищення рівня якості послуг, що надаються населенню з питного водопостачання та водовідведення;
- населення району, підприємства, установи та організації питною водою нормативної якості в межах науково обґрунтованих нормативів питного водопостачання;
- поліпшення санітарно-епідеміологічної ситуації щодо забезпечення питною водою та зниження на цій основі захворюваності населення;
- охорону і раціональне використання джерел питного водопостачання та поступове їх відновлення;
- впровадження на підприємствах питного водопостачання та водовідведення сучасних технологій, матеріалів, реагентів, обладнання тощо;
- підвищення ефективності функціонування підприємств питного водопостачання та водовідведення;
- зниження вартості матеріальних і енергетичних ресурсів у процесі питного водопостачання та водовідведення;
- модернізацію інфраструктури підприємств питного водопостачання;
- оптимальне співвідношення рівня витрат на оплату послуг питного водопостачання та доходів населення.

Серед першочергових завдань у Програмі прописано необхідність:

- поточного ремонту водопроводу в місті Хоростків;
- будівництва каналізаційних очисних споруд в місті Хоростків;
- ремонту каналізаційного колектора в місті Хоростків;
- відновлення роботи артсвердловини по вул.Січових Стрільців у місті Хоростків.

Відповідно до «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки», стратегічною ціллю номер 2 є «Розвиток технічної інфраструктури громади з забезпеченням захисту навколишнього середовища». В рамках цієї стратегічної цілі передбачено операційні цілі. Серед них операційна ціль 2.2 «Розвиток мережі водогонів та каналізації в громаді». Вона передбачає розроблення та реалізацію Програми водовідведення та водопостачання в громаді до 2022 року. Передбачена також операційна ціль 2.5. «Забезпечення чистоти води і повітря в громаді».

Громада має розробити план розвитку водопровідної мережі, що покликано забезпечити кращу організацію роботи комунального підприємства у сфері водопостачання в громаді, покращити умови проживання на території громади та покращити стан навколишнього природного середовища.

На перспективний період у населених пунктах Хоростківської ТГ прогнозується зростання благоустрою житлового фонду. У зв'язку з цим очікується зростання обсягів водоспоживання.

Виходячи з необхідності стовідсоткового забезпечення населення водопостачанням прогнозовані обсяги води питної якості на потреби населення громади мають скласти 4,080 тис. м³/добу.

Прогнозовані обсяги води на господарсько-побутові потреби громади розраховані згідно з ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди». На потреби сільського господарства обсяги води розраховані за нормативами водоспоживання на утримання птахів на фермах. На промислові потреби – за заявками інвесторів та за аналогічними проектами.

Норматив водопостачання для міста Хоростків прийнято 250 літрів на людину, для населених пунктів сільської місцевості прийнято 200 літрів на людину відповідно до ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди». Обсяг води на поливання прийнято 40 літрів на людину.

Невраховані витрати прийнято для міста Хоростків 10%, для сільських населених пунктів – 5%. Коефіцієнт годинної нерівномірності водоспоживання прийнято для міста Хоростків 1,3, для сільських населених пунктів – 1,2.

Обсяги водопостачання та водовідведення для потреб населення на перспективний період наведено у таблиці 4.5.1.

Таблиця 4.5.1.1.

**Прогнозовані об'єми господарсько-питного водоспоживання та водовідведення
для потреб населення на перспективний період**

№ з/ п	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна кількість населення, осіб	Обсяг водоспоживання, тис. м ³ /добу	Обсяг водовідведення , тис. м ³ /добу
1	2	3	5	6
1	м. Хоростків	6 940	2,478	2,230
2	с. Карашинці	440	0,111	0,100
3	с. Великий Говилів	790	0,199	0,179
4	с. Малий Говилів	230	0,058	0,052
5	с. Ключинці	910	0,229	0,206
6	с. Перемилів	730	0,184	0,166
7	с. Верхівці	390	0,098	0,088
8	с. Сорока	700	0,176	0,158
9	с. Увисла	1150	0,290	0,261
10	с. Хлопівка	1020	0,257	0,231
	Разом по ТГ	13 300	4,080	3,671

Обсяги водопостачання та водовідведення на потреби рекреаційно-оздоровчих закладів на перспективний період по ТГ наведено у таблиці 4.5.1.2. Нормативи водопостачання прийняті відповідно до ДБН Б.2.5 – 64: 2012, додаток А таблиця А.2.

Таблиця 4.5.1.2.

**Прогнозовані об'єми господарсько-питного водоспоживання та
водовідведення на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на
перспективний період**

№ з/ п	Тип рекреаційно- оздоровчих закладів	Кількість місць	Обсяг водоспоживання тис. м ³ /добу	Обсяг водовідведення, тис. м ³ /добу
1	2	3	5	6
1	Туристичний готель	50	0,014	0,014
2	Дитячий рекреаційний заклад (оздоровчий табір)	200	0,057	0,057
3	Кемпінги	200	0,026	0,026
4	База відпочинку	100	0,029	0,029
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по ТГ	550	0,126	0,126

Прогнозовані об'єми водопостачання на потреби сільського господарства (утримання тварин та птахів) наведено в таблиці 4.5.1.3. Коефіцієнт годинної нерівномірності водоспоживання прийнятий 2,5.

Таблиця 4.5.1.3

Прогнозовані об'єми водопостачання на потреби сільського господарства

№ з/п	Назва	Кількість, <i>тис. голів</i>	Норматив споживання води на одиницю, <i>л/добу</i>	Обсяг водоспоживання <i>тис. м³/добу</i>	Обсяг водовідве- дення, <i>тис.м³/добу</i>
1	Птиця (кури несучки)	100,0	1	0,274	0,274
2	Птиця (кури бройлери)	1 000,0	1	2,739	2,739
	Разом			3,013	3,013

Прогнозовані об'єми водопостачання на промислові потреби наведено в таблиці 4.5.1.4. Норма водопостачання взята з розрахунку 0,54 м³/добу на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами). Коефіцієнт годинної нерівномірності водоспоживання прийнятий 2,5 (ДБН В.2.5-75-2013).

Таблиця 4.5.1.4.

Прогнозовані об'єми водопостачання на промислові потреби

№ п/п	Назва	Площа території під пром. підприємства, <i>га</i>	Обсяг водоспоживання, <i>тис. м³/добу</i>	Обсяг водовід- ведення, <i>тис.</i> <i>м³/добу</i>
1	Вода питної якості	474,68	0,192	0,173
2	Вода технічної якості	474,78	0,449	0,404
	Разом по ТГ	474,68	0,641	0,577

Сумарне очікуване добове та річне водоспоживання води питної якості, з врахуванням потреб населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств Хоростківської ТГ, на перспективний період становитиме

$$4,080 + 0,126 + 3,013 + 0,192 = 7,411 \text{ (тис. м³/добу),}$$

З врахуванням води технічної якості:

$$7,411 + 0,449 = 7,860 \text{ (тис. м³/добу),}$$

На перспективний період передбачається реконструкція водозабору з підземних джерел міста Хоростків. Для забору підземних вод передбачається влаштування нових водозабірних артезіанських свердловин. Кількість таких свердловин передбачається визначати розрахунком, враховуючи можливий дебіт однієї свердловини, на подальших стадіях проектування. Проектом передбачається буріння свердловин, будівництво водопровідних мереж та споруд. Передбачається також будівництво станції водопідготовки у місті Хоростків та прокладання водоводів від станції водопідготовки до сіл Великий Говилів, Малий Говилів, Хлопівка, Увисла.

Для водопостачання цих населених пунктів передбачається влаштування об'єднаної системи водопостачання на господарсько-питні та протипожежні потреби з будівництвом кільцевих водопровідних мереж з пожежними гідрантами.

На території станції водопідготовки передбачається розташування резервуарів чистої води для зберігання регульовального, протипожежного та інших запасів води, а також розташування насосної станції другого підйому з пожежними насосами.

В селах Карашинці, Перемилів, Верхівці, Ключинці та Сорока, на перспективу передбачається влаштування роздільних систем водопостачання, окремих на господарсько-питні потреби з водонапірними баштами для зберігання регульовального запасу води і окремих на протипожежні потреби у вигляді пожежних водопроводів, або будівництво пожежних резервуарів на території населених пунктів. При обґрунтуванні можливе також влаштування об'єднаних систем водопостачання на господарсько-побутові та протипожежні потреби.

Джерелом господарсько-питного водопостачання сіл на перспективний період передбачається прийняти підземні водоносні горизонти, які будуть експлуатуватися водозабірними свердловинами.

Вибір принципової схеми водопостачання населеного пункту пропонується здійснювати на підставі техніко-економічного розрахунку.

Артезіанські свердловини передбачається виконувати з дотриманням зон санітарної охорони першого, другого та третього поясів. Проектом не передбачається влаштування групових водозаборів. Передбачається розташування артезіанських свердловин по території населених пунктів на відстанях, які виключають їх взаємний гідравлічний вплив. Вода, що має подаватися споживачам, повинна відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Вибір джерела, трасування мереж вирішується на подальших стадіях проектування з урахуванням техніко - економічного обґрунтування, екологічного аналізу, інвестиційних пропозицій, технологічних даних промпідприємств та відповідних технічних умов. Технології очистки води та її знезараження передбачається вибирати з врахуванням останніх досягнень науки і техніки.

Інформація щодо осередків і ділянок забруднення підземних вод на території Хоростківської ТГ до Департаменту екології не надходила. У зв'язку з цим проектом передбачено проведення моніторингу якості питної води відповідно до вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Для систем водопостачання з джерелами, в яких вода не буде відповідати цим вимогам передбачено станції водопідготовки, на території яких передбачено розміщення водоочисних споруд (ВОС) та пунктів постійного контролю якості води, що подається у мережу. Склад ВОС передбачено визначати на наступних стадіях проектування залежно від відхилення якості води у джерелі водопостачання від вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Для сталого функціонування джерел водопостачання необхідно проведення заходів захисту водозабірних споруд та водоносних горизонтів.

Охорона та раціональне використання джерел питного водо-постачання включає:

- очищення поверхневого стоку з селітебних територій, будівництво систем водовідведення в населених пунктах;
- поліпшення стану зон санітарної охорони джерел водопостачання;
- захист джерел питного водопостачання від шкідливого впливу тваринницьких і птаховницьких підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, що створюють загрозу забруднення вод;
- проведення обстеження стану першого поясу зон санітарної охорони, їх відновлення, здійснення робіт з попередження міграції забруднюючих речовин у другому і третьому поясах зон санітарної охорони;
- винесення за межі другої зони санітарної охорони особливо небезпечних забруднювачів, таких як звалища, полігони твердих побутових відходів, скотомогильники тощо;

- проведення інвентаризації існуючих водозаборів підземних вод з визначенням техніко-економічних, санітарно-епідеміологічних та екологічних показників водозаборів, здійснення робіт із вдосконалення конструкцій водозабірних свердловин, фільтрів, підйомного обладнання, контрольно-вимірювальної апаратури, вдосконалення методів і засобів фізико-хімічного та біологічного очищення води шляхом використання процесів ультрафільтрації, інтенсифікації реагентної обробки тощо;

- відновлення систем питного водопостачання, які знаходяться у непрацюючому стані.

Проектом передбачається розширення використання індивідуальних та колективних установок (пристроїв) доочищення води для питних потреб у місцях її безпосереднього споживання.

У сільських населених пунктах, де передбачено будівництво нових систем централізованого питного водопостачання, одночасно передбачено будівництво систем централізованого водовідведення з повним комплексом очисних споруд, що дасть змогу суттєво поліпшити благоустрій населених пунктів.

В місті Хоростків передбачається також влаштування окремих систем поливального водопостачання для зрошування зелених насаджень, поливання та миття удосконалених покриттів у громадських центрах. Джерелами поливального водопостачання потрібно приймати поверхневі води, а також ґрунтові води першого водоносного горизонту (верховодку), для забору якої передбачається влаштовувати технічні свердловини.

4.5.2. Водовідведення

Відповідно до «Стратегії сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки», в рамках стратегічної цілі номер 2 (Розвиток технічної інфраструктури громади з забезпеченням захисту навколишнього середовища) передбачено операційну ціль 2.2 «Розвиток мережі водогонів та каналізації в громаді». Вона передбачає розроблення та реалізацію Програми водовідведення та водопостачання в громаді до 2022 року. Передбачена також операційна ціль 2.5. «Забезпечення чистоти води і повітря в громаді». Громада має розробити план розвитку каналізаційної мережі, що покликане забезпечити кращу організацію роботи комунального підприємства у сфері водовідведення в громаді, покращити умови проживання на території громади та покращити стан навколишнього природного середовища.

Сумарні обсяги водовідведення з врахуванням господарчо-побутових стоків від населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств Хоростківської ТГ на перспективний період становитиме

$$3,671 + 0,126 + 3,013 + 0,577 = 7,387 \text{ (тис. м}^3\text{/добу)}.$$

Проектом передбачається забезпечення централізованою системою каналізування населених пунктів та їх агломерацій з еквівалентною чисельністю населення 2000 осіб і більше, включно з об'єктами соціальної сфери та промисловості. На промислових об'єктах, які скидають в господарсько-побутову каналізацію стічні води з підвищеним вмістом шкідливих речовин, передбачається облаштування локальних очисних споруд попереднього очищення для забезпечення допустимої концентрації стоків перед скиданням в централізовану мережу.

Проектом передбачається будівництво двох групових каналізаційних очисних споруд для груп населених пунктів на території ТГ:

очисні споруди в районі села Увисла для очищення стоків населених пунктів Хоростків, Великий Говилів, Малий Говилів, Карашинці, Хлопівка, Увисла;

очисні споруди в районі села Ключинці для очищення стоків населених пунктів Перемилів, Верхівці та Ключинці.

Проектом передбачається будівництво восьми головних каналізаційних насосних станцій для перекачки стічних вод на очисні споруди комунальної каналізації с. Увисла і с. Ключинці:

- головна каналізаційна насосна станція №1 в районі села Великий Говилів для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації села Малий Говилів;
- головна каналізаційна насосна станція №2 в районі села Малий Говилів для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації м. Хоростків;
- головна каналізаційна насосна станція №3 в місті Хоростків для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації с. Хлопівка;
- головна каналізаційна насосна станція №4 в районі села Карашинці для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації м. Хоростків;
- головна каналізаційна насосна станція №5 в районі села Хлопівка для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації с. Увисла;
- головна каналізаційна насосна станція №6 в районі села Увисла для перекачки стічних вод до очисних споруд;
- головна каналізаційна насосна станція №7 в районі села Перемилів для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації с. Верхівці;
- головна каналізаційна насосна станція №8 в районі села Верхівці для перекачки стічних вод до інженерних мереж комунальної каналізації с. Ключинці і до очисних споруд;

Для очищення господарсько-побутових стічних вод передбачається будівництво очисних споруд повного біологічного очищення з використанням очисних установок з термічною та механічною обробкою осадів у закритих приміщеннях. Відповідно до вимог таблиці 30 ДБН В.2.575:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди» навколо очисних споруд передбачається санітарно-захисна зона розміром 150 м як для споруд з термічною та механічною обробкою осадів у закритих приміщеннях максимальною продуктивністю до 5 тис. м³/добу. Після очищення стічні води передбачається подавати на скидання у річку Тайна та у річку Черниця за межами житлової забудови.

Пропонується також передбачати доочищення стічних вод за допомогою установок типу біоплато або біоставки.

Для забезпечення безпечної утилізації осаду стічних вод на очисних спорудах проектом пропонується передбачати стабілізацію цього осаду за допомогою установок типу «метантенк» з отриманням біогазу. Пропонується також передбачати відбирання надлишкової низькопотенційної теплої енергії стічних вод за допомогою установок типу «тепловий насос» для зменшення теплового забруднення водойм при їх скиданні та отримання додаткових енергетичних ресурсів. Вибір методів обробки осадів необхідно здійснювати на підставі техніко-економічного обґрунтування.

Збільшення продуктивності очисних споруд пропонується здійснювати за рахунок впровадження новітніх технологій по очищенню, доочищенню та знезараженню стічних вод. Після чого пропонується використання глибокоочищених стічних вод (за умови наявності споживачів) в системах повторного технічного водопостачання промислових підприємств (за умови наявності позитивного висновку місцевих органів санітарного нагляду).

Проектом передбачається виведення з експлуатації існуючих очисних споруд на території міста Хоростків з рекультивацією території. Передбачається також виявлення та виведення з експлуатації усіх виявлених очисних споруд, виконаних у вигляді відкритих полів фільтрації з рекультивацією території.

Серед першочергових завдань Районної програми «Питна вода Гусятинщини» на 2014 – 2020 роки, схваленої розпорядженням голови районної державної адміністрації від 13.12.2013 року, №440-од прописано реконструкція і утримання зливової каналізації.

Відведення дощових і снігових вод, а також надлишкових вод від поливання з території благоустрою і доріг у межах населених пунктів Хоростківської ТГ пропонується здійснювати

закритою системою каналізації поверхневих вод, з відведенням найбільш забрудненої частини стоку на очисні споруди поверхневих вод. Схему каналізування дощових та снігових вод закритою системою пропонується приймати таку. Дощові води та води, що утворюються при таненні снігів, а також води від поливання вулиць, проїздів та площ надходять до очисних споруд. Найбільш забруднену частину стоку, відповідно до вимог ДБН В.2.5-75:2013, ДСТУ-Н Б.2.5-71:2013 та ДСТУ 3013-95, пропонується очищувати на цих очисних спорудах. Умовно чисті дощові та снігові води, а також води після очищення пропонується скидати у відкриті водойми, або подавати у накопичувальні резервуари. З накопичувальних резервуарів воду пропонується використовувати для поливання територій в період відсутності дощів. Надлишок поверхневих вод (за наявності) насосними станціями поверхневих вод за допомогою напірних колекторів пропонується відводити на скидання у відкриті водойми.

4.5.3. Теплопостачання

У зв'язку з очікуваним зростанням благоустрою житлового фонду та зі збільшенням забезпеченості населення житловою та загальною площею, в населених пунктах Хоростківської ТГ прогнозується зростання обсягів теплоспоживання.

У рамках впровадження енергозберігаючих технологій загальною тенденцією в Україні є перехід до децентралізованого теплопостачання. Такий перехід дозволяє зменшувати втрати теплової енергії при її транспортуванні, а також застосовувати сучасніше теплогенеруюче устаткування з більш високим ККД і, як наслідок зменшувати споживання енергоносіїв.

Для розрахунку теплових навантажень будівель ТГ, а також розрахунку обсягів споживання енергоносіїв проектом передбачається приймати відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» середню температуру зовнішнього повітря найбільш холодної п'ятиденки рівною – 20 0С. Середню температуру найхолоднішого місяця опалювального сезону передбачається приймати рівною – 5,0 0С. Середню температуру за опалювальний період приймати – 0,2 0С. Тривалість опалювального періоду приймати 184 доби.

Містобудівною документацією передбачається адміністративні, громадсько-культурні та багатоквартирні житлові будівлі, що проектуються, забезпечувати тепловою енергією на потреби опалення, вентиляції та гарячого водопостачання від автономних вбудовано-прибудованих чи дахових котелень, садибну забудову – від індивідуальних котлів та індивідуальних водонагрівачів.

Прогнозовані сумарні обсяги теплоспоживання на опалення та гаряче водопостачання населених пунктів ТГ розраховані за укрупненими питомими показниками теплоспоживання (таблиця IX-15 «Справочник проектировщика. Районная планировка» та таблиця 10.5 «Містобудування. Довідник проектувальника»), а також ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», ДБН В.2.6-31:2016 «Теплова ізоляція будівель».

Обсяги теплоспоживання на потреби сільського господарства – за ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання», таблиця 3. Результати розрахунку у різних одиницях вимірювання наведено у таблицях 4.5.3.1, 4.5.3.2, 4.5.3.3 та 4.5.3.4.

Таблиця 4.5.3.1

Прогнозовані об'єми теплоспоживання для потреб населення на перспективний період, Гкал

№ з/п	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна чисельність населення, осіб	Теплоспоживання годинне, Гкал/год			Тепло споживання річне, Гкал/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	м. Хоростків	6 940	13,741	3,123	16,864	35 810,4	21 652,8	57 463,2
2	с. Карашинці	440	0,871	0,198	1,069	2 270,4	1 372,8	3 643,2
3	с. Великий Говилів	790	1,564	0,356	1,920	4 076,4	2 464,8	6 541,2
4	с. Малий Говилів	230	0,455	0,104	0,559	1 186,8	717,6	1 904,4
5	с. Ключинці	910	1,802	0,410	2,212	4 695,6	2 839,2	7 534,8
6	с. Перемилів	730	1,445	0,329	1,774	3 766,8	2 277,6	6 044,4
7	с. Верхівці	390	0,772	0,176	0,948	2 012,4	1 216,8	3 229,2
8	с. Сорока	700	1,386	0,315	1,701	3 612,0	2 184,0	5 796,0
9	с. Увисла	1150	2,277	0,518	2,795	5 934,0	3 588,0	9 522,0
10	с. Хлопівка	1020	2,020	0,459	2,479	5 263,2	3 182,4	8 445,6
Разом по ТГ		13 300	26,333	5,988	32,321	68 628,0	41 496,0	110 124,0

Таблиця 4.5.3.2

Прогнозовані об'єми теплоспоживання для потреб населення на перспективний період, МВт та МДж

№ з/п	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна чисельність населення, осіб	Розрахункова потреба в теплоспоживанні, МВт			Теплоспоживання річне, 10 ⁶ МДж/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	м. Хоростків	6 940	15,962	3,630	19,592	149,904	90,220	240,124
2	с. Карашинці	440	1,012	0,230	1,242	9,504	5,720	15,224
3	с. Великий Говилів	790	1,817	0,413	2,230	17,064	10,270	27,334
4	с. Малий Говилів	230	0,529	0,120	0,649	4,968	2,990	7,958

5	с. Ключинці	910	2,093	0,476	2,569	19,656	11,830	31,486
6	с. Перемилів	730	1,679	0,382	2,061	15,768	9,490	25,258
7	с. Верхівці	390	0,897	0,204	1,101	8,424	5,070	13,494
8	с. Сорока	700	1,610	0,366	1,976	15,120	9,100	24,220
9	с. Увисла	1 150	2,645	0,601	3,246	24,840	14,950	39,790
10	с. Хлопівка	1 020	2,346	0,533	2,879	22,032	13,260	35,292
Разом по ТГ		13 300	30,590	6,955	37,545	287,280	172,900	460,180

Таблиця 4.5.3.3

Прогнозовані об'єми теплоспоживання на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період, Гкал

№ п/п	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Кількість місць	Теплоспоживання годинне, Гкал/год			Тепло споживання річне, Гкал/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Туристичний готель	50	0,099	0,023	0,122	258,000	156,000	414,000
2	Дитячий рекреаційний заклад (оздоровчий табір)	200	0,396	0,090	0,486	309,600	312,000	621,600
3	Кемпінги	200	-	0,090	0,090	-	312,000	312,000
4	База відпочинку	100	0,198	0,045	0,243	154,800	156,000	310,800
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по ТГ	550	0,693	0,248	0,941	722,400	936,000	1658,400

Таблиця 4.5.3.4

Прогнозовані об'єми теплоспоживання на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період, МВт та МДж

№ п/п	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Кількість місць	Розрахункова потреба в теплоспоживанні, МВт			Теплоспоживання річне, 10 ⁶ МДж/рік		
			Опал.	ГВП	Разом	Опал.	ГВП	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Туристичний готель	50	0,115	0,026	0,141	1,080	0,650	1,730

2	Дитячий рекреаційний заклад (оздоровчий табір)	200	0,460	0,105	0,565	1,296	1,300	2,596
3	Кемпінги	200	-	0,105	0,105	-	1,300	1,300
4	База відпочинку	100	0,230	0,052	0,282	0,648	0,650	1,298
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по ТГ	550	0,805	0,288	1,093	3,024	3,900	6,924

Прогнозовані об'єми теплопостачання на потреби сільського господарства (для утримання тварин та птахів) наведено в таблиці 4.5.3.5. Норми теплопостачання прийняті відповідно до ДБН В.2.5-20-2001, Таблиця 3.

Таблиця 4.5.3.5

Прогнозовані об'єми теплопостачання на потреби сільського господарства

№ з/п	Назва	Кількість, тис. голів	Нормативне споживання теплоти на одиницю, МДж/рік	Загальне річне теплоспоживання, 10 ⁶ МДж/рік
1	Птиця (кури несучки)	100,0	1 020	102,000
2	Птиця (кури бройлери)	1 000,0	1 020	1 020,000
	Разом	-	-	1 122,000

Для визначення потужності теплоспоживання на потреби сільського господарства прийнято коефіцієнт годинного максимуму теплоспоживання 1/4800. Потужність теплоспоживання складе 233,75 МВт.

Прогнозовані об'єми теплоспоживання на промислові потреби наведено в таблиці 4.5.3.6. Норма теплоспоживання взята з розрахунку 0,67 МВт на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами).

Таблиця 4.5.3.6

**Прогнозовані об'єми промислового теплоспоживання
на перспективний період, МВт**

№ п/п	Назва місцевих рад	Площа території, га	Теплове навантаження, МВт
	Разом по ТГ	474,68	318,04

Сумарні об'єми теплоспоживання Хоростківською ТГ включаючи потреби населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств складуть $37,545 + 1,093 + 233,750 + 318,040 = 590,428$ МВт.

Для зменшення непродуктивних втрат теплової енергії та більш економного використання місцевих енергетичних ресурсів передбачається проводити роботи з модернізації існуючих котелень та теплових мереж.

4.5.4. Газопостачання

Газопостачання споживачів ТГ відбувається природним газом через розвинену газотранспортну систему. Через прогнозоване збільшення споживання теплової енергії прогнозується також збільшення споживання енергоносіїв. Містобудівною документацією пропонується на перспективний період як енергоносіїв використовувати природний газ.

Розглядається використання природного газу для таких основних потреб громади: як паливо для отримання теплової енергії (опалення, гаряче водопостачання), на господарсько-побутові потреби житлової забудови (приготування їжі тощо), на технологічні та комунальні потреби промислових, сільськогосподарських та інших підприємств.

Прогнозовані сумарні обсяги споживання природного газу на господарські потреби населення громади розраховані за прогнозованими обсягами тепло споживання на опалення та гаряче водопостачання, а також за укрупненими питомими нормами витрати теплоти для різних видів споживачів (таблиця 2 ДБН В.2.5-20-2001 Газопостачання). Враховано також 5% витрати на потреби підприємств торгівлі та побутового обслуговування невиробничого характеру.

Для розрахунку прийнято природний газ з теплою згорання 34 МДж/м³. Коефіцієнт корисної дії при використанні газу для виробництва теплової енергії прийнято 0,9. Результати розрахунку наведено у таблицях 4.5.4.1 та 4.5.4.2

Таблиця 4.5.4.1

Прогнозовані об'єми газопостачання для потреб населення на перспективний період

№ з/п	Назви місцевих рад, населених пунктів	Річний обсяг газоспоживання				
		Опалення.		Госп-побутові потреби та ГВП		Разом, млн. м ³ /рік
		Теплоспоживання, 10 ⁶ МДж/рік	млн. м ³ /рік	Перспективна чисельність населення, осіб	млн. м ³ /рік	
1	2	3	4	5	6	7
1	м. Хоростків	149,904	5,142	6 940	1,818	6,960
2	с. Карашинці	9,504	0,326	440	0,115	0,441
3	с. Великий Говилів	17,064	0,585	790	0,207	0,792
4	с. Малий Говилів	4,968	0,170	230	0,060	0,230
5	с. Ключинці	19,656	0,674	910	0,238	0,912
6	с. Перемилів	15,768	0,540	730	0,191	0,731
7	с. Верхівці	8,424	0,289	390	0,102	0,391
8	с. Сорока	15,120	0,518	700	0,183	0,701

9	с. Увисла	24,840	0,851	1 150	0,301	1,152
10	с. Хлопівка	22,032	0,755	1 020	0,267	1,022
Разом по громаді		287,280	9,850	13 300	3,482	13,332

Таблиця 4.5.4.2

Прогнозовані об'єми газопостачання на потреби рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

№ п/п	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Річний обсяг газоспоживання				
		Опалення.		Госп-побутові потреби та ГВП		Разом, млн. м³/рік
		Теплоспоживання, 10 ⁶ МДж/рік	млн. м³/рік	Кількість місць	млн. м³/рік	
1	2	3	4	5	6	7
1	Туристичний готель	1,080	0,037	50	0,013	0,050
2	Дитячий рекреаційний заклад (оздоровчий табір)	1,296	0,044	200	0,052	0,096
3	Кемпінги	-	-	200	0,052	0,052
4	База відпочинку	0,648	0,022	100	0,026	0,048
	Всього рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по ТГ	3,024	0,103	550	0,143	0,246

Додаткові об'єми газопостачання на потреби сільського господарства (для утримання тварин та птахів) наведено в таблиці 4.5.4.3. Для розрахунку годинних витрат газу коефіцієнт годинного максимуму прийнято 1/4800.

Таблиця 4.5.4.3

Додаткові об'єми газопостачання на потреби сільського господарства

№ з/п	Назва	Кількість, тис. голів	Загальне річне теплоспоживання, 10 ⁶ МДж/рік	Годинна витрата газу, м³/год.	Загальна витрата газу, млн. м³/рік
1	Птиця (кури несучки)	100,0	102,000	729,209	3,500
2	Птиця (кури бройлери)	1 000,0	1 020,000	7 292,087	35,002

	Разом	-	526,152	8 021,296	38,502
--	-------	---	---------	-----------	--------

Прогнозовані об'єми газоспоживання на промислові потреби наведено в таблиці 4.5.4.4. При цьому питоме газоспоживання прийнято з розрахунку з розрахунку 7,75 м³/годину на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами). Коефіцієнт годинного максимуму витрат газу прийнято 1/3000.

Таблиця 4.5.4.4

Прогнозовані об'єми промислового газоспоживання на перспективний період

№ з/п	Назва місцевих рад	Площа території, га	Газоспоживання	
			м ³ /год	млн. м ³ /рік
	Разом по ТГ	474,68	3 678,77	11,036

Сумарні витрати газу Хоростківської ТГ включаючи потреби населення, рекреаційно-оздоровчих закладів, сільськогосподарських та промислових підприємств складуть

$$13,332 + 0,246 + 38,502 + 11,036 = 63,116 \text{ (млн. м}^3\text{/рік)}.$$

Для перспективної забудови містобудівною документацією пропонується така схема газопостачання. Від головних газорегуляторних пунктів (ГРП) прокладати газопроводи середнього тиску вулицями населених пунктів до житлової забудови, об'єктів громадсько-культурного призначення. До газопроводів середнього тиску приєднувати комбіновані будинкові регулятори тиску (КБРТ) для індивідуальних житлових будинків, шафові газорегуляторні пункти (ШРП) для дахових котелень та вбудовано-прибудованих котелень об'єктів культурно-побутового призначення. Від ШРП і КБРТ прокладати газопроводи низького тиску безпосередньо до споживачів природного газу. В існуючих кварталах з існуючими газорегуляторними пунктами (ГРП) чи ШРП групового регулювання, від яких мережами низького тиску природний газ вулицями населених пунктів подається до споживачів, нову забудову пропонується підключати до існуючих мереж низького тиску при умові наявних резервів пропускної здатності цих мереж та резервів потужності ГРП (ШРП). При відсутності резервів пропонується проводити реконструкцію ГРП (ШРП) та мереж низького тиску або переходити на газопостачання від мереж середнього тиску з використанням КБРТ (ШРП). Варіант схеми газопостачання пропонується вибирати шляхом техніко-економічного розрахунку.

Заходи з енергозбереження

Енергозбереження безпосередньо пов'язане із реалізацією концепції сталого розвитку. Важливим результатом, який досягається за рахунок енергозбереження, є скорочення викидів парникових газів, зокрема CO₂. Використання деревини як палива має переваги порівняно з газом і вугіллям оскільки деревина є вуглецево-нейтральна. Тобто, при спалюванні деревини викидається стільки ж вуглекислого газу, скільки дерево поглинуло його за життя. Використання пелет та трісок дозволяє повніше використовувати деревні ресурси та зменшувати обсяги відходів деревообробки майже до нуля.

На території громади передбачається впроваджувати заходи щодо використання альтернативних видів палива та застосування нетрадиційних джерел теплопостачання. Насамперед це теплопостачання від твердопаливних котлів, що працюють на місцевих видах палива. В цілому, за екологічними характеристиками, використання твердопаливних котлів, що працюють на пелетах з деревини, трісках або соломі не погіршує загальну екологічну ситуацію в місцях масової забудови. Передбачається розвиток теплопостачання від теплових насосів, що використовують низькотемпературне тепло від ґрунтів, поверхневих вод, підземних вод та повітря.

Одним зі шляхів впровадження альтернативних джерел теплопостачання щодо вирішення проблем енергозбереження є використання систем утилізації тепла стічних вод на очисних спорудах каналізації, використання їх тепла як джерела низькопотенційного тепла для теплонасосних установок.

Передбачається використання сонячної енергії, а саме безпосереднє її перетворення в низько потенційну теплову енергію без попередньої концентрації потоку сонячної радіації, що з успіхом може використовуватись для потреб гарячого водопостачання комунально-побутовими та технологічними об'єктами, зокрема у сільській місцевості.

З метою економії паливно-енергетичних ресурсів та подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення інших видів енергії в теплову проектом пропонується відмова (по можливості) від будівництва нових зовнішніх теплових мереж. Для організації теплопостачання об'єктів нового житлового фонду, громадських та інших об'єктів передбачається розширити застосування місцевих, локальних та індивідуальних теплових установок сучасного типу, таких як: твердопаливні котли, конденсаційні котли, теплові насоси тощо. В багатоквартирних будинках пропонується влаштування поквартирного опалення. При цьому застосування квартирних теплогенераторів на твердому паливі передбачається тільки у житлових будинках до двох поверхів, згідно п. 5.25, ДБН В.2.2-15:2005 «Житлові будинки».

Для зменшення витрат тепла на потреби опалення при проектуванні та будівництві необхідно передбачати обладнання всіх квартир та приміщень громадських будівель автономними чи централізованими рекуператорами тепла, що дозволить зменшити витрати тепла на потреби вентиляції.

Скорочення викидів CO₂ відбувається не лише при переході з традиційних видів палива на альтернативні, але й при простому утепленні споруд. Утеплення дозволяє зменшити споживання теплової енергії, яка виробляється шляхом спалювання різних палив.

Містобудівною документацією передбачається проведення поступового енергоаудиту усіх будівель та розроблення заходів щодо зниження їх енергоспоживання.

Одним з основних напрямків розвитку теплоенергетики громади має бути впровадження заходів з енергозбереження. Як першочергові заходи проектом передбачається:

- забезпечення скорочення питомого енергоспоживання закладами громади;
- зменшення використання природного газу в установах бюджетної сфери та заміщення його альтернативними і відновлювальними видами палива;
- розвиток виробництва місцевих видів палива;
- продовження впровадження зовнішнього освітлення населених пунктів з використанням енергоощадних освітлювальних приладів;
- стимулювання населення до впровадження енергозберігаючих заходів.
- впровадження комплексу заходів з реконструкції існуючих систем теплозабезпечення для підвищення їх ефективності;
- комплекс робіт по впровадженню нових енергозберігаючих технологій та обладнання;
- автоматизація процесів горіння в котлах з метою підвищення повноти згоряння палива;
- автоматизація процесу підтримування температури теплоносія пропорційно температурі зовнішнього повітря;
- впровадження автономних установок виробництва теплової та електричної енергії, комбінованого виробництва електроенергії та тепла на когенераційних установках, тощо;
- диспетчеризація господарства з впровадженням системи обліку та контролю за споживанням паливно-енергетичних ресурсів;

- впровадження засобів обліку та регулювання споживання води та теплової енергії у житловому фонді;

Передбачити основні завдання та заходи на першочерговий етап:

- оптимізація структури паливного балансу громади;
- максимальне впровадження енергозберігаючих заходів;
- раціональне використання енергоресурсів;
- зменшення використання природного газу в промисловості та в бюджетній сфері;
- активізація інформаційно-роз'яснювальної роботи, спрямованої на формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності підвищення енергоефективності.

Для реалізації державної політики з енергозбереження пропонується використовувати теплогенеруюче устаткування з ККД не менше ніж 92 %.

Передбачається оснащення житлового фонду будинковими та квартирними лічильниками тепла. Передбачається модернізація насосного обладнання, заміна існуючих трубопроводів теплотрас на попередньо ізольовані труби.

Містобудівною документацією передбачається поступова заміна вікон на енергоефективні склопакети та заміна дверей у будівлях, які опалюються. Передбачається утеплення зовнішніх стін будівель. Передбачається віддавати перевагу легким штукатурним системам, через їх простоту та невисоку вартість. Передбачається використання переважно полістирольних плит та мінеральної вати, які після монтажу обтягуються сіткою та покриваються штукатуркою.

4.5.5. Електропостачання

Усі населені пункти громади забезпечуються електричною енергією. Збільшення благоустрою житла на перспективний період дає підстави очікувати зростання електроспоживання на господарсько-побутові та комунальні потреби населення. Це в свою чергу вимагає збільшення потужностей трансформаторних підстанцій.

Прогнозовані витрати електроенергії на господарсько побутові та комунальні потреби, а також необхідна потужність трансформаторних підстанцій, розраховані за укрупненими показниками споживання за рік на одну людину і наведено у таблиці 4.5.5.1. При цьому норматив електроспоживання для сільських будинків, не обладнаних стаціонарними електроплитами, прийнято 950 кВт год/люд на рік, для міського населення, що проживає в квартирах (будинках), не обладнаних стаціонарними електроплитами та кондиціонерами, прийнято 1700 кВт год/люд на рік (для малих міст коефіцієнт – 0.8). Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження для сільського населення прийнято 4100 годин, для міського населення прийнято 5200 годин.

Таблиця 4.5.5.1

Прогнозовані об'єми господарсько-побутового та комунального електроспоживання для потреб населення на перспективний період

№ з/п	Назви місцевих рад, населених пунктів	Перспективна чисельність населення, осіб	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	м. Хоростків	6 940	9 438,4	1 811,3
2	с. Карашинці	440	418,0	102,1
3	с. Великий Говилів	790	750,5	183,3

4	с. Малий Говилів	230	218,5	53,4
5	с. Ключинці	910	864,5	211,1
6	с. Перемилів	730	693,5	169,4
7	с. Верхівці	390	370,5	90,5
8	с. Сорока	700	665,0	162,4
9	с. Увисла	1 150	1 092,5	266,8
10	с. Хлопівка	1 020	969,0	236,6
Разом по ТГ		13 300	15 480,4	3 286,9

Прогнозовані витрати електроенергії на потреби рекреаційно-оздоровчих закладів наведено в таблиці 4.5.5.2, При цьому питоме електроспоживання прийнято з розрахунку 2,2 кВт/місце для санаторіїв, 2,0 кВт/місце для рекреаційних закладів, 0,5 кВт/місце для закладів туризму, відповідно до ДБН В.2.5–23:2010, таблиця 3.15. Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження прийнята 3500 годин для санаторіїв та закладів туризму, 1500 годин для рекреаційних закладів.

Таблиця 4.5.5.2

Прогнозовані об'єми електроспоживання для потреб рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів на перспективний період

№ п/п	Тип рекреаційно-оздоровчих закладів	Перспективна кількість місць	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	2	3	4	5
1	Туристичний готель	50	87,5	25,0
2	Дитячий рекреаційний заклад (оздоровчий табір)	200	600,0	400,0
3	Кемпінги	200	350,0	100,0
4	База відпочинку	100	300,0	200,0
	Всього місткість рекреаційно-оздоровчих та туристичних закладів по ТГ	550	1 337,5	725,0

Прогнозовані об'єми електроспоживання на потреби сільського господарства наведено в таблиці 4.5.5.3, на утримання худоби та птиці в таблиці 4.5.5.4. При цьому питоме електроспоживання прийнято з розрахунку 0,5 тис.кВт годин на 1 га ріллі.

Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження прийнята 4500 годин.

Таблиця 4.5.5.3

Додаткові об'єми електроспоживання на потреби сільського господарства

№ з/п	Назва місцевих рад	Площа ріллі, га	Електроспоживання за рік, тис. кВт годин	Потужність підстанції, кВт
	Разом по ТГ	12 955,08	6 477,5	1 439,5

Норми споживання електроенергії розраховані за укрупненими питомими показниками (Приложение 13 «Справочник проектировщика. Районная планировка»).

Таблиця 4.5.5.4

Додаткові об'єми електроспоживання на потреби сільського господарства

№ з/п	Назва	Кількість, тис. голів	Нормативне споживання електроенергії на одиницю, тис. кВт год.	Електроспоживання за рік, тис. кВт годин	Потужність підстанції, кВт
1	Птиця (кури несучки)	100,0	25	2 500,0	555,0
2	Птиця (кури бройлери)	1 000, 0	25	25 000,0	5 550,0
	Разом	-	-	27 500,0	6105,0

Прогнозовані об'єми електроспоживання на промислові потреби проектних територій наведено в таблиці 4.5.5.5. При цьому питоме електричне навантаження прийнято з розрахунку 0,016 МВт на 1 га площі (розрахована за заявками інвесторів та за аналогічними проектами). Річна кількість годин використання максимуму електричного навантаження прийнято 4700 годин.

Таблиця 4.5.5.5

**Прогнозовані об'єми промислового електроспоживання
на перспективний період**

№ з/п	Назва місцевих рад	Прогнозована площа виробничого використання, га	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, тис. кВт
	Разом по ТГ	474,68	35,700	7,6

Сумарні об'єми очікуваного на перспективний період електроспоживання та необхідна потужність трансформаторних підстанцій наведені в таблиці 4.5.5.6.

Таблиця 4.5.5.6

Сумарні об'єми електроспоживання на перспективний період

№ п/п	Категорія електроспоживання	Електроспоживання за рік, тис. кВт год.	Потужність підстанції, кВт
1	Електроспоживання населенням	15 480,4	3 286,9
2	Рекреаційно-оздоровчі заклади	1 337,5	725,0
3	Сільськогосподарське електроспоживання	6 477,5	1 439,5

4	Електроспоживання на утримання птиці	27 500,0	6 105,0
5	Перспективне промислове електроспоживання	35 700,0	7 600,0
	Разом по ТГ	86 495,4	19 156,4

Містобудівною документацією зміна джерела живлення не передбачається. Пропонується реконструкція існуючих та будівництво нових трансформаторних підстанцій напругою 10/0,4 кВ. Місця розташування трансформаторних підстанцій пропонується визначити на подальших стадіях проектування.

Електропостачання житлових будинків та промислових зон, що проектуються, пропонується здійснювати за допомогою повітряних ліній електропередач з витриманням усіх охоронних і санітарно-захисних зон. При цьому повітряні лінії напругою 35 кВ і більше необхідно розташовувати за межами житлових територій.

Проектом передбачається врахувати нормативні охоронні зони повітряних ліній. В межах сільбищних територій з висотою будівель 4 поверхи та вище електричні мережі слід виконувати кабельними.

Для забезпечення надійного електропостачання протягом всього розрахункового етапу необхідно проводити модернізацію, ремонт та заміну зношеного устаткування на електропідстанціях та лініях електропередачі всіх рівнів напруг.

Для оптимізації систем електропостачання необхідно проводити заходи по удосконаленню й оптимізації системи обліку та контролю електроспоживання, заходи по удосконаленню систем автоматизації, телемеханізації та засобів диспетчерсько-технологічного управління.

4.5.6 Зв'язок

У відповідності з Державною стратегією регіонального розвитку на 2021—2027 роки передбачається повне покриття територій населених пунктів громади сучасними засобами мобільного зв'язку і швидкісного інтернету.

Відповідно до стратегії розвитку громади стратегічною ціллю номер 3 є «Забезпечення доступу до високоякісних суспільних послуг в громаді». В рамках цієї стратегічної цілі передбачено операціну ціль 3.2 «Забезпечення діяльності закладів культури». Вона передбачає забезпечення якісного доступу до мережі Інтернет для закладів культури до 2021 року. Громада має забезпечити добрі умови проведення занять та роботи працівників об'єктів культури.

Проектом передбачається приєднання серверних до волоконно-оптичних ліній пропускною здатністю не менше 100 Мб/с. Вибір провайдера пропонується здійснити на подальших стадіях проектування.

Вибір вузлів, трас прокладання, а також місць розташування оптичних приймачів також пропонується здійснити на подальших стадіях проектування.

4.6. Інженерна підготовка та захист території

Інженерний захист території від небезпечних геологічних процесів повинен виключити виникнення аварійно-небезпечних ситуацій і забезпечити:

- загальну стійкість об'єктів і територій при основному та аварійному сполученні навантажень;
- нормативні медико-санітарні умови проживання населення, санітарно-гігієнічні, соціальні, рекреаційні умови території, що захищається;
- надійне функціонування об'єктів, що розміщені на цих територіях;
- збереження природних ландшафтів, заповідних зон, об'єктів природної та культурної спадщини, зон відпочинку тощо;

- належне архітектурне оформлення об'єктів захисту;
- охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання земель і природних ресурсів, об'єктів, що захищаються;
- найбільш повне використання місцевих будівельних матеріалів і природних ресурсів;
- виконання будівельних робіт при вжитті заходів з інженерного захисту повинно бути безаварійним, безпечним і має виключати виникнення небезпечних нових і (або) активізацію діючих геологічних процесів на прилеглих територіях.

Пропозиції, щодо покращення стану водогосподарського комплексу

Систему потрібно регулярно відновлювати, виконуючи комплекс робіт щодо покращення стану прибережних земель та захисту території від прояву та активізації процесу підтоплення.

Першочерговими інженерними заходами є:

- регулювання рівня поверхневих вод водойм та водотоків;
- розчищення від заростання та замулення;
- вирубування чагарників;
- благоустрій прибережних територій (в межах санітарно-захисних смуг).

До першочергових водних об'єктів відносяться: р.Рудка Велика, р.Рудка Мала, р.Голодні Стави, р.Тайна, р.Чорниця, р.Поплави та водойми.

Також необхідно передбачити проведення поточних та планових ремонтних робіт гідротехнічних споруд.

Вийнятий ґрунт, при розчищенні водних об'єктів можливо використовувати для влаштування укосів берегів, підсилення території. Також вийнятий ґрунт, який містить велику кількість гумусу та торфу можливо використовувати для влаштування зелених насаджень.

Берегоукріплення водойм та водотоків у межах громади представлені у вигляді благоустрою прибережних територій, що включає влаштування укосів берегів та їхнього озеленення. При інженерному захисті берегів в межах громади можливе застосування:

1. Укісні споруди:

- покриття з гнучких підстилок і сітчастих блоків заповнених каменем (габійні конструкції);
- покриття з синтетичних матеріалів (геотекстиля).

На прибережних ділянках передбачається влаштування зелених насаджень спеціального призначення. Благоустрій водних об'єктів приведе до покращення санітарно-гігієнічного стану прибережних територій.

Потрібно виконувати постійний контроль та нагляд за станом водних об'єктів, поліпшуючи екологічний стан. Виконуючи вище перераховані заходи можна уникнути прояву та активізації процесу підтоплення та створити сприятливі умови для перспективного розвитку населених пунктів на території громади.

Пропозиції, щодо проведення протиерозійних заходів

Для покращення природного стану територій з проявом ерозії та на територіях, де рельєф виражений ухилами більше 150 % потрібно використовувати протиерозійні заходи. Протиерозійні заходи повинні забезпечити: припинення площинного змиву ґрунтів; стабілізацію схилів; зниження активного розмивання тальвегів, а в окремих випадках і ліквідування процесу яроутворення.

Першочерговими протиерозійними заходами є:

- регулювання стоку дощових і сніготалих вод (влаштування водоутримувальних споруд, водонапрямних споруд, водоскидних споруд);
- регулювання поздовжніх ухилів тальвегів ярів;

- агролісомеліорація;
- повне або часткове засипання ярів ґрунтом.

Завершальним етапом планувальних робіт є виконання агролісомеліоративних заходів, що забезпечать стійкість схилів (укосів) при освоєнні та захист від ерозії ґрунтів та перероблення берегів.

Агролісомеліорація повинна забезпечити:

- припинення площинного змиву ґрунтів;
- стабілізацію схилів;
- зниження розмивання тальвегів та балок.

Заходи агролісомеліорації включають:

- вітрозахисні, снігозатримувальні і водопоглинальні лісонасадження на відкритих територіях, що прилягають до схилів;
- декоративно-захисні посадки дерев і чагарників;
- берегозахисні деревно-чагарникові насадження по берегах рік та навколо водойм;
- посів багаторічних трав або обдернування.

За необхідності можливе застосування:

- покриття з гнучких підстилок і сітчастих блоків заповнених каменем (габійні конструкції);
- покриття з синтетичних матеріалів (геотекстиля).

Посів багаторічних трав без інших допоміжних засобів захисту допускається на схилах (укосах) крутістю до 35. Посадка дерев допускається на схилах (укосах) крутизною до 15°.

Пропозиції, щодо підготовки заболочених територій

На основі аналізу факторів, які активізують та впливають на процес заболочування можливе застосування першочергових заходів інженерної підготовки:

- відведення дощових і сніготалих вод;
- улаштування ґрунтових подушок з подальшим ущільненням;
- часткова чи повна заміна заболочених та заторфованих ґрунтів;
- агролісомеліорація;
- влаштування дренажів (осушення територій).

Пропозиції, щодо підготовки територій порушені гірничими роботами

Розробка кар'єрів є одним з видів діяльності, який призводить до порушення земель. У зв'язку з цим, рішення по рекультивації ділянки входять до складу проекту розробки родовища або виконується окремим проектом рекультивації кар'єру.

Комплекс заходів з рекультивації територій, що порушені гірничими роботами:

- вертикальне планування територій;
- повне чи часткове засипання ґрунтом не санкціоновано зритих територій;
- агролісомеліорація.

Висновок

При проектуванні інженерного захисту територій, будівель і споруд необхідно в подальшому виконувати більш детальні дослідження фізико-механічних властивостей основних та підстилаючих порід, що формують різні генетичні типи ґрунтів.

З метою запобігання та стабілізації процесів рекомендується виконувати інженерно-геологічні вишукування, що забезпечить доцільність застосування першочергових заходів інженерної підготовки.

Застосування спеціальних заходів інженерної підготовки та захисту територій залежить від типу та масштабів прояву процесу. Відповідно, конкретне місце розташування інженерних споруд, розрахунок стійкості та тип конструкцій захисних споруд вирішуються на подальшій стадії проектування («Проект» та «Робоча документація»).

5. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – CEO) дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку (розділ «Охорона навколишнього природного середовища») містобудівної документації «Схема планування території Хоростківської ТГ Тернопільської області» виконано відповідно до Законів України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про регулювання містобудівної діяльності», Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, «Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» надані Міністерством енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 та інших нормативно-правових актів.

5.1 Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Зміст та основні цілі схеми планування території громади

Схема планування території громади є містобудівною документацією регіонального рівня, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території, на якій реалізуються повноваження Хоростківської міської ради. Схема планування території визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Завданнями схеми планування території громади є:

- обґрунтування майбутніх потреб і визначення переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства;
- обґрунтування та визначення територій для містобудівних потреб;
- забезпечення раціонального розселення та визначення напрямів сталого розвитку населених пунктів;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- розроблення містобудівних заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів;
- розроблення заходів щодо пожежної та техногенної безпеки.

Зв'язок з іншими документами державного планування

При розробленні схеми планування території враховані Генеральна схема планування території України, Схема планування території Тернопільської області, стратегії та програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на місцевому рівні та проектна документація, інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Умови для реалізації видів діяльності та об'єктів, які матимуть значний вплив на довкілля, визначаються відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». Згідно зі ст. 24 регулюється вибір, надання земельних ділянок, зміна функціонального та цільового призначення територій. Також на підставі Схеми планування території будуть розроблені за межами населених пунктів - детальні плани, а в межах - генеральні та детальні плани, які згідно зі ст. 19, зокрема, визначають:

- функціональне призначення, режим та параметри забудови однієї чи декількох земельних ділянок, розподіл територій згідно з будівельними нормами, державними стандартами і правилами;

- містобудівні умови та обмеження;
- потребу в підприємствах і закладах обслуговування населення, місце їх розташування;
- доцільність, обсяги, послідовність реконструкції забудови;
- черговість та обсяги інженерної підготовки території;
- систему інженерних мереж;
- порядок організації транспортного і пішохідного руху;
- порядок комплексного благоустрою та озеленення, потребу у формуванні екомережі;
- межі прибережних захисних смуг і пляжних зон водних об'єктів.

Містобудівні умови та обмеження згідно зі ст. 29 включають, зокрема:

- відповідність цільового та функціонального призначення земельної ділянки містобудівній документації на місцевому рівні;

- планувальні обмеження (охоронні зони пам'яток культурної спадщини, межі історичних ареалів, зони регулювання забудови, зони охоронюваного ландшафту, зони охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання, охоронні зони об'єктів природно-заповідного фонду, прибережні захисні смуги, зони санітарної охорони);

- охоронні зони об'єктів транспорту, зв'язку, інженерних комунікацій, відстані від об'єкта, що проектується, до існуючих інженерних мереж.

Для об'єктів господарської діяльності важливим є визначення класу небезпеки та встановлення розміру санітарно-захисної зони.

Положення та завдання стратегічних документів, що мають відношення до проекту Схеми планування території Хоростківської громади Тернопільської області, є передумовою для прийняття проектних рішень в даній містобудівній документації, а саме:

1. *Програма поводження з твердими побутовими відходами в Тернопільській області на 2018-2020 роки.*

Метою програми є зменшення негативного впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини шляхом реформування сфери поводження з твердими побутовими відходами, створення умов для надання високоякісних послуг з роздільного збирання, сортування, зберігання, перевезення, перероблення, утилізації, знешкодження та захоронення відходів із застосуванням сучасних методів і технологій.

2. *Програма розвитку лісового господарства Тернопільщини на 2017-2021 роки.*

Метою Програми є забезпечення збалансованого розвитку лісового господарства, спрямованого на посилення екологічних, соціальних та економічних функцій лісів області, охорону і захист лісових та граничних із ними екосистем.

3. *Програма розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року.*

У програмі сформульовано пріоритетні напрями в галузі розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області, що спрямовані на забезпечення єдиної політики розвитку регіону шляхом об'єднання інтересів і можливостей місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, забезпечення сприятливих умов для розвитку регіону, підвищення конкурентоспроможності агропромислового комплексу та подолання продовольчої проблеми.

4. *Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.*

Основною метою програми є охорона навколишнього природного середовища шляхом реалізації екологічної політики, спрямованої на стабілізацію та поліпшення стану навколишнього природного середовища в районі, розбудови інфраструктури охорони навколишнього природного середовища та покращення екологічної ситуації для забезпечення сталого розвитку території, підвищення стандартів якості природних об'єктів до європейського рівня, екологічно збалансованого використання природних ресурсів, впровадження управлінських механізмів, що дозволяють здійснювати прийняття рішень з урахуванням громадської ініціативи і позиції.

5. *Районна програма «Питна вода Гусятинщини на 2014 -2020 роки».*

Програма затверджена розпорядженням голови Гусятинської районної державної адміністрації № 440-од від 13 грудня 2013 року. Програма спрямована на дотримання та реалізацію ряду заходів щодо забезпечення населення якісною питною водою.

6. *План соціально-економічного розвитку Хоростківської територіальної громади на 2018-2020 роки.*

План розроблений виконавчим комітетом на основі аналізу поточної ситуації в господарському комплексі територіальної громади виходячи із загальної соціально-економічної ситуації, що склалася на відповідній території, з урахуванням можливостей та місцевих ресурсів, відповідно до пріоритетних напрямків розвитку населених пунктів територіальної громади.

7. *Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки.*

Стратегія розроблена в рамках програми "Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)" стратегічною командою, що складається із лідерів і представників місцевої громади.

Більш детальний рівень зв'язку програмних документів державного планування з проектом Схеми планування території відображені в розділі 5.5. (Табл. 5.5.1).

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення схеми планування території та здійснення СЕО

В рамках проведення процедури СЕО проекту Схеми планування території Хоростківської громади Тернопільської області було складено Заяву про визначення обсягу СЕО та опубліковано Повідомлення про оприлюднення Заяви в засобах масової інформації, а саме:

- тижневик «Вісник Надзбруччя»;
- незалежна громадсько-політична газета «Свобода».

Також Повідомлення про оприлюднення Заяви та власне Заяву про визначення обсягу СЕО розміщено на офіційному сайті Хоростківської міської ради: <https://khorostkivska-otg.gov.ua/>.

Протягом громадського обговорення Заяви про визначення обсягу СЕО (15 календарних днів) надійшли зауваження та пропозиції від управління екології та природних ресурсів

Тернопільської ОДА. Від громадськості та управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА зауваження та пропозиції відсутні. Детальний перелік питань наведено у довідці про консультації щодо Заяви про визначення обсягу СЕО (Додаток 5.1).

5.2 Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Стан довкілля обумовлюється впливом на нього усіх суб'єктів природокористування. Першочергова увага до охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності населення – невід'ємна умова сталого розвитку регіону.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища Хоростківської ТГ були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я. У процесі роботи були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються суб'єктами в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища регіону.

До основних джерел інформації належать:

1. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Тернопільській області у 2019 році.
2. Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки.
3. Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.
4. Карта забруднення повітря України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.saveecobot.com/maps>.
5. Протоколи № 488-493 відбору та дослідження проб ґрунту від 18.09.2020р.
6. Протокол дослідження повітря 35/03-03-39 від 13.09.2020р.
7. Протокол дослідження повітря 36/03-03-39 від 14.09.2020р.
8. Протокол №131/54 дозиметричного контролю від 10.09.2020р.
9. Протокол №131/55 дозиметричного контролю від 11.09.2020р.
10. Протокол № 131/19 від 10.09.2020р. проведення досліджень шумового навантаження.
11. Протокол № 131/20 від 11.09.2020р. проведення досліджень шумового навантаження.
12. Результати санітарно-мікробного дослідження води відкритих водойм №№ 16-20 від 14.09.2020р.
13. Протоколи дослідження проб води поверхневих водойм №№ 483-487 від 11.09.2020р.

Стан атмосферного повітря

За даними Головного управління статистики у Тернопільській області в 2019 році кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел становила 9,409 тис. тонн. В порівнянні з 2018 роком згадані викиди зменшились на 0,766 тис. т або на 7,53 %.

Аналіз розподілу викидів по території області свідчить, що найбільший внесок у валовий викид забруднюючих речовин в атмосферне повітря дають підприємства декількох районів, зокрема Гусятинського.

Таблиця 5.2.1.

Обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами

	Обсяги викидів, тонн		Збільшення/ зменшення викидів 2019 року проти 2018 року, тонн	Обсяги викидів 2019 року до 2018 року, %
	2018 рік	2019 рік		
Тернопільська область	10174,3	9408,6	-765,7	92,5
Гусятинський район	1643,4	1806,7	163,3	109,9

За даними регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Тернопільській області у 2019 році на 1 км² території області в 2019 році прийшлося близько 0,7 т викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел. Порівняно з 2018 роком цей показник знизився на 55 кг і найвищим він був у м. Кременець та в обласному центрі (22,7 т та 7,4 т відповідно).

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел області у розрахунку на одну особу у 2019 році зменшились на 0,7 кг проти минулого року і становили 9,0 кг.

За підсумками розробки державного статистичного спостереження за ф.№ 2–ТП (повітря) (річна) «Звіт про викиди забруднюючих речовин і парникових газів у атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів» за відповідний рік Головним управлінням статистики у Тернопільській області надано дані щодо обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у Гусятинському районі та в м.Хоростків.

Таблиця 5.2.2.

Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення¹ у 2015–2019 роках

	2015	2016	2017	2018	2019
Викиди підприємств Гусятинського району					
Всього викидів по району, тонн	1418,5	1109,3	1362,4	1643,4	1806,7
Крім того, викиди діоксиду вуглецю, тонн	23147,6	48828,1	179895,9	183886,5	384145,0
У т.ч. викиди підприємств м.Хоростків					
Всього викидів по місту, тонн	1,0	204,9	360,3	555,4	331,4
Крім того, викиди діоксиду вуглецю, тонн	75,5	22411,8	32428,2	39281,3	49640,4

За проведеними розрахунками щільність викидів у Гусятинському районі у 2019 році становила 1,8 т/км², у м.Хоростків – 0,3 т/км².

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел району у розрахунку на одну особу у 2019 році становили 30 кг, у м.Хоростків – 0,05 кг.

Аналізуючи результати розрахунків можемо говорити про досить незначну концентрацію забруднюючих речовин в місті. Показник щільності викидів по м.Хоростків в 2,3 рази менше порівняно з показниками по області, обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у розрахунку на одну особу менше у 180 раз.

Стаціонарні джерела викидів

На території Хоростківської ТГ основними видами промислової діяльності є підприємства харчового та хімічного виробництва. Характеристика основних підприємств-забруднювачів надана у таблиці 5.2.3.

Таблиця 5.2.3.

Характеристика промислових підприємств

Назва підприємства	Адреса	Вид діяльності	Клас	Розмір санітарно-захисної зони, м
ПП «Науково виробниче об'єднання «Енергоощадні технології»	м.Хоростків, вул.Незалежності, 1Д	переробка зерна і виготовлення борошна	IV	100
ТзОВ «Радехівський цукор»	м.Хоростків, вул.Заводська, 1	Виробництво цукру	IV	100
Хоростківський МПД «Укрспирт»	м.Хоростків, вул.Незалежності, 31	Виробництво спирту	IV	100
ТОВ «Фомлайн захід»	м.Хоростків, вул.Незалежності, 3А	Виробництво пінополіуретану	II	500
ПП «Джерело»	м.Хоростків, вул.Вибранівська, 14	-	IV	100
ДП «Аромат»	м.Хоростків, вул.Незалежності	-	IV	100

Транспорт

Суттєвим джерелом забруднення виступає автотранспорт. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини, особливо дітей. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов.

Територією громади проходить автошлях III категорії Т20-17. Середньодобова інтенсивність руху становить 1220 одиниць транспорту. Основними викидами в атмосферу з транспортних засобів є: оксид азоту, оксид вуглецю, сірчистий газ, вуглеводень, бенз(а)пірен. Зростання викидів забруднюючих речовин спричинених викидами транспортних засобів в атмосферне повітря є дуже важливою тенденцією, і ймовірно продовжуватиметься, оскільки існує потенціал для подальшого зростання рівня автомобілізації.

Моніторинг стану атмосферного повітря

Між Хоростківською міською радою та ГО «Платформа Громадський Контроль» підписано меморандум про співпрацю щодо громадського моніторингу якості повітря, згідно

якого міській раді була передана станція для вимірювання різних показників якості повітря. Пристрій кожні 145 секунд вимірює місткість забруднюючих речовин, серед яких дрібнодисперсний пил фракцій PM10 та PM2.5, який спричиняє цілу низку серцево-судинних, алергічних та дихальних захворювань. Встановлена станція за адресою: м.Хоростків, вул. Богдана Лепкого,1.

За період з 2 вересня по 2 жовтня 2020 року було зафіксовано два випадки підвищення індексу якості повітря AQI PM2.5. Показник індексу якості повітря 6 вересня дорівнював 171, 10 вересня – 167.

У вересні 2020 року фахівцями ДУ «Тернопільській обласний лабораторний центр МОЗ України» проведені дослідження повітря [6, 7]. В досліджуваних пробах атмосферного повітря, відібраних в селах Великий Говилів, Хлопівка, Перемилів та в трьох точках в м.Хоростків вміст оксиду вуглецю, азоту діоксиду та пилу не перевищує гранично допустимі концентрації, згідно вимог наказу МОЗ України від 14.01.2020р. №52 «Про затвердження гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць».

Тенденції зміни клімату.

Зміна клімату є, можливо, найбільш важливою та складною проблемою в галузі охорони навколишнього середовища, яка спіткала людство за останнє століття. Збільшення в атмосфері концентрації вуглекислого газу та інших парникових газів впливає на глобальну зміну температурного режиму. Підвищення температури може викликати цілу низку таких явищ, як підвищення рівня моря та зміни в локальних кліматичних умовах, що, в свою чергу, може негативно вплинути на соціально-економічний розвиток країн.

Ключовим елементом в дослідженнях з питань зміни клімату є розробка інвентаризації парникових газів, яка визначає якісно та кількісно головні джерела та поглиначі парникових газів. Постійно поновлюваний кадастр на національному та міжнародному рівнях є основою для оцінки рентабельності та можливості проведення заходів щодо пом'якшення антропогенного впливу на клімат.

При розробленні національної системи інвентаризації викидів парникових газів розглядалися такі п'ять категорій джерел та поглиначів парникових газів: енергетичні системи (включаючи транспорт), промислові процеси, сільське господарство, лісове господарство та землекористування, відходи.

В Україні в умовах нестабільної економіки та загостреної екологічної ситуації зміна клімату може мати серйозні наслідки. Результати наукових досліджень, проведених в останні роки, свідчать про те, що зміна клімату в Україні помітно впливає на сільське та лісове господарство, водні та прибережні ресурси. Висока вірогідність суттєвої зміни врожайності сільськогосподарських культур. У процесі потепління клімату на території України ймовірно буде проходити трансформація типів лісу, його видового складу, продуктивності та стабільності.

Відповідно до «Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування» надані Міністерством енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650, був розрахований вплив діяльності громади на клімат.

Таблиця 5.2.4.

Сучасний стан впливу діяльності ТГ на клімат

Показник діяльності	Кількість на початок ДДП	Одиниця виміру	Коефіцієнт тон CO ₂ екв	Результат т CO ₂ екв
Викиди та поглинання ПГ від землекористування та лісового господарства				
1. Лісові площі FO	443,93	т CO ₂ /га	-4,780	-2121,985
2. Оброблені землі CR	15683,38	т CO ₂ /га	1,180	18506,388
3. Пасовища GR	765,89	т CO ₂ /га	-0,030	-22,977
4. Водно-болотні угіддя WE	-	т CO ₂ /га	-	0,000
4.а постійні води (ставки, озера, болота) WE1	277,34	т CO ₂ /га	0,000	0,000
4.б землі з видобутком торфу WE2	-	т CO ₂ /га	21,530	0,000
5. Поселення SE	1288,72	т CO ₂ /га	0,000	0,000
6. Інші землі OT	8,4	т CO ₂ /га	0,000	0,000
Разом	16361,426			

Таким чином, аналіз сучасного стану землекористування та сільськогосподарського виробництва свідчить про знаходження території ТГ в статусі емітента парникових газів.

Отже для покращення ситуації необхідно сприяти скороченню викидів парникових газів, застосуванню альтернативних джерел енергії, раціональному використанню природних ресурсів та реалізації інших заходів на шляху до сталого розвитку, про які йде мова у відповідних місцевих та національних програмах.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо схема планування території не буде впроваджена.

У випадку, якщо схема планування території не буде затверджена, враховуючи її коригування та альтернативи, стратегічні цілі щодо розвитку даного регіону не будуть досягнуті, що призведе до зниження якості екологічних показників стану довкілля та санітарно-гігієнічних умов проживання населення. У майбутньому, зі збільшенням кількості житлової забудови без належної системи опалення, без оптимізації розміщення нових суб'єктів виробничої діяльності з урахуванням екологічних вимог, а також комунальних підприємств, рівень забруднення атмосферного повітря, швидше за все, матиме тенденцію зростання. Водночас, якщо дана містобудівна документація не буде впроваджена, а нові рішення щодо розбудови вулично-дорожньої мережі для зменшення транзиту не будуть реалізовані, вплив транспорту на атмосферне повітря і здоров'я населення буде значно зростати, що знизить рівень комфортного проживання в цих районах.

Стан водних ресурсів

Водні ресурси є одним з життєво важливих компонентів гідросфери земної кулі та необхідною підвалиною соціально-економічного розвитку в цілому, задоволення основних потреб людей, діяльності у галузі виробництва продовольства, збереження екосистем. Екологічно руйнівні моделі розвитку в багатьох країнах світу призвели до деградації водних ресурсів, що відбивається на обсязі наявних водних ресурсів та якості води. У водні об'єкти внаслідок певних природних чинників, зокрема ерозійних процесів, руйнування берегів водойм, зміни русла річок, змиваються ґрунти та біогенні елементи. Не менш інтенсивним чинником у забрудненні водойм є господарська діяльність населення: на берегах річок утворюються сміттєзвалища, з яких побутові відходи потрапляють безпосередньо у воду.

Забруднення природних водойм небезпечне як для водних екосистем, так і для людини, причому не тільки через зміну якості води, але внаслідок накопичення забруднюючих речовин у риби та інших продуктах, що залучаються до трофічних ланцюгів. Тому виникає необхідність забезпечення оптимального використання вод, захисту ресурсів прісної води.

Територією Хоростківської ТГ протікають річки Тайна, Голодні Стави, Черниця, Рудка Велика. Також є ставки та озера. Проекти водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водойм не розроблялись.

Джерела забруднення водойм

Основними джерелами забруднення водних об'єктів ТГ є поверхневі та комунальні стічні води, стічні води підприємств. Комунально-побутові стічні води характеризуються наявністю в них миючих засобів, органічних речовин, компонентів біогенного характеру тощо. Надходження їх у водойми викликає евтрофікацію.

Система господарсько-побутової каналізації.

Мережа водовідведення по м.Хоростків складає 18 км (стан - незадовільний), в сільських населених пунктах громади – відсутня, що створює загрозу забруднення водних об'єктів, зокрема, через скидання стічних вод до річок і каналів сільськогосподарськими підприємствами [2].

В 2016 році здійснено реконструкцію очисних споруд в центральній частині міста Хоростків із встановленням системи повного біологічного очищення господарсько-побутових стічних вод типу «BIOTAL» продуктивністю 200 м³ на добу, завдяки чому досягнуто нормативне очищення стічних вод [1]. Скидання очищених стічних вод здійснюється в р.Голодні Стави.

В таблиці 5.2.5 надано результати вимірювань показників складу та властивостей зворотних вод Хоростківського МКП «Комунальник», виконаних лабораторією моніторингу вод та ґрунтів Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області.

Таблиця 5.2.5.

Показники складу зворотних (стічних) вод Хоростківського МКП «Комунальник»

№ п/п	Гідрохімічні показники	Результат вимірювання	Похибка вимірювання, ±Д	Позначення МВВ
1	Азот амонійний, мг/дм ³	1,94	±0,17	МВВ 081/12-0106-03
2	Нітрит-іони, мг/дм ³	0,238	±0,072	КНД 211.1.4.023-95
3	Нітрат-іони, мг/дм ³	12,20	±3,05	КНД 211.1.4.027-95
4	Фосфат-іони, мг/дм ³	2,10	±0,21	МВВ 081/12-0005-01
5	Хімічне споживання кисню, мгО/дм ³	78,80	±15,76	ПНДФ 14.1:2:4.190-2003
6	БСК5, мгОг/дм ³	14,80	±1,04	КНД 211.1.4.024-95
7	Завислі речовини, мг/дм ³	15,00	±3,00	КНД 211.1.4.039-95
8	Хлорид-іони, мг/дм ³	63,90	±6,39	МВВ 081/12-0004-01

9	Сульфат-іон, мг/дм ³	69,13	±6,91	МВВ 081/12-0007-01
10	Залізо загальне, мг/дм ³	0,288	±0,014	КНД 211.1.4.034-95
11	Нафтопродукти, мг/дм ³	0,048	±0,017	ПНДФ 14.1:2:4.128-98
12	АПАР, мг/дм ³	0,2844	±0,0436	КНД211.1.4.017-95
13	Водневий показник, од. рН	7,20	±0,03	ДСТУ 4077-2001
14	Сухий залишок, мг/дм ³	882,00	44,10	МВВ 081/12-0109-03

Система дощової каналізації.

Централізована дощова каналізація на території громади відсутня. Відвід дощового стоку відбувається у водні об'єкти.

Вплив дифузних джерел забруднення на екологічний стан водних об'єктів в багатьох випадках перевищує вплив точкових джерел та є надзвичайно складним, багатоаспектним та різноплановим. Талі і дощові стічні води території населених пунктів, промислових майданчиків, можуть контролюватись лише у випадках їх каналізування та очищення.

Моніторинг стану водних об'єктів

Поверхневі водні об'єкти громади зазнають впливу людської діяльності. Особливо це стосується річки Тайна, яка відзначається замуленістю дна [2].

У вересні 2020 року були проведені лабораторні дослідження води поверхневих водойм на території Хоростківської територіальної громади. Дослідження проводились на п'яти водних об'єктах.

Бактеріологічною лабораторією ДУ «ТОЛЦ МОЗ України» досліджувалась вода відкритих водойм на відповідність вимогам ДСП 173-96 за мікробіологічними показниками. За результатом дослідження патогенні ентеробактерії в 1 дм³ не виявлені по всім зразкам, проте за індексом ЛКП нормативним вимогам не відповідають всі зразки води, за індексом E.coli – 3 зразки.

Дослідження проб води за фізико-хімічними показниками здійснені санітарно-гігієнічною лабораторією ДУ «ТОЛЦ МОЗ України». Двоє з п'яти відібраних зразків води по досліджуваних хімічних показниках не відповідають вимогам ДСП 173-96 (додаток №11) за водневим показником та запаху. Результати досліджень наведені в таблиці 5.2.6.

Таблиця 5.2.6.

Дослідження проб води поверхневих водоймищ

Місце відбору зразка	Результат дослідження			
	Індекс ЛКП	Індекс E.coli	рН	Окисність
м.Хоростків, впадіння р.Голодні Стави в річку Тайна	38730	120330	8,076	6,28
м.Хоростків, став біля спиртзаводу	129970	200	8,515	11,24
с.Хлопівка, сільський став	198630	4410	7,867	4,92
с.Перемилів, став	36540	200	8,955	19,24
с.Великий Говилів, р.Тайна	>241960	>241960	7,714	5,4

Відтак встановлено, що індекс ЛКП та E.coli у поверхневих водоймах Хоростківської ТГ перевищує нормативні показники. Ці показники свідчать про фекальне забруднення водних об'єктів. Крім того, дані показники можуть свідчити про високий вміст органічної речовини, який виникає в результаті відмирання гідробіонтів, в основному фітопланктону і вищої водної рослинності.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо схема планування території не буде впроваджена

Неналежний збір та очищення стічних вод в майбутньому обумовлює подальше забруднення водойм поверхневим стоком, що формується на території ТГ. Подальше зростання рівня автомобілізації буде збільшувати обсяги потрапляння шкідливих речовин до екосистем водойм. За умови відсутності будівництва системи централізованого каналізування населених пунктів ТГ, а також будівництва очисних споруд господарсько-побутових стоків, локальних очисних споруд дощової каналізації, забруднення поверхневих і підземних вод продовжуватиметься.

Земельні ресурси та ґрунти

Земля має важливе значення для життя і виробничої діяльності людини, оскільки є основним засобом виробництва в сільському господарстві та універсальним природним нейтралізатором різних хімічних речовин. Ось чому раціональне використання, збереження, підвищення родючості ґрунтів та охорона їх від негативного впливу антропогенних та природних факторів – неодмінна умова нарощування продовольчого потенціалу.

Характеристика ґрунтового покриву

Основною складовою природних ресурсів громади є ґрунти, серед яких переважають чорноземи та опідзолі. Такий тип ґрунтів сприяє урожайності сільськогосподарських культур. Близько 85% земель громади мають сільськогосподарське призначення [2].

Спостереження за станом родючості ґрунтів Тернопільської області здійснює Тернопільська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України». Загальну характеристику стану родючості ґрунтів можна оцінити за еколого-агрохімічним балом. Такий бал земельної ділянки враховує не лише наявність у ґрунті поживних речовин, важких металів, пестицидів та радіонуклідів, а й поширені ґрунти, їх змитість, кислотність та інші фізико-хімічні властивості, які впливають на родючість ґрунту. Середньозважений бал паспортизованих земель Гусятинського району становить 58, як і в цілому по області.

Розораність і деградація земель

Актуальним питанням в громаді є збалансованість землекористування. Сільськогосподарське освоєння території Хоростківської ТГ високе - близько 85% земель громади мають сільськогосподарське призначення. Площа ріллі становить 79 % від загальної площі угідь сільськогосподарського призначення.

Аналіз структури земельних угідь ТГ показав значну їх диференціацію та відмінність від науково обґрунтованих норм - висока сільськогосподарська освоєність території – 79%, низька лісистість – 0,9 %, низький відсоток пасовищ і луків – 6,3%. Все це формує вкрай несприятливу структуру земельних угідь, де частка природних угідь є всього 14%. Тому збільшення площі лісовкритих земель на території громади та нарощення лісоресурсного потенціалу є вкрай важливим для покращення екологічного стану [2].

Головною з причин деградації ґрунтів є людська діяльність (антропогенне втручання). Основний вплив пов'язаний з монофункціональним сільськогосподарським виробництвом та загрозою його хімізації, що є загрозою забруднення підземних вод і впливу на місцеву фауну і флору.

Моніторинг якості ґрунту

Для щорічного систематичного спостереження за динамікою накопичення радіонуклідів та забезпеченню радіоекологічного моніторингу в місті Хоросткові, на території дендопарку, закладено контрольну ділянку.

Щорічно на цих ділянках проводиться відбір зразків ґрунту та рослин та визначається потужність експозиційної дози за допомогою приладу СРП-68-01. Моніторинг ґрунтів і рослин у мережі спостережень на моніторингових ділянках включає відбір ґрунтових та рослинних зразків з метою визначення якісних показників ґрунтів та рослин, забруднення їх радіонуклідами, токсичними елементами.

За результатами досліджень спостерігається тенденція щодо зниження щільності забруднення ґрунтів радіонуклідами цезію-137 і стронцію-90.

Таблиця 5.2.7.

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленними джерелами природного походження за 2019 рік

Назва одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Радіаційний фон на території, мкРн/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг			
		цезій-137 (техногенний)	стронцій-90 (техногенний)	радій (природний)	калій (природний)
Гусятинський р-н, м.Хоростків	10–11	10,5	1,66	-	511

У вересні 2020 року ДУ «Тернопільський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» були проведені дослідження проб ґрунту на території Хоростківської ТГ [5].

В усіх досліджуваних взірцях ґрунту, відібраних в м.Хоростків, селах Хлопівка, Перемилів та Великий Говилів, вміст хімічних речовин (нітратів, водневого показника) та токсичних елементів (мідь, цинк, хром, свинець, кобальт) відповідає вимогам «Про затвердження Гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних речовин у ґрунті» затверджені наказом МОЗ України від 14.07.2020р. №1595.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо схема планування території не буде впроваджена

Відсутність схеми планування території громади з належним функціональним зонуванням території з визначенням певного цільового призначення, виконання низки заходів щодо інженерної підготовки та захисту території, більш ймовірно призведе до подальшого неефективного використання земель заплавлі річок, поширення смітників тощо. У той же час, існує високий ризик продовження процесів підтоплення призаплавлених ділянок сільськогосподарських територій, що створюватиме суттєві ризики для населення.

Охорона та використання лісових ресурсів

Тернопільська область відноситься до малолісистих областей України. Лісистість Тернопільської області складає 14,6%, що нижче за науково обґрунтований показник для регіону (20 %) та середній для України (16 %).

Ліси на території області розташовані вкрай нерівномірно і зосереджені, в основному, у північній (з переважанням соснових деревостанів) і північно-західній частині (бук, граб), де лісистість досягає 20-25 %, а також в південній частині (дуб, граб), де лісистість досягає 14-18 %.

Ліси Тернопільщини виконують переважно захисні, водорегулюючі, рекреаційно-оздоровчі функції і мають обмежене експлуатаційне значення.

Для лісорозведення виділяються ділянки деградованих і малопродуктивних земель (на крутосхилах, кам'янистих місцях, еродованих землях тощо), тому новостворені ліси виконуватимуть переважно захисні та водорегулюючі функції. Полезахисні лісові смуги, як окремий вид захисних насаджень, у зв'язку з відсутністю проблем, характерних для південних областей, не створюються.

Землі лісгосподарського призначення Хоростківської ТГ займають площу 461,93 га або 2,5 % території громади.

Загальна площа держлісфонду ДП «Чортківського лісового господарства», який входить до Хоростківської територіальної громади становить 268 га, з них вкриті лісом - 251 га (квартали 1-8 Гусятинського лісництва). В держлісфонді на території Хоростківської територіальної громади знаходиться кордон лісовий площею 0,1 га.

Видовий склад насаджень, які знаходяться у підпорядкуванні підприємства, представлений такими основними лісоутворюючими породами: дуб звичайний, ясен звичайний, сосна звичайна, граб звичайний, вільха чорна і супутніми породами такими як черешня, ялина європейська, клен гостролистий, дуб червоний, акація біла. Вікова структура представлена молодняками - 26 га, середньовіковими насадженнями – 211 га, пристигаючими – 10 га, стиглими – 4 га.

Санітарний стан насаджень задовільний. Щорічний обсяг проведення вибіркового санітарних рубок складає близько 20 га згідно переліку заходів з оздоровлення лісів. Заміри радіаційного забруднення держлісфонду підприємства на території ТГ не проводились.

Після проведення рубок головного користування (при наявності) на всіх лісових ділянках створюються лісові культури дуба звичайного.

Радіоактивний стан

Радіаційна небезпека відповідно до Паспорту ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в області відсутня, об'єктів ядерно-паливного циклу на території області немає.

Стан радіаційної ситуації на території області щоденно оцінювався за результатами спостережень пунктами мережі спостереження і лабораторного контролю (МСЛК) обласного центру з гідрометеорології, розташованими у містах Бережани, Кременець, Тернопіль, Чортків.

На всіх пунктах МСЛК рівні гамма-фону не перевищували природного. Радіаційна ситуація протягом року піддавалась природним змінам звичайного річного циклу: гамма-фон – з незначним підвищенням у весняно-літній період і зниженням – в осінньо-зимовий. Природний радіаційний фон знаходиться в межах 7-15 мкР/год.

За результатами дозиметричного контролю потужність поглиненої в повітрі дози гамма-випромінювання на відкритій території Хоростківської територіальної громади знаходиться в межах величин фону, який характерний для даної території і не перевищує багаторічних значень природного радіаційного фону на території Тернопільської області (16 мкР/год; 0,16 мкЗв/год).

Таблиця 5.2.8.

Результати вимірювань

№ з/п	Перелік точок замірів	ППД мкР/год	Допустимий рівень мкР/год
	м.Хоростків		
1	т.1 – біля ТзОВ «Радехівський цукор»	11,0	30
2	т.2 – біля ДП «ДГ Подільське»	13,0	30
3	т.3 – біля дендропарку	11,0	30
4	т.1 – с.В.Говилів, біля скверу	12,0	30
5	т.2 – с.Хлопівка, біля столярного цеху	13,0	30
6	т.3 – с.Перемилів, біля ПАП «Воля»	10,0	30

Санітарно-епідемічний та екологічний стан території

Санітарно-епідемічний та екологічний стан території як результат дії природних та антропогенних факторів повинен створювати оптимальні умови життєдіяльності, що забезпечують низький рівень захворюваності, відсутність шкідливого впливу на здоров'я населення факторів навколишнього середовища, а також умов для виникнення і поширення інфекційних захворювань. Санітарні та протиепідемічні заходи районних служб спрямовуються на створення безпечних для здоров'я умов побуту, праці, навчання, відпочинку та інших сфер життя і діяльності населення, запобігання виникненню та поширенню інфекційних хвороб.

На сьогодні характерними є наступні тенденції, які негативно впливають на санітарно-епідемічний та екологічний стан території:

- зміна структури земельних ресурсів внаслідок вилучення земель сільськогосподарського та лісгосподарського призначення, відкритих територій під господарські потреби та забудову, а також через розвиток негативних процесів у ландшафтах;
- зниження родючості ґрунтів внаслідок вимивання гумусу, засолення, підтоплення та забруднення важкими металами, пестицидами та іншими речовинами;
- зменшення запасів і забруднення поверхневих та підземних вод внаслідок посиленого водозабору, внесення забруднюючих речовин у водні об'єкти в процесі виробництва й ведення комунального господарства;
- забруднення повітря та зміна його складу внаслідок промислових та інших викидів в атмосферу;
- скорочення розмаїття рослинного та тваринного світу та зміни його генофонду;
- зменшення біологічної продуктивності ландшафтів;
- погіршення гігієнічних та санітарно-епідеміологічних умов життєдіяльності людини та існування живих організмів.

На території Хоростківської громади нараховується 9 кладовищ, всі - з не дотриманою санітарно-захисною зоною. Відповідно до нормативних санітарно-епідеміологічних умов санітарно-захисна зона від територій кладовищ до житлової та громадської забудови повинна складати 300 м.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо схема планування території не буде впроваджена

У майбутньому, без вжиття заходів для зменшення техногенного навантаження на довкілля, продовжиться тенденція до зниження якості води річок та забруднення ґрунтів. Природна здатність річок до самоочищення залежить в тому числі від загального річного водного стоку на площі водозбірного басейну річки. Через розташування житлової забудови в санітарно-захисній зоні кладовищ, відсутність системи збору дощових вод, відсутність очисних споруд, а також уповільнений водообмін і застійні явища на ділянках водойм призводять до постійного забруднення поверхневих вод, що підвищує ризики захворювань, які передаються водою при рекреаційному використанні водойм в неорганізований місцях.

Стан здоров'я населення

Здоров'я населення є важливою передумовою соціального благополуччя та успішного економічного зростання. Проте у наш час існує багато чинників, які негативно впливають на організм людини і сприяють виникненню різних захворювань. До них належить забруднення навколишнього середовища хімічними, фізичними та біологічними агентами. У свою чергу захворюваність має зв'язок із тривалістю життя та рівнем смертності.

Захворюваність населення

Важливим аспектом, який відображає стан здоров'я населення, є поширеність хвороб. За даними Головного управління статистики у Тернопільській області частіше смертність населення настає внаслідок хвороб системи кровообігу.

Таблиця 5.2.9.

**Кількість померлих за основними причинами смерті
у 2015–2019 роках, (осіб)**

	Усього	З них від				
		ново- утворень	хвороб системи кровообігу	хвороб органів дихання	хвороб органів травлення	зовнішніх причин смерті
2015						
По Гусятинському району	935	110	733	24	12	30
з них у м.Хоростків	77	9	60	4	1	3
2016						
По Гусятинському району	953	110	749	28	17	20
з них у м.Хоростків	91	10	71	1	3	1
2017						
По Гусятинському району	896	93	680	25	20	36
з них у м.Хоростків	85	7	65	4	2	5
2018						
По Гусятинському району	959	112	751	19	20	28
з них у м.Хоростків	88	10	71	1	-	2
2019 ¹						
По Гусятинському району	863	88	670	20	19	31
з них у м.Хоростків	81	3	69	3	-	1

¹ Дані попередні.

Вплив забруднюючих речовин

Як зазначалося вище, ступінь захворюваності людей значною мірою залежить від стану навколишнього середовища, зокрема, його забруднення. Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає провідне місце. Це обумовлено, насамперед, тим, що забруднюючі речовини з атмосферного повітря мають найширше розповсюдження та потрапляють у різні середовища. Наприклад, атмосферні опади спричиняють до 10% забруднення водних об'єктів, значно забруднюють ґрунт, тощо. Крім того, людина споживає за добу, і в цілому за життя, в об'ємному відношенні повітря набагато більше, ніж води і їжі. Природні захисні бар'єри певною мірою захищають людину від потрапляння шкідливих речовин до організму через шлунково-кишковий тракт, але організм людини не захищений надійними природними механізмами від потрапляння шкідливих речовин через дихальні шляхи.

Важливою проблемою щодо шкідливої дії забрудненого повітря на людей, рослин, тварин є дотримання екологічних вимог при експлуатації підприємств, споруд та при інших видах діяльності. За даними наукових досліджень вплив забруднень атмосферного повітря на здоров'я людини складає 21 % від загальної кількості усіх негативних факторів.

Забруднене повітря негативно впливає переважно на дихальні шляхи, викликаючи бронхіт, емфізему, астму. Шкідливі речовини, що містяться в атмосфері, впливають на людський організм також і при контакті з поверхнею шкіри або слизистою оболонкою. Разом з органами дихання забруднювачі вражають органи зору і нюху, а впливаючи на слизисту оболонку гортані, можуть викликати спазми голосових зв'язок.

У деяких випадках вплив одних забруднюючих речовин у комбінації з іншими призводять до більш серйозних розладів здоров'я, ніж вплив кожного з них окремо. Велику роль відіграє тривалість впливу. Статистичний аналіз дозволив досить надійно установити залежність між рівнем забруднення повітря і таких захворювань, як захворювання верхніх дихальних шляхів, серцева недостатність, бронхіти, астма, пневмонія, емфізема легень, різні алергійні захворювання, а також хвороби ока. Ознаки і наслідки дій забруднювачів повітря на організм людини виявляються переважно в погіршенні загального стану здоров'я: з'являються головні болі, нудота, відчуття слабкості, знижується або втрачається працездатність.

Шумове забруднення

Шумове забруднення також є різновидністю несприятливого впливу автомобільного транспорту та діяльності підприємств на навколишнє середовище. Фахівцями лабораторії ЕМП та інших фізичних факторів ДУ «Тернопільський обласний лабораторний центр МОЗ України» проведені дослідження шумового навантаження на території Хоростківської ТГ [10, 11]. За результатами досліджень встановлено: еквівалентний та максимальний рівні шуму на території Хоростківської територіальної громади Гусятинського району Тернопільської області у визначених точках м.Хоростків, сіл Великий Говилів, Хлопівка, Перемилів не перевищує ГДР, згідно вимог «Державні санітарні норми допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови» від 22.02.2019р. №463 та «Державні санітарні правила планування та забудова населених пунктів» від 19.06.96р. № 173.

Якість питної води

Наявність високоякісної питної води в кількості, що задовольняє основні потреби людини, є однією з умов зміцнення здоров'я людей. Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, зловиясних новоутворень, захворювань ендокринної та інших систем організму.

Мережа водопостачання є наступною: по м. Хоростків протяжність водопровідної мережі становить 30 км (стан - незадовільний), в сільських населених пунктах громади – відсутня [2].

Таблиця 5.2.10.

Показники питної води з громадських криниць

№	Місце відбору проби	Результат дослідження					
		pH	Окис-ність	Азот аміака	Азот нітритів	Азот нітратів	Загальна жорсткість
1.	м.Хоростків, вул.Незалежності, 74	6,98	0,96	0,18	0,02	43,52	11,5
2.	м.Хоростків, вул.Музейна, 4	7,02	2,32	0,29	0,026	82,34	15,8
3.	с.Карашинці (біля школи)	7,12	1,04	0,23	0,029	35,67	4,8

Визначені показники питної води з громадської криниці м.Хоростків, вул.Музейна, 4 не відповідали санітарно-гігієнічним вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 по азоту нітратів ($N \leq 50,0$ мг/дм³) та загальній твердості ($N \leq 10,0$ мг екв/дм³), за адресою по вул.Незалежності, 74 – по загальній жорсткості. За результатами санітарно-мікробіологічного дослідження заг.коліформи в 100,0 та потогенні ент. бакт. в 1 дм³ не виявлено.

Таблиця 5.2.11.

Динаміка показників водопровідної питної води

№	Місце відбору проби	Рок и	Результат дослідження							
			pH	Окис-ність	Азот аміак а	Азот нітриті в	Азот нітраті в	Загальн а жорст-кість	Заліз о	Кольо - ровіст ь
1.	м.Хоростків, водопровідна мережа	2019	6,88	1,04	2,67	0,013	3,84	8,0	0,88	25
		2020	7,0	2,0	3,9	0,21	3,85	10,1	0,14	30
2.	м.Хоростків, арт.свердловина № 1	2019	7,0	1,12	2,67	0,011	3,29	8,5	0,93	30
		2020	7,2	1,12	2,69	0,018	3,85	8,1	0,93	30
3.	м.Хоростків, арт.свердловина № 2	2019	7,3	0,96	4,0	0,03	2,74	10,0	1,03	30
		2020	7,16	1,44	2,67	0,023	2,74	8,7	0,12	25

Показники води з водопровідної мережі та з артезіанських свердловин відповідають вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 за винятком показників кольоровості, аміаку та загальної жорсткості. В артезіанській свердловині № 2 показник заліза у 2019 році перевищує нормативи. Результати санітарно-мікробіологічного дослідження відповідають вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо схема планування території не буде впроваджена

До чинників, що впливають на стан здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов території громади для проживання населення та забезпечення установами громадського обслуговування, у тому числі закладами охорони здоров'я відповідно до державних будівельних норм.

Забезпечення санітарно-гігієнічних умов населеного пункту реалізується шляхом повного охоплення території об'єктами та мережами інженерної інфраструктури, зокрема централізованого водопостачання та водовідведення, дощової каналізації, санітарного очищення території, забезпечення санітарно-гігієнічної сумісності виробничо-комунальних зон із населеною та ландшафтно-рекреаційною зонами, як на існуючих, так і на перспективних ділянках містобудівного освоєння. Реалізація цих завдань передбачає визначення комплексу інженерних заходів з досягнення якості постачання комунальних послуг. Зокрема, впливовим фактором для здоров'я жителів Хоростківської ТГ є якість питної води, що наразі не відповідає санітарним вимогам. Вирішення цього питання потребує першочергового охоплення населених пунктів громади системою централізованого водопостачання.

Якщо дана містобудівна документація не буде впроваджена, то і надалі буде спостерігатися неповний рівень забезпечення території системами інженерної інфраструктури та закладами громадського обслуговування, у тому числі закладами охорони здоров'я, відпочинку та туризму, дошкільними установами. У такому випадку існуючі показники здоров'я населення більш ймовірно залишатимуться без змін.

Поводження з відходами

Серед існуючих екологічних проблем у Хоростківській ТГ однією з найгостріших постає питання поводження з відходами. Це пов'язано зі значним забрудненням навколишнього середовища, що супроводжується негативним впливом на живі організми. На сьогодні ситуація виглядає наступним чином: спостерігається постійне зростання обсягів накопичення відходів на рівні з низьким показником їхнього повторного використання та знешкодження.

Дані щодо утворення та поводження з відходами наведено в таблицях 5.2.12 та 5.2.13 за підсумками розробки державного статистичного спостереження за ф.№ 1–відходи (річна) «Утворення та поводження з відходами» за відповідний рік.

Таблиця 5.2.12.

**Утворення відходів I–IV класів небезпеки
у 2015–2019 роках**

	2015	2016	2017	2018	2019 ¹
Утворення відходів по Гусятинському району					
Всього відходів по району	965,3	10885,2	327032,9	411229,7	237755,4
у т.ч. побутових та подібних відходів	925,3	933,4	1260,2	3899,8	2949,9
з них, у домогосподарствах	636,1	778,1	850,6	3452,1	2565,6
У т.ч. утворення відходів по м.Хоростків					
Всього відходів по місту	470,0	10427,8	326469,6	410197,7	235644,6
у т.ч. побутових та подібних відходів	470,0	479,6	700,1	2869,8	840,8
з них, у домогосподарствах	470,0	475,0	470,0	2625,0	636,0

¹ Дані попередні.

Аналізуючи дані приходимо до висновку, що простежується загальна тенденція до зростання обсягів утворення відходів.

Таблиця 5.2.13.

**Поводження з відходами I–IV класів небезпеки
у 2015–2019 роках**

	2015	2016	2017	2018	2019
По Гусятинському району					
Отримано відходів зі сторони	1142,1	1407,1	1397,6	1882,6	1180,4
у т.ч., побутових та подібних відходів	1142,1	1407,1	1397,6	1882,6	1180,4
Утилізовано відходів	18225,0	20867,0	13100,0	50737,5	114123,7
у т.ч., побутових та подібних відходів	-	-	-	-	-
Видалено відходів	1778,3	2185,2	2248,2	5334,7	3746,0
у т.ч., побутових та подібних відходів	1778,3	2185,2	2248,2	5334,7	3746,0
Передано на сторону	329,2	1547,0	158269,0	330285,1	318220,3
у т.ч., побутових та подібних відходів	289,2	155,3	409,6	447,7	384,3
Наявність відходів у тимчасовому зберіганні	36457,1	24150,1	178963,4	205718,4	8564,1
Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у спеціально відведених місцях чи об'єктах	12756,7	14945,9	17186,2	22520,9	22506,9

У т.ч. по м.Хоростків					
Отримано відходів зі сторони	235,0	280,0	295,0	925,0	212,0
у т.ч., побутових та подібних відходів	235,0	280,0	295,0	925,0	212,0
Утилізовано відходів	18225,0	12307,0	13100,0	50737,5	114123,7
у т.ч., побутових та подібних відходів	-	-	-	-	-
Видалено відходів	705,0	755,0	765,0	3550,0	848,0
у т.ч., побутових та подібних відходів	705,0	755,0	765,0	3550,0	848,0
Передано на сторону	-	1392,8	158086,3	330080,5	318039,3
у т.ч., побутових та подібних відходів	-	4,6	230,1	244,8	204,8
Наявність відходів у тимчасовому зберіганні	36457,1	24150,1	178963,4	205718,4	8564,0
Наявність відходів у тимчасовому зберіганні Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у спеціально відведених місцях чи об'єктах	3398,0	4153,0	4918,0	8468,0	5556,0

На даний час схеми санітарного очищення населених пунктів громади відсутні.

Однак у кожному населеному пункті встановлені контейнери для збору ТПВ. Також в громаді запроваджено роздільний збір ТПВ. Розміщено 49 сітчастих контейнерів для збору пластику. Окрім того, на території навчальних закладів встановлено контейнери для збору паперу та скла.

Збір і вивіз побутових відходів на полігон ТПВ здійснюється хоростківським МКП «Комунальник». Хоростківське міське комунальне підприємство «Комунальник» зареєстроване 16 січня 2007 року. Основні види діяльності: проведення робіт по водопостачанню і водовідведенню, утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, благоустрій територій, поводження з ТПВ та ін. В МКП «Комунальник» зареєстровано 10 одиниць техніки, які знаходяться в доброму та задовільному стані, з них для поводження з ТПВ задіяні: ЮМЗ-6 і ГАЗ-3309.

Полігон ТПВ не паспортизований. 24 жовтня 2014 року зареєстровано речове право на земельну ділянку для будівництва та обслуговування будівель закладів комунального обслуговування. Правокористувачем є МКП «Комунальник». Площа ділянки 2,1796 га. Потужності для промислового сортування ТПВ відсутні. Знаходиться за 2,5 км від м.Хоростків.

Крім того, за даними топографічної зйомки на території громади виявлено 5 несанкціонованих сміттєзвалищ. За 200 м від північної межі ТГ розташоване сміттєзвалище, санітарно-захисна зона якого знаходиться на території Хоростківської ТГ.

Ймовірний майбутній розвиток, якщо схема планування території не буде впроваджена

Існуюча тенденція до збільшення обсягів утворених відходів, більш ймовірно, не матиме різких коливань найближчим часом, але в довготривалій перспективі матиме поступове зростання, тому впровадження ефективної системи поводження з відходами є вкрай необхідним. Зростання обсягів відходів призводить до негативного впливу на навколишнє середовище та створює ризики впливу на здоров'я населення. Розвиток системи поводження з відходами є одним з пріоритетних завдань органів в сфері охорони навколишнього природного середовища.

SWOT-аналіз екологічної ситуації довкілля

SWOT-аналіз стану навколишнього природного середовища ТГ був проведений на підставі матеріалів щодо стану довкілля та за результатом визначення обсягів СЕО шляхом громадського обговорення і консультацій з відповідними підрозділами з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я обласної державної адміністрації. Узагальненні результати SWOT-аналізу екологічної ситуації на території Хоростківської ТГ наведені в таблиці 5.2.14.

Таблиця 5.2.14

SWOT-аналіз екологічної ситуації ТГ

<i>Сильні сторони</i>	<i>Слабкі сторони</i>
• Незначний ступінь забруднення атмосферного повітря у порівнянні із загальною ситуацією по області • Наявність очисних споруд в м.Хоростків • Наявність водних об'єктів • Безпечний радіоекологічний стан території • Наявність територій та об'єктів природно-заповідного фонду • Наявність родючих ґрунтів • Впровадження виробництва екологічно чистої продукції • Запровадження роздільного збору ТПВ	• Відсутність об'їзної траси м. Хоростків • Територія ТГ знаходиться в статусі емітента парникових газів • Загроза забруднення стічними водами ТОВ «Хоростківський цукровий завод» р.Рудка Велика • Відхилення від нормативних показників якості поверхневих водойм • Скид неочищених дощових вод з території населених пунктів до водних об'єктів • Відсутність проектів водоохоронних зон та прибережних захисних смуг • Високий рівень сільськогосподарського освоєння земель • Несприятливі геологічні процеси – заболочування та ерозія ґрунту • Незадовільний стан водопровідної мережі м.Хоростків • Відсутність централізованого водопостачання та каналізування в селах громади • Незадовільна якість питної води • Недостатній рівень забезпечення території закладами охорони здоров'я • Відсутність Схем санітарного очищення населених пунктів громади • Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ • Порушення вимог експлуатації сміттєзвалища (відсутність паспорту МВВ, потужностей для сортування ТПВ) • Недостатній рівень заліснення громади • Розміщення кладовищ в житловій зоні з порушенням санітарних норм

	• Відсутність проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду • Недостатній показник «заповідності»
<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>
• Підвищення енергоефективності у виробництві, житлово-комунальній та соціальній сферах • Формування на регіональному рівні комплексної системи управління твердими побутовими відходами • Інтенсивний розвиток туристично-рекреаційної сфери • Розвиток екологічного органічного сільського господарства • Популяризація екологічного способу життя та споживання органічної продукції	• Тенденції зміни клімату • Техногенні катастрофи • Зростання рівня захворюваності населення внаслідок забруднення довкілля • Забруднення поверхневих водами неочищеними зворотними водами, особливо в період маловоддя • Порушення режимів експлуатації водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів • Знищення біорізноманіття через надмірний антропогенний вплив на природні комплекси та об'єкти • Наявність сміттєзвалища на суміжній території

Виявлені сильні та слабкі сторони, можливості та загрози формують чітке уявлення про поточну екологічну ситуацію, проблеми та можливості їх вирішення. Продовження дії антропогенних факторів, що негативно впливають на природні комплекси і об'єкти, призведе до погіршення стану навколишнього природного середовища, в тому числі здоров'я населення.

Відповідно, за результатами комплексного аналізу вирішено використати сильні сторони – внутрішні чинники: вдале розташування території планування відносно основних транспортних магістралей, можливість розвитку інженерної інфраструктури. Слабкі сторони території планування (недостатній розвиток житлово-комунального господарства, санітарного очищення населених пунктів) передбачається виправити шляхом будівництва нових мереж водопостачання та каналізації з відведенням стічних вод на очисні споруди, удосконалення організації поводження з ТПВ; для покращення стану повітряного басейну передбачається будівництво об'їзної дороги м.Хоростків, заліснення території громади.

Якщо документ державного планування не буде затверджено, а можливості не будуть використані, передбачається погіршення стану навколишнього середовища, а також умов життєдіяльності населення з урахуванням слабких сторін та загроз.

5.3 Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

Містобудівна документація «Схема планування території Хоростківської ТГ» розробляється з урахуванням природо-кліматичних умов, існуючого рельєфу території, особливостей прилеглої території та забудови, з дотриманням технологічних та санітарних розривів.

Проект передбачає зміну функціонального призначення частини територій перспективного містобудівного розвитку. Виникнення негативного впливу, що, як наслідок,

спричинить погіршення стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я після реалізації проектних рішень не очікується.

Основні ділянки, що потенційно зазнають впливу (в екологічному відношенні) від реалізації проектних рішень Схеми:

- будівництво об'їзної дороги м.Хоростків;
- будівництво кварталів житлової забудови на території сільськогосподарського

призначення;

- створення виробничих територій;
- заліснення території громади;
- облаштування смітесортувальної станції.

В результаті аналізу проектних рішень була здійснена оцінка ймовірного впливу Схеми на складові довкілля відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 5.3.1.

Таблиця 5.3.1.

Ймовірна оцінка впливу на довкілля

Чи може реалізація Схеми спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення ситуації
	так	помірний	ні	
Повітря				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел		●		+
Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел		●		+
Погіршення якості атмосферного повітря			●	
Поява джерел неприємних запахів			●	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату			●	
Водні ресурси				
Збільшення обсягів скидів у поверхневі води			●	
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню			●	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очищення стічних вод			●	
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту			●	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок			●	
Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод			●	
Зміни обсягів підземних вод			●	
Забруднення підземних водоносних горизонтів			●	
Відходи				
Збільшення кількості утворюваних ТПВ		●		+
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки		●		+
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки			●	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами		●		+
Утворення або накопичення радіоактивних відходів			●	
Земельні ресурси				

Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару			•	
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів			•	
Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель			•	
Виникнення конфліктів між ухваленими рішеннями Схеми та цілями місцевих громад щодо використання земельних ресурсів			•	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)			•	
Зміни в кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві			•	
Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому			•	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин			•	
Будь-який вплив на кількість і якість рекреаційних ресурсів			•	
Будь-який вплив на об'єкти історико-культурної спадщини			•	
Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появи естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)			•	
Населення та інфраструктура				
Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території		•		+
Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі			•	
Суттєвий вплив на транспортну систему, зміни в структурі транспортних потоків			•	
Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень			•	
Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги			•	
Поява будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей			•	
Інше				
Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів			•	
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			•	
Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії			•	
Суттєве порушення якості природного середовища			•	
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва			•	

Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому			•	
Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викликатимуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний вплив на добробут людей			•	

В результаті проведеної оцінки впливу проекту на природне навколишнє середовище зроблено висновок, що проектувана діяльність завдаватиме незначного впливу на довкілля. Найсуттєвішим є вплив від виробничих територій. Від територій житлової забудови передбачається помірний вплив на довкілля, в основному через експлуатацію автотранспорту. Компенсаційними заходами є заліснення території, організація зон рекреації з належним озелененням та озеленення санітарно-захисних зон підприємств.

При змінах функціонального призначення територій ТГ відбуватимуться зміни в обсягах викидів та поглинанні парникових газів (ПГ).

Для оцінки щорічних викидів/поглинання ПГ від землекористування на підставі просторового аналізу побудовано матрицю проектного перетворення існуючого розподілу категорій землекористування в запланований, в якій розглядається розмір та характер впливу запланованих змін землекористування на викиди та поглинання ПГ (табл. 5.3.2).

З огляду на нульові показники коефіцієнту таких категорій землекористування, як постійні води, поселення та інші землі, в матриці висвітлені ті категорії землекористування, що мають вплив на утворення/поглинання ПГ.

Таблиця 5.3.2.

Матриця впливу запланованого перетворення категорій землекористування

Категорія земель	Коефіцієнт тон CO ₂ екв на 1 га	Площа на 2020 рік	Викиди ПГ у 2020 році	Площа на 2040 рік	Викиди ПГ у 2040 році	Щорічна різниця викидів ПГ тон CO ₂ екв
1. Лісові площі FO	-4,78	443,93	-2121,99	3643,93	-17417,99	-15296,00
2. Оброблені землі CR	1,18	15683,38	18506,39	12225,58	14426,18	-4080,20
3. Пасовища GR	-0,03	765,89	-22,98	833,89	-25,02	-2,04
4. Водно-болотні угіддя WE			0,00		0,00	0,00
4.а постійні води (ставки, озера, болота) WE1	0,00	277,34	0,00	277,34	0,00	0,00
4.б землі з видобутком торфу WE2	21,53		0,00		0,00	0,00
5. Поселення SE	0,00	1288,72	0,00	1554,92	0,00	0,00
6. Інші землі OT	0,00	8,40	0,00		0,00	0,00
Разом			16361,43		-3016,82	-19378,24

Отже реалізація Схеми планування території в напрямку землекористування дозволить зменшити обсяги викидів ПГ на -19378,24 тон CO₂ екв. В той же час викиди від птахівничої ферми становитимуть 138,1 тон CO₂ екв. Сумарний результат впливу розглянутих видів діяльності наведено у табл. 5.3.3.

Таблица 5.3.3.

Розрахунок впливу різних діяльностей на клімат

Показник діяльності	Одиниця виміру	Кількість на початок ДДП	Кількість на закінчення ДДП	Різниця	Одиниця виміру	Коефіцієнт тон CO2 екв	Результат т CO2 екв
Викиди та поглинання ПГ від землекористування та лісового господарства							
1. Лісові площі FO	га	443,93	3643,93	3200	т CO ₂ /га	-4,780	-5296,000
2. Оброблені землі CR	га	15683,38	12225,58	-3457,8	т CO ₂ /га	1,180	-4080,204
3. Пасовища GR	га	765,89	833,89	68	т CO ₂ /га	-0,030	-2,040
4. Водно-болотні угіддя WE				0	т CO ₂ /га		0,000
4.a постійні води (ставки, озера, болота) WE1	га	277,34	277,34	0	т CO ₂ /га	0,000	0,000
4.б землі з видобутком торфу WE2	га		0	0	т CO ₂ /га	21,530	0,000
5. Поселення SE	га	1288,72	1554,92	266,2	т CO ₂ /га	0,000	0,000
6. Інші землі OT	га	8,4	0	-8,4	т CO ₂ /га	0,000	0,000
Разом	-19378,244						
Викиди ПГ від тваринництва (внутрішня ферментація та обробка гною)							
Птиця (на 1000 голів)	1000 голів	0	100000	100000	т CO ₂ екв./1000 голів	1,381	138,1
Сумарний результат		-19240,144					

Таким чином в разі розвитку птахівництва для покращення ситуації у сфері зміни клімату необхідно сприяти скороченню викидів парникових газів, застосуванню альтернативних джерел енергії, зокрема використання біогазових комплексів з утилізації органічних відходів з можливим подальшим перетворенням біогазу в електричну і теплову енергію, раціональному використанню природних ресурсів та реалізації інших заходів на шляху до сталого розвитку, про які йде мова у відповідних національних та місцевих програмах.

5.4 Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).

В результаті аналізу існуючого стану навколишнього природного середовища, у тому числі здоров'я населення, було виявлено ряд екологічних проблем в Хоростківській громаді. Деякі з них мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення. Серед важливих проблем можна виділити наступні:

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних та стаціонарних джерел. Недотримання розмірів санітарно-захисної зони від стаціонарних джерел забруднення має безпосередній вплив забруднюючих речовин на стан здоров'я населення. Відповідно до містобудівної ситуації, що склалася, розміри санітарно-захисних зон більшості підприємств не відповідають нормативним вимогам. Дана ситуація склалася зокрема з ПП «Науково виробниче об'єднання «Енергоощадні технології», ТзОВ «Радехівський цукор», Хоростківський МПД «Укрспирт», цегельним заводом тощо.

Автомобільний транспорт виступає одним із найбільших чинників антропогенного забруднення повітря і підвищення рівня шуму. Територією ТГ проходить автомобільна дорога Т20-17 з інтенсивним автотранспортним рухом. Хоча газопиловий струмінь автотранспорту викидається в повітря не високо над ґрунтом, проте відстань переносу викидних газів, в тому числі й аерозолів важких металів, сажі та інших речовин може досягати 100 м в напрямках дії пануючих вітрів. Максимальна концентрація хімічних елементів спостерігається на відстані 20-30 м від полотна доріг, де збільшується концентрація у верхньому шарі ґрунту натрію, магнію, алюмінію, міді, свинцю, кадмію та ін. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення.

Забруднення поверхневих вод обумовлене скидами неочищених стічних вод у водойми, що розташовані в межах ТГ. Не дивлячись на наявність очисних споруд в м.Хоростків, питання щодо якості поверхневих вод залишається актуальним, так як очисні споруди обслуговують лише місто, тоді як з території сіл стічні води продовжують надходити до водних об'єктів. В сучасних умовах водокористування одним з основних джерел забруднення водних об'єктів є дифузні джерела забруднюючих речовин на водозбірній площі. Безпосередньо в межах населених пунктах джерелом забруднення водойм є стік дощових вод, що формується на сільбищній території. В сільських населених пунктах громади відсутні мережі дощової каналізації та очисні споруди. Талі і дощові стічні води території населеного пункту, промислових майданчиків, можуть контролюватись лише у випадках їх каналізування та очищення. Вплив дифузних джерел забруднення на екологічний стан водних об'єктів в багатьох випадках перевищує вплив точкових джерел та є надзвичайно складним, багатоаспектним та різноплановим. Цей вид забруднення призводить до замулювання русел, забруднення вод, порушення гідрологічного режиму та технічного стану річок.

Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам, несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, злоякісних новоутворень, захворювань ендокринної та інших систем організму.

Високий рівень освоєння земель для сільськогосподарського виробництва в громаді призводить до деградації та забруднення ґрунтів. Основними видами техногенних навантажень

є застосування мінеральних та органічних добрив, хімічних засобів захисту рослин, зрошення та осушення земель, що також зумовлює азотне та пестицидне забруднення підземних вод.

Наявність ділянок з несприятливими природними умовами (ділянки заболочення, прояви ерозійних процесів), які знижують комфортність умов проживання і можуть викликати погіршення санітарно-гігієнічних умов на території житлової забудови, що створює, в тому числі ризики для здоров'я населення.

Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ спричиняє вплив на різні сфери довкілля. Загалом, на територіях звалищ твердих побутових відходів найбільшого негативного впливу зазнає ґрунтовий покрив. Механічне порушення ґрунтового покриву зумовлене відведенням під звалища побутових відходів земель, які раніше використовувались в сільському чи лісовому господарствах; де попередньо не знімається родючий шар ґрунту. Фізичне порушення ґрунтів пов'язано з ущільненням верхнього горизонту, погіршенням їх водного, повітряного та теплового режимів. Хімічне порушення ґрунтів зумовлене забрудненням різними токсичними речовинами, зменшенням вмісту поживних речовин, зміною кислотності та хімічного складу ґрунтового покриву.

Внаслідок анаеробного розкладу відходів органічного походження утворюється біогаз, який викликає негативні ефекти: загазованість споруд і підземних комунікацій, що підвищує їх вибухопожежонебезпечність, а також може стати причиною отруєння людей і тварин; посилення парникового ефекту внаслідок емісії біогазу, що є причиною зміни клімату на планеті, виникнення пожеж. Під час горіння твердих побутових відходів вивільняються небезпечні, а часом і канцерогенні речовини, які викликають захворювання дихальних шляхів, онкологічні захворювання, знижують імунітет людини.

Інфільтраційні води (фільтрати), які утворюються в тілі сміттєзвалища, спричиняють негативний вплив на довкілля: інтенсивне розвантаження фільтратів в підніжжі звалищного тіла; підтоплення і забруднення ділянок місцевості, які прилягають до основи звалища; ураження ґрунтових вод та значне зниження якості природних джерел питної води в районі розташування сміттєзвалища, що негативно позначається на здоров'ї населення.

Крім того звалища сміття є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є переносниками збудників різних інфекційних захворювань.

Недостатній рівень заліснення території є причиною ряду несприятливих наслідків для довкілля. Відсутність лісів спричинює деградацію ґрунтів, суховії, порушення водного режиму земель тощо.

Збільшення площі лісів необхідне для забезпечення екологічної стійкості території. Внаслідок науково-обґрунтованого збільшення лісових насаджень забезпечується збільшення поглинання й утримання вуглиця, охорона ґрунтів та вод, збереження біологічного різноманіття.

Зміна клімату є одним з найважливіших чинників змін природного характеру, що можуть вплинути на розвиток громади. До антропогенних джерел надходження вуглекислого газу у атмосферу належать: спалювання викопного палива; викиди забруднюючих речовин автотранспортом; викиди парникових газів від птахівництва (внутрішня ферментація та обробка гною); вирубка лісів, використання деревини, спалювання сільськогосподарських відходів; руйнування гумусу ґрунтів (особливо інтенсивно під «чорним паром»).

Санітарно-епідемічний стан території. Розміщення кладовищ в житловій зоні з порушенням санітарних норм також може призвести до негативних наслідків. Небезпека такого сусідства полягає в тому, що органічні рештки померлих можуть містити збудників смертельних хвороб. Вони можуть становити загрозу зараження, потрапляючи у ґрунтові та поверхневі води, оскільки гинуть не одразу. Крім того збудників хвороб можуть розносити гризуни й мухи.

Таким чином, до ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту, відсутність впорядкованої інженерної інфраструктури, об'єкти, що впливають

на санітарно-епідемічний стан території, недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, зокрема закладами дошкільної освіти, охорони здоров'я об'єктами фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного, туристичного спрямування.

З метою збереження та охорони Схемою планування визначені території, що мають природоохоронний статус. Вплив на об'єкти та території природо-заповідного фонду на території проектування та суміжних територіях не передбачається.

5.5 Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями у сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення актуальних питань сьогодення, а також з метою інтеграції держави до світового співтовариства для розв'язання глобальних екологічних проблем.

Міжнародні обов'язки Україна взяла на себе, підписавши міжнародні багатосторонні угоди, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992р. в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995р.);

Угоди про збереження кажанів в Європі (1991р.);

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки. Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань по інших напрямках співробітництва, таким як зміна клімату, охорона озонного шару, поводження з відходами та іншим, слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту ДДП, що є містобудівною документацією регіонального рівня.

Метою розроблення схеми планування території є створення та підтримка сприятливого життєвого середовища. Дотримання вище перелічених зобов'язань може бути реалізоване в сфері науковотехнічних розробок, вибору технічно-конструкторських рішень при проектуванні певних об'єктів та споруд, видання певних нормативно-правових актів та державних стандартів в різних галузях господарської діяльності. Проте слід зазначити, що більшість заходів, визначених містобудівною документацією в частині розвитку систем комунальної інфраструктури, поводження з відходами, пропонують впровадження сучасних «дружніх» до оточуючого середовища технологій, що відповідає загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяє дотриманню міжнародних зобов'язань в даній сфері.

Схема планування території визначає, зокрема, основні принципи і напрямки організації охорони навколишнього природного середовища, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів:

- урахування та взаємоузгодження державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій з дотриманням вимог містобудівного, санітарного, екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства;

- визначення територій, що мають особливу екологічну, рекреаційно-оздоровчу, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;

- розроблення містобудівних заходів щодо охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів; охорони та збереження нерухомих пам'яток культурної спадщини та пам'яток археології; захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних процесів.

Виходячи з цього, при розробленні схеми планування території будуть враховані вимоги чинного законодавства в сфері охорони навколишнього середовища та здоров'я людей, зокрема:

- Закон України “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки”;

- Закон України “Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року”;

- Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”;

- Закон України “Про охорону атмосферного повітря”;

- Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”;

- Закон України “Про природно-заповідний фонд”;

- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13.05.96 № 502 «Про затвердження Порядку користування землями водного фонду»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 08.05.96 № 486 «Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.98 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2001 р. N 1655 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 16.05.2007 № 733 «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок»;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»;

- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7.12.2016р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

- Наказ Держкомлісгоспу України від 29.12.2008 року № 371 «Про затвердження показників регіональних нормативів оптимальної лісистості території України».

Крім того в документі державного планування враховуватимуться регіональні та місцеві стратегії і програми. При проведенні аналізу контексту стратегічного планування виявлено основні цілі та завдання програм стосовно ключових екологічних проблем, виявлених в Хоростківській ТГ. В таблиці 5.5.1. представлена оцінка відповідності основних заходів документа державного планування щодо охорони навколишнього природного середовища, в тому числі здоров'я населення, завданням природоохоронної політики.

Таблиця 5.5.1.

Відповідність завдань документа державного планування цілям природоохоронної політики

Основні виявлені проблеми, пов'язані із проектом документа державного планування	Регіональні та місцеві стратегії, програми, що мають відношення до виявлених проблем	Стратегічні цілі регіональних та місцевих стратегій, програм стосовно виявлених проблем	Завдання, викладенні в документі державного планування	Ступінь формальної відповідності
Атмосферне повітря				
Територією ТГ проходить автомобільна дорога Т20-17 з інтенсивним автотранспортним рухом.	-	-	Будівництво об'їзної дороги.	0
Зміна клімату				
Територія ТГ знаходиться в статусі емітента парникових газів.	Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.	Скорочення антропогенних викидів.	Використання утворених ПГ на птахівничій фермі для отримання додаткового енергетичного ресурсу – біогазу. Збільшення площі категорій землекористування, що підвищують обсяг поглинання парникових газів.	++
		Збільшення обсягу поглинання парникових газів шляхом здійснення заходів у сфері лісового господарства та землекористування.		
	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Скорочення викидів парникових газів.		
Водні ресурси				
Незадовільний стан якості поверхневих вод.	Програма розвитку водного господарства та	Відновлення і підтримання сприятливого	Розчищення водних об'єктів від заростання та замулення, благоустрій прибережних територій.	++

	водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року.	гідрологічного режиму та екологічного стану малих річок.		
Забруднення водних об'єктів неочищеними дощовими стічними водами.	-	-	Влаштування мережі дощової каналізації.	0
Відсутність централізованої каналізації в селах громади.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Будівництво нових каналізаційних очисних споруд і мереж, застосування сучасних методів очищення зворотних вод.	Забезпечення централізованою системою каналізування усіх населених пунктів громади. Будівництво двох групових каналізаційних очисних споруд для груп населених пунктів на території ТГ – очисні споруди в районі сел Увисла та Ключинці.	++
Підтоплення сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь.	Програма розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року.	Капітальний ремонт з розчистки русла річки Голодні Стави в с. Карашинці для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на території Хоростківської ТГ.	Розчищення водних об'єктів від заростання та замулення, благоустрій прибережних територій.	++
Замуленість дна річки Тайни.	Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019 - 2026 роки.	Розчищення русла річки Тайна в межах громади.	Розчищення водних об'єктів від заростання та замулення, благоустрій прибережних територій.	++
Відсутність проектів водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.	-	-	Надання пропозицій щодо розробки проектів землеустрою та винос в натуру (на	0

			місцевості) водоохоронних зон і прибережних захисних смуг.	
Земельні ресурси				
Несприятливі геологічні процеси – заболочування та ерозія ґрунту.	-	-	Регулювання стоку дощових і сніготалих вод, агролісомеліорація, повне або часткове засипання ярів ґрунтом, влаштування дренажів (осушення територій).	0
Високий рівень розораності сільськогосподарських земель – 79 %.	Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки.	Забезпечення тенденції до зменшення частки площі орних земель (з 1 січня 2018 – 53,9 %).	Заліснення малопродуктивних та деградованих земель.	++
Лісові ресурси				
Недостатній рівень заліснення території	Програма розвитку лісового господарства Тернопільщини на 2017-2021 роки.	Лісорозведення, створення нових лісів та захисних лісосмуг.	Створення лісових насаджень на територіях, непридатних для с/г використання.	++
Біорізноманіття				
Втрати біологічного та ландшафтного різноманіття.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Розроблення схем екологічної мережі адміністративно-територіальних одиниць району.	Надання пропозицій щодо розроблення схеми екологічної мережі Хоростківської ТГ.	++
Недостатній показник «заповідності» - 4,1 %.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.	Відсутність даних щодо наявності нових територій для заповідання (http://ecoternopil.gov.ua/index.php/pryrodni-resursy/pryroдно-zapovidnyi-fond/rozshyrennia-pzf).	+

Відсутність встановлених меж та охоронних зон територій природно-заповідного фонду.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Установлення в naturі (на місцевості) меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду, як ключових елементів екологічної мережі.	Надання пропозицій щодо розробки документації з землеустрою щодо організації та встановлення меж в naturі (на місцевості) територій та об'єктів природно-заповідного фонду.	++
Здоров'я населення				
Незадовільна якість питної води	Районна програма «Питна вода Гусятинщини на 2014 -2020 роки».	Забезпечення населення питною водою нормативної якості.	Будівництво станції водопідготовки.	+
Відсутність централізованого водопостачання (крім частини м.Хоростків).	План соціально-економічного розвитку Хоростківської територіальної громади на 2018-2020 роки.	Забезпечення населення громади питною водою.	Будівництво нових систем централізованого питного водопостачання.	++
	Районна програма «Питна вода Гусятинщини на 2014 -2020 роки».	Розвиток та реконструкція систем водопостачання.		
Відсутність організованих зон відпочинку	Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки.	Облаштування та сприяння створенню рекреаційно-відпочинкової зони в урочищі «Дубина» (з урахуванням потреб мало мобільних груп населення).	Розвиток мережі оздоровчо-рекреаційних закладів. Створення рекреаційних зон для короткочасного відпочинку.	+
Розташування житлової забудови в санітарно-захисній зоні кладовищ.	-	-	Закриття кладовищ, які розміщені в житловій зоні з порушенням санітарних норм.	0
Поводження з відходами				

Порушення вимог експлуатації сміттєзвалища (не паспортизований, відсутність сортування).	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Упорядкування сміттєзвалищ сіл, громад та забезпечення сортування твердих побутових відходів.	Паспортизація місця видалення відходів та приведення його стану до нормативних вимог.	++
	Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019-2026 роки.	Облаштування полігону ТПВ.		
Початковий етап впровадження роздільного збору ТПВ	Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019—2026 роки.	Запровадження системи роздільного збирання сміття в ТГ.	Впровадження роздільного збору ТПВ в усіх населених пунктах громади.	++
	План соціально-економічного розвитку Хоростківської територіальної громади на 2018-2020 роки.	Запровадження процесу роздільного збирання ТПВ.		
Відсутність потужностей з переробки (сортування) ТПВ.	План соціально-економічного розвитку Хоростківської територіальної громади на 2018-2020 роки.	Створення потужностей з сортування та переробки ТПВ.	Облаштування сміттесортувальної станції.	0
Відсутність схем санітарного очищення населених пунктів громади.	Програма охорони навколишнього природного середовища в Гусятинському районі на 2017-2021 роки.	Виготовлення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів району.	Надання пропозицій щодо розробки схем санітарного очищення населених пунктів громади.	++
	План соціально-економічного розвитку Хоростківської територіальної громади на 2018-2020 роки.	Повне охоплення території сіл та селища послугами зі збору та вивезення ТПВ.		

Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ.	Стратегія сталого розвитку Хоростківської міської об'єднаної територіальної громади на 2019—2026 роки.	Поширення системи вивезення ТПВ на с. Сорока і с. Ключинці.	Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ.	+
--	--	---	---	---

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

«++» – цілі Схеми планування території добре узгоджені з цілями природоохоронної політики.

«+» – цілі Схеми планування території та цілі природоохоронної політики принципово узгоджуються. Необхідно тісніше пов'язати цілі на рівні заходів.

«0» – цілі Схеми планування території та цілі природоохоронної політики нейтральні по відношенню одні до одних.

«-» – цілі Схеми планування території та цілі природоохоронної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування на більш низькому рівні, в тому числі на рівні реалізації конкретної планованої діяльності, потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Схеми та природоохоронних цілей.

«--» – цілі Схеми планування території та цілі природоохоронної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі Схеми.

5.6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків.

Оцінка потенційних впливів на навколишнє середовище та людей встановила, що окрім вигод проект може мати ймовірний негативний вплив на довкілля у разі відсутності належного контролю за планованою діяльністю.

Проектом вирішується питання покращення санітарно-гігієнічних умов населення, впорядкування функціонального зонування, створення належного естетичного і природного середовища. Передбачено розвиток закладів рекреації та оздоровлення, створення і облаштування рекреаційних територій для короткочасного відпочинку.

До короткострокових наслідків (1 рік) належатиме порушення рослинного покриву внаслідок будівельних робіт під час будівництва проектних об'єктів. Також на етапі будівництва виникає шумове забруднення, яке матиме короткостроковий та локальний характер.

Середньострокові наслідки (3-5) – за умови впровадження проектних рішень передбачається поступове зменшення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення за рахунок упорядкування санітарно-захисних зон між джерелами забруднення та житловою забудовою, закриття кладовищ, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, впорядкування організованого місця видалення відходів, будівництва об'їзної дороги м.Хоростків, що дозволить зменшити обсяги забруднюючих речовин в населеному пункті.

Уточнення прогнозованих наслідків впливу можливе за умови отримання інформації щодо етапів, термінів та обсягів впровадження проектних заходів, а також виконання польових досліджень для уточнення впливу розглянутих факторів. У разі виявлення не передбачених цим Звітом наслідків та для їх запобігання, Замовник має дотримуватись п. 1 ст. 17 Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

Довгострокові наслідки (10-15 років) – негативні наслідки від проектних рішень щодо розвитку Хоростківської ТГ відсутні. Негативний вплив на довкілля може спричинити будівництво та експлуатація об'їзної автодороги. З метою компенсації впливу пропонується створення захисних лісосмуг уздовж дороги. З боку соціально-економічних умов провадження планової діяльності передбачаються позитивні наслідки, а саме: покращення умов проживання населення, розвиток інфраструктури, створення нових робочих місць, що сприятиме зайнятості населення.

Серед основних впливів проекту схеми планування території на складові довкілля доцільно виділити наступні:

Атмосферне повітря – оптимізація схем дорожнього руху; створення санітарно-захисних зон навколо підприємств та їх озеленення; планування охоронних та захисних лісових насаджень; збільшення потоку рекреантів; розвиток промисловості IV – V класу.

Водні ресурси – розширення доступу населення до системи каналізації, будівництво очисних споруд; встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг; будівництво системи дощової каналізації та локальних очисних споруд у місцях випуску.

Земельні ресурси – містобудівне освоєння, пов'язане зі створенням зон рекреації та освоєння під житлову забудову, виробничі території передбачає зміну цільового призначення та скорочення площ земель сільськогосподарських угідь. Виконання повного комплексу заходів з інженерної підготовки території на ділянках містобудівного освоєння дозволить ліквідувати порушені території, стихійні смітники, ділянки заболочування, що в цілому матиме позитивний вплив на формування середовища та покращення санітарно-гігієнічних умов території.

Лісові ресурси – підвищення лісистості території громади до оптимальних показників.

Природно-заповідний фонд – розроблення документації із землеустрою щодо організації та встановлення меж в натурі (на місцевості) територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Відходи – ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, облаштування сміттєсортувальної станції.

Здоров'я населення – створення рекреаційних територій та розширення мережі рекреаційних закладів; прийняття належних заходів щодо поліпшення водопостачання; покращення санітарно-епідеміологічних умов шляхом закриття кладовищ, які розташовані в межах житлової забудови.

До постійних наслідків слід віднести:

- викиди в атмосферу від автотранспорту;
- скид стічних вод у місцеві водойми після очищення на очисних спорудах;
- утворення відходів.

Ймовірні ризики та негативні наслідки:

Реалізація проектних рішень щодо зміни функціонального використання виключного переліку територій для розміщення громадської та садибної забудови може супроводжуватись ризиками забруднення ґрунтових вод при не бажанні власників підключатися до централізованих мереж водовідведення.

У разі освоєння територій призначених для житлової та громадської забудови, а також рекреаційних зон в результаті будівництва об'єктів та супутньої інфраструктури відбудеться фізичне переміщення верхніх шарів ґрунту, їх ущільнення.

Освоєння частини ділянок потребує зміни їх функціонального використання, з вилученням із складу земель сільськогосподарського призначення та своєчасного виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території.

При реалізації рішень схеми планування території Хоростківської ТГ виникають соціально-економічні ризики, які можуть бути викликані низкою причин та сценаріїв перебігу подій.

Наприклад, зволікання з будівництвом об'їзної дороги унеможливить в майбутньому перенаправлення транзитного транспорту з м.Хоростків та значно знизить якість транспортного обслуговування. При цьому обсяги забруднюючих речовин, вірогідно, будуть зростати, що є наслідком збільшення потоку транспортних засобів та збільшення рівня автомобілізації населення, що в майбутньому може призвести до зростання рівня захворюваності населення. Сповільнення розвитку мережі об'єктів громадського обслуговування (довготривала відсутність закладів дошкільної освіти, закладів медичної допомоги) призведе до зниження якості та доступності послуг, сприятиме погіршенню умов життєдіяльності та рівня життя населення.

Достатньо високими залишаються ризики несвоєчасного та непослідовного виконання проектних рішень щодо інженерної інфраструктури ТГ, пов'язаних з великими інвестиціями. Через недостатню спроможність населення сплачувати запропоновані комунальні послуги, існує висока ймовірність того, що домогосподарства відмовляться підключатися до нових мереж водопостачання та водовідведення, таким чином відмовляючись отримувати допомогу від централізованого управління послугами.

Така ситуація може сприяти неконтрольованим скидам стічних вод, використанню води з водних джерел (свердловин), які не відповідають санітарним вимогам, і в підсумку може призвести до посилення забруднення навколишнього середовища села та до погіршення здоров'я населення (особливо це стосується вразливих груп - дітей, людей похилого віку, соціально незахищених).

В перспективі очікується розвиток економічної діяльності (виробничі зони), збільшення потоку рекреантів, що прямо пропорційно впливатиме на зростання рівня автомобілізації. Тому, без реалізації заходів з розвитку вулично-дорожньої мережі населених пунктів з

унормованим розподіленням транспортних потоків, зміни тенденцій захворюваності хворобами органів дихання є малоімовірними.

Позитивні наслідки:

Запропоновані рекомендації та передбачені заходи мають потенціал для позитивного впливу на якість повітря, а саме: влаштування та озеленення санітарно-захисних зон промислових підприємств, з метою зменшення антропогенного навантаження на природні комплекси; будівництво об'їзної дороги м.Хоростків, з метою захисту житлової зони від акустичного впливу та забруднюючих речовин; заліснення території громади відповідно до нормативних вимог.

Ці заходи (за умови їх реалізації) призведуть до зменшення впливу шуму та забруднення повітря від транспортних засобів на сельбищну зону. Впровадження сучасних конструктивно-технологічних рішень для централізованих та децентралізованих систем опалення, дозволить забезпечити регулювання викидів від систем теплопостачання. Планування охоронних та захисних лісових насаджень, а також створення санітарно-захисних зон навколо підприємств та їх озеленення сприятиме покращенню стану атмосферного басейну.

При реалізації рішень стосовно повного охоплення населених пунктів мережами водопостачання та господарсько-побутової, дощової каналізації очікується позитивний вплив на гідрогеологічне середовище. Дане рішення дозволить розширити доступ підприємств різної галузевої спрямованості до системи каналізації, що в майбутньому також призведе до покращення здоров'я населення.

Одночасно вдосконалення системи водопостачання дозволить розширити доступ населення до джерел якісної води, що в майбутньому призведе до покращення стану здоров'я. Дане питання потребує пріоритетної уваги та першочергової реалізації з метою своєчасного забезпечення водопостачанням фонду житлово-громадської забудови, передбаченого до будівництва, оскільки забезпечення якісною питною водою є одним із головних питань в забезпеченні санітарно-гігієнічних умов проживання та охорони здоров'я населення. Також позитивний вплив матиме створення рекреаційних територій та розширення мережі рекреаційних установ позитивно вплине на загальні умови життя та сприятиме зменшенню ризиків для здоров'я населення. Проектом передбачається покращення санітарно-епідеміологічних умов шляхом закриття кладовищ, які розташовані в межах житлової забудови.

Внаслідок перспективного будівництва мереж дощової каналізації з локальними очисними спорудами, очікується зменшення потрапляння забруднюючих речовин у поверхневі водойми із загальним поверхневим стоком, що формується на території сельбищної зони.

Встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг вздовж річок та навколо водойм забезпечить створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення.

На ділянках містобудівного освоєння, які, частково, є землями сільськогосподарського призначення, здійснюватиметься ліквідація сміттєзвалищ, ділянок заболочування та територій з проявом ерозії шляхом виконання заходів з інженерної підготовки та захисту території.

Окрім цього, відповідно до проекту здійснюватиметься забезпечення населення житлом та об'єктами громадського призначення; створення рекреаційних зон для підвищення якості відпочинку та дозвілля, що матиме позитивний вплив на здоров'я населення.

Пропозиції щодо поводження з твердими побутовими відходами, розвитку мережі розташування об'єктів поводження з відходами сприятимуть зменшенню шкідливого впливу ТПВ на довкілля. Впровадження схем санітарного очищення населених пунктів ТГ дозволить здійснювати своєчасний, в повному обсязі збір відходів та запобігти утворенню несанкціонованих сміттєзвалищ. Вилучення ресурсоцінних компонентів твердих побутових

відходів та облаштування сміттесортувальної станції надасть можливість знизити обсяги відходів та зменшити навантаження на довкілля.

Проектні рішення також передбачають охорону територій та об'єктів природно-заповідного фонду, лісових масивів, що знаходяться в межах ТГ.

Запропоновані заходи мають потенціал для позитивного впливу на якість біорізноманіття, а саме: розробки документації з землеустрою щодо організації та встановлення меж в натурі (на місцевості) територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розробки проектів землеустрою та винос в натуру (на місцевості) водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, що дозволить максимально зберегти існуючі природні комплекси та забезпечить їх цільове використання.

Також підвищення лісистості території громади до оптимальних показників дозволить покращити стан атмосферного повітря, якість вод та стан сільськогосподарських угідь, збільшить екологічну та біологічну ємкість території (чисельність і склад живих організмів); створення рекреаційних зон та облаштування водних об'єктів з організацією місць відпочинку покращить стан ландшафтів та умови проживання населення.

Фактори потенційного кумулятивного впливу. Ймовірність того, що реалізація Схеми планування території призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

В атмосферне повітря здійснюються викиди від автотранспорту та потрапляють забруднюючі речовини від роботи промислових підприємств. При реалізації Схеми на території громади відбудуться зміни в збільшенні транспортних потоків, передбачається розміщення нових промислових підприємств. З метою зниження потенційного негативного впливу пропонується здійснення оптимізації схем дорожнього руху, впровадження нових прогресивних технологій виробництва, підвищення ступеню очищення на джерелах викидів, планування охоронних та захисних лісових насаджень, впровадження заходів щодо зменшення надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря від автотранспорту.

Розвиток рекреації та, як наслідок, будівництво закладів довготривалого відпочинку та облаштування територій для короткочасного відпочинку, супроводжуватиметься підвищенням антропогенного навантаження на всі складові довкілля: збільшаться обсяги викидів забруднюючих речовин від автотранспорту, обсяги стічних вод та відходів. З метою збереження навколишнього природного середовища Схемою пропонуються наступні заходи: оптимізації схем дорожнього руху, запровадження електротранспорту, створення охоронних та захисних лісових насаджень, забезпечення всіх населених пунктів централізованою системою водовідведення та сучасними очисними спорудами, організація роздільного збору твердих побутових відходів та будівництво сміттесортувальної станції. Збереження екологічної системи земель рекреаційного призначення залежить від раціонального використання рекреаційних ресурсів з урахуванням їх унікальності та вразливості.

Таким чином, реалізація Схеми планування території Хоростківської ТГ не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація багатьох проектних рішень Схеми може призвести до покращення екологічної та соціально-економічної ситуації в громаді.

5.7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Комплекс екологоорієнтованих засобів щодо захисту навколишнього середовища охоплює заходи, спрямовані на охорону і раціональне використання природних ресурсів, і заходи, які забезпечують нормативні санітарно-гігієнічні параметри середовища міських і сільських поселень. Соціально необхідні охоронні заходи поділяються на організаційні, економічні та містобудівні.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природо-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища такі:

- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів в місцях забудови;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод.

Охорона атмосферного повітря

Під забрудненням атмосферного повітря розуміють збільшення концентрації фізичних, хімічних та біологічних компонентів понад рівень, що виводить природні системи зі стану рівноваги. Однією з особливостей атмосфери є її здатність до самоочищення. Самоочищення атмосферного повітря відбувається внаслідок сухого та мокрого випадання домішок, абсорбції їх земною поверхнею, поглинання рослинами, переробка бактеріями, мікроорганізмами та іншими шляхами. Садіння дерев та кущів сприяє очищенню повітря від пилу, оксидів вуглецю, діоксидів сірки та інших речовин. Найкращі поглинальні властивості стосовно діоксиду сірки має тополя, липа, ясен. Одне доросле дерево липи може акумулювати протягом доби десятки кілограмів діоксиду сірки, перетворюючи його в нешкідливу речовину. Велику роль в очищенні атмосферного повітря належить ґрунтовим бактеріям та мікроорганізмам. При температурі 15-35°C мікроорганізми переробляють на 1м² до 81 тони на добу оксидів та діоксидів вуглецю. Однак можливості природи щодо самоочищення мають обмеження. Тому для очищення викидів від шкідливих речовин потрібно сформувати систему заходів, направлену на поліпшення ситуації.

Особливо актуальними є заходи щодо захисту атмосферного повітря, які необхідно передбачати відповідно до Закону України та санітарних правил з охорони атмосферного повітря населених місць. Промислові та сільськогосподарські об'єкти, які є джерелами забруднення атмосферного повітря, треба розміщувати в спеціально виділених для цього зонах з підвітряного боку відносно житлово-громадської забудови. Для об'єктів, які є джерелом забруднення атмосферного повітря, повинні бути організовані санітарно-захисні зони, що встановлюються згідно з санітарною класифікацією підприємств і виробництв, складських споруд відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів: I клас – 1000 м, II клас – 500 м, III клас – 300 м, IV клас – 100 м, V клас – 50 м.

На проектний період передбачається створення виробничих територій для підприємств IV – V класу небезпеки в південно-західній, північній та південній частинах м.Хоростків., селах Ключинцях та Великий Говилів; логістичні парки – в м.Хоростків, с.Ключинці та с.Увисла.

Сільське господарство громади спеціалізується на вирощуванні зернових культур. Дані, щодо проектних тваринницьких господарств на території Хоростківської ТГ, надані в таблиці 5.7.1.

Таблиця 5.7.1.

Характеристика проектних фермерських господарств

Тип підприємства	Місце розташування	Поголів'я	Розмір СЗЗ
Птахофабрика	с.Увисла	до 100 тис. курей-несучок	300 м

Санітарно-захисну зону слід встановлювати від джерел шкідливості до межі житлової забудови, ділянок громадських установ, будинків і споруд, в тому числі дитячих, навчальних, лікувально-профілактичних установ, закладів соціального забезпечення, спортивних споруд та ін., а також територій парків, садів, скверів та інших об'єктів зеленого будівництва загального користування, ділянок оздоровчих та фізкультурно-спортивних установ, місць відпочинку, садівницьких товариств та інших, прирівняних до них об'єктів.

Розміри санітарно-захисних зон для промислових підприємств та інших об'єктів, що є джерелами виробничих шкідливостей, слід встановлювати відповідно до діючих санітарних норм, а також даних лабораторних досліджень щодо аналогічних діючих підприємств та об'єктів. Основою для встановлення санітарно-захисних зон є санітарна класифікація підприємств, виробництв і об'єктів, що наведена в Державних санітарних правилах планування та забудови населених пунктів № 173 від 19.06.1996р.

Територія санітарно-захисної зони не повинна використовуватися як резервна ділянка для розвитку підприємства. У межах санітарно-захисної зони дозволяється розміщення споруд аналогічного виробництва з нижчим класом шкідливого впливу, адміністративно-господарських, науково-проектних та інших закладів (крім спортивних, дитячих, лікувально-оздоровчих закладів, парків і пляжів).

Територія санітарно-захисної зони має бути розпланованою та упорядкованою. Мінімальна площа озеленення санітарно-захисної зони в залежності від ширини зони повинна складати до 300 м – 60%, від 300 до 1000 м – 50%. З боку сельбищної території необхідно передбачати смугу дерево-чагарникових насаджень шириною не менше 50 м, а при ширині зони до 100 м – не менше 20 м.

Для об'єктів, від яких СЗЗ не витримується, можливе зменшення їх розмірів. Для цього необхідно провести розрахунки та лабораторні дослідження для району розташування підприємств або іншого виробничого об'єкту, які встановлять, що на межі житлової забудови та прирівняних до неї об'єктів концентрація шкідливих речовин у атмосферному повітрі, рівні шуму, вібрації, ультразвуку, електромагнітних та іонізуючих випромінювань, статичної електрики не перевищують гігієнічні нормативи.

У тих випадках, коли розрахунками не підтверджується зменшення санітарно-захисної зони або не можлива її організація в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття.

Додатковими джерелами неорганізованих викидів є транспортні автомобільні потоки. Для зменшення забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами проектом передбачається будівництво об'їзної дороги м.Хоростків. Крім того необхідно проведення комплексу заходів, що включає регулювання двигунів, більш масовий перехід на газоподібне паливо, виключення реалізації та використання етилованого бензину, обов'язковість використання нейтралізаторів токсичних вихлопів. Зменшити негативний вплив від автотранспорту на атмосферне повітря населених пунктів можна, якщо використовувати об'їзні автодороги та впроваджувати «зелені хвилі» на вулицях міста, де для регулювання руху автотранспорту і пішоходів використовуються світлофори.

На території Хоростківської ТГ проходять магістральні газопроводи, для яких встановлено охоронні зони. На земельних ділянках, розташованих у межах охоронних зон газопроводів, забороняється:

- споруджувати житлові, громадські та дачні будинки;
- розміщувати автозаправні та газозаправні станції і склади пально-мастильних матеріалів;
- будувати гаражі та автостоянки, садові та дачно-садові споруди, автомобільні дороги I - V категорії та залізниці;

- влаштовувати звалища, виливати розчини кислот, солей та лугів, що спричиняють корозію;
- розміщувати спортивні майданчики, стадіони, ринки, зупинки громадського транспорту, організовувати заходи, пов'язані з масовим скупченням людей;
- будувати огорожі для відокремлення приватних земельних ділянок, лісових масивів, садів, виноградників тощо;
- зберігати сіно і солому, розбивати польові стани і табори для худоби, розміщувати пересувні та стаціонарні пасіки;
- розбирати і руйнувати водопропускні, берегоукріплювальні, земляні та інші споруди, що захищають об'єкти магістрального трубопровідного транспорту від руйнування, а прилеглу територію і навколишню місцевість - від аварійного розливання продукту, який транспортується магістральним трубопроводом;
- будівельні, ремонтні, земляні, геологорозвідувальні, бурові, підривні гірничі, землечерпальні та поглиблювальні роботи на земельних ділянках, розташованих у межах охоронних зон, у місцях, де магістральні трубопроводи проходять через ріки, водойми та болота, торфозробка та організація кар'єрів для добування корисних копалин проводяться лише за письмовою згодою підприємств магістрального трубопровідного транспорту та відповідних органів державного нагляду і контролю.

Для зменшення викидів парникових газів необхідне виконання заходів щодо пом'якшення впливу на зміну клімату, які розподіляються на дві головні групи: засоби політичного регулювання та технологічні заходи. Технологічна перебудова економіки та підвищення ефективності використання всіх видів ресурсів, насамперед палива та енергії, в народному господарстві України передбачається за рахунок:

- впровадження прогресивних енерго- та ресурсозберігаючих технологій в усіх сферах діяльності;
- зниження матеріалоємності кінцевої продукції та, як наслідок, її енергоємності в результаті впровадження передових технічних рішень та використання високоякісних перспективних матеріалів, питома витрата яких на одиницю готової продукції значно нижче існуючого рівня.

В рамках цього напрямку найбільш значними є такі енергозберігаючі заходи:

- заходи енергозбереження: оптимізація структури генеруючих потужностей енергосистеми, впровадження сучасних джерел та систем освітлення, засобів силової електроніки, сучасних технологій спалювання низькосортного палива, вдосконалення систем теплопостачання, збільшення ступеня утилізації вторинних енергетичних ресурсів;
- зміна структури паливно-енергетичного балансу: збільшення частки поновлюваних, вторинних та нетрадиційних енергетичних ресурсів, введення до паливно-енергетичного балансу України вуглеводневих палив, заміщення вугілля та моторних палив природним газом, використання метану вугільних родовищ та біогазу забезпечить зниження викидів парникових газів при зберіганні загального рівня енергоспоживання;
- зниження втрат на всіх стадіях виробництва, транспортування та розподілу паливоенергетичних ресурсів.

В Україні розроблено та прийнято Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату. Основною метою заходів є зниження викидів парникових газів у процесі діяльності підприємствами, організаціями та установами, впровадження проєктів з виробництва електроенергії з альтернативних (відновлювальних) джерел енергії.

Запропоновані проектні рішення дозволять значно покращити стан атмосферного повітря в регіоні, виключити перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у повітрі населених пунктів.

Охорона поверхневих і підземних вод

Забруднення водойм не тільки збільшує ступінь санітарно-гігієнічної та епідеміологічної загрози, але й зменшує об'єм води, придатної для використання в промислових, сільськогосподарських та комунально-побутових цілях.

Важливим напрямом в охороні поверхневих водойм повинно стати:

- розробка проектів та винос в натуру прибережно-захисних і водоохоронних зон та їх облаштування;
- проведення подальшого благоустрою водоохоронних зон та прибережних смуг водних об'єктів;
- дотримання водного та земельного законодавства при використанні земель водного фонду, а саме прибережно-захисних смуг водойм та водотоків;
- своєчасне проведення розчищення русел річок від заростання і замулення, здійснення санітарного очищення.

Для створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення, засмічення і вичерпання, знищення навколоводних рослин і тварин, а також зменшення коливань стоку вздовж річок та навколо ставків, озер встановлюються водоохоронні зони та виділяються ділянки під прибережні захисні смуги.

Водоохоронна зона є природоохоронною територією господарської діяльності, що регулюється. На території водоохоронних зон забороняється:

- використання стійких та сильнодіючих пестицидів;
- влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;
- скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

Зовнішні межі водоохоронних зон визначаються за спеціально розробленими проектами. Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. Прибережні захисні смуги встановлюються на земельних ділянках всіх категорій земель, крім земель транспорту.

У прибережних захисних смугах забороняється:

- розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;
- зберігання та застосування пестицидів і добрив;
- влаштування літніх таборів для худоби;
- будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;
- миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;
- влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Згідно статті 88 Водного кодексу України прибережні захисні смуги встановлюються по берегах річок та навколо водойм уздовж урізу води (у меженний період) шириною:

- для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менше 3 гектарів – 25 м;
- для ставків більше 3 гектарів – 50 м;
- для озер – 100 м.

Якщо крутизна схилів перевищує три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється. У межах існуючих населених пунктів прибережна захисна смуга встановлюється з урахуванням містобудівної документації.

З метою охорони водності малих річок забороняється:

- 1) змінювати рельєф басейну річки;
- 2) руйнувати русла пересихаючих річок, струмки та водотоки;
- 3) випрямляти русла річок та поглиблювати їх дно нижче природного рівня або перекривати їх без улаштування водостоків, перепусків чи акведуків;
- 4) зменшувати природний рослинний покрив і лісистість басейну річки;
- 5) розорювати заплавні землі та застосовувати на них засоби хімізації;
- 6) проводити осушувальні меліоративні роботи на заболочених ділянках та урочищах у верхів'ях річок;
- 7) надавати земельні ділянки у заплавах річок під будь-яке будівництво (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних споруд), а також для садівництва та городництва;
- 8) здійснювати інші роботи, що можуть негативно впливати чи впливають на водність річки і якість води в ній.

Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

З метою охорони водних об'єктів у районах забору води для централізованого водопостачання населення, лікувальних і оздоровчих потреб встановлюються зони санітарної охорони, які поділяються на пояси особливого режиму.

I пояс (суворого режиму) включає територію розміщення водозабору, майданчика водопровідних споруд і водопідвідного каналу;

II і III пояси (обмежень і спостережень) включають територію, що призначається для охорони джерел водопостачання від забруднення.

У межах зони санітарної охорони джерел питної води та об'єктів централізованого питного водопостачання господарська та інша діяльність обмежується.

Забороняється розміщення, будівництво, введення в дію, експлуатація та реконструкція підприємств, споруд та інших об'єктів, на яких не забезпечено в повному обсязі дотримання всіх вимог і виконання заходів, передбачених у проектах зон санітарної охорони, проектах на будівництво та реконструкцію, інших проектах.

У межах першого поясу зони санітарної охорони забороняється:

- скидання будь-яких стічних вод, а також купання, прання білизни, вилов риби, випасання, водопій худоби та інші види водокористування, що впливають на якість води;
- перебування сторонніх осіб, розміщення житлових і громадських будівель, організація причалів плаваючих засобів, застосування пестицидів, органічних і мінеральних добрив, прокладення трубопроводів, видобування гравію чи піску, проведення днопоглиблювальних та інших будівельно-монтажних робіт, безпосередньо не пов'язаних з експлуатацією, реконструкцією чи розширенням водопровідних споруд і мереж;
- заготівля деревини в порядку рубок лісу головного користування.

У межах другого поясу зони санітарної охорони забороняється:

- розміщення складів пально-мастильних матеріалів, пестицидів та мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, шламосховищ та інших об'єктів підвищеної небезпеки, що створюють небезпеку хімічного забруднення вод;
- використання хімічних речовин без дозволу державної санітарно-епідеміологічної служби;
- розміщення кладовищ, скотомогильників, полів асенізації та фільтрації, зрошувальних систем, споруд підземної фільтрації, гноєсховищ, силосних траншей, тваринницьких і птахівницьких підприємств та інших сільськогосподарських об'єктів, що

створюють загрозу мікробного забруднення води, а також розміщення полігонів твердих відходів, біологічних та мулових ставків;

- зберігання і застосування пестицидів та мінеральних добрив;
- розорювання земель (крім ділянок для залуження і залісення), а також заняття садівництвом та городництвом;
- осушення та використання перезволожених і заболочених земель у заплавах річок;
- заготівля деревини в порядку рубок лісу головного користування;
- видобування з водного об'єкта піску та проведення інших днопоглиблювальних робіт, не пов'язаних з будівництвом та експлуатацією водопровідних споруд;
- влаштування літніх таборів для худоби та випасання її ближче ніж за 300 метрів від берега водного об'єкта;
- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти, підземне складування твердих відходів та розробка надр землі;
- забруднення територій сміттям, гноєм, відходами промислового виробництва та іншими відходами.

У межах третього поясу зони санітарної охорони забороняється:

- закачування відпрацьованих (зворотних) вод у підземні горизонти з метою їх захоронення, підземне складування твердих відходів і розробка надр, що можуть призвести до забруднення водоносного горизонту;
- розміщення складів пально-мастильних матеріалів, а також складів пестицидів і мінеральних добрив, накопичувачів промислових стічних вод, нафтопроводів та продуктопроводів, що створюють небезпеку хімічного забруднення підземних вод;
- відведення у водні об'єкти стічних вод, що не відповідають санітарним правилам і нормам.

В принципі розробка пропозицій щодо охорони вод може бути заснована на двох альтернативах: спуск в природні очищених стоків або повне припинення спуску стоків у водойми у зв'язку з переведенням підприємств на оборотне водопостачання. У першому випадку стан водного басейну району буде залежати від ступеня очищення промислових і побутових стоків, повноводності водотоку - приймача очищених стоків, від об'єму стоків і характеру їх забруднень.

Повне переведення підприємств на оборотне водопостачання - справа досить віддаленого майбутнього, оскільки вимагає величезної кількості енергії і в ряді випадків значної зміни технології. Тим не менш, в умовах прогресуючої урбанізації саме цей варіант забезпечує найбільше збереження водної складової природного середовища (при оборотному водопостачанні забір води з джерела зменшується в 20-25 разів).

Водокористувачі зобов'язані здійснювати спеціальне водокористування лише за наявності дозволу.

Не допускаються до скидання у водні об'єкти наступні стічні води:

- що містять шкідливі речовини, для яких не встановлено ГДК і для яких відсутні методи аналітичного контролю;
- які після очищення можна використовувати в оборотних та в повторних системах водопостачання підприємств або для зрошення в сільському господарстві;
- неочищені та недостатньо очищені виробничі, господарсько-побутові стічні води та стоки із заводських територій;
- які містять збудників інфекційних захворювань, а також стічні води, що містять радіонукліди, сміття, неочищені стоки, стоки з нафтопродуктами.

Виробничі стоки, котрі не відповідають вимогам, повинні бути попередньо очищені на очисних спорудах підприємств.

Для кожної забруднюючої речовини за допомогою розрахунків встановлюються ГДС у водоймища, дотримання яких повинне забезпечувати якість води в контрольних пунктах.

Підприємства, установи і організації, діяльність яких може негативно впливати на стан підземних вод, особливо ті, які експлуатують накопичувачі промислових, побутових і сільськогосподарських стоків чи відходів, повинні здійснювати заходи щодо попередження забруднення підземних вод, а також обладнувати локальні мережі спостережувальних свердловин для контролю за якісним станом цих вод.

Основними заходами щодо охорони підземних вод є:

- профілактичні (контроль і спостереження за якістю підземних вод, надійний в санітарному відношенні пристрій водозаборів підземних вод і т. п.);
- локальні (обмежуючі просування забруднень по водоносному пласту від вогнища забруднення);
- відновні (ліквідація забруднення водоносного горизонту і відновлення природної якості підземних вод).

Очисні споруди стічних вод слід розміщувати з підвітряного боку по відношенню до житлових територій і нижче населених місць за течією річок. Вони повинні відділятися від житлової забудови санітарно-захисними зонами.

У сільському господарстві, що є основним споживачем води, слід запровадити сурову економію води, раціональне її використання. Так, зміна суцільного поверхневого поливу на зрошувальних землях дощуванням або крапельним поливом дозволяє отримувати ті ж врожаї при витратах води у 5-7 разів менших. Зменшення кількості пестицидів, фосфатів, нітратів у водоймах можна досягти частково заміною хімізації сільського господарства біологічними методами боротьби зі шкідниками й хворобами рослин, чітким дотриманням сівозмін, введенням більш продуктивних і стійких до хвороб і шкідників сортів рослин.

Здійснення намічених проектом заходів по раціональному використанню і охороні вод від забруднень дозволить довести кількість води в річках і озерах до нормальних показників, досягти більш ефективного та економічного використання водних ресурсів.

Охорона ґрунтового покриття і відновлення порушених земель

Завданням охорони земель є забезпечення збереження та відновлення земельних ресурсів, екологічної цінності природних і набутих якостей землі.

Впровадження заходів з охорони земель передбачається здійснити шляхом:

- визначення та зменшення площ земель, зайнятих відкритими розробками та кар'єрами, які відпрацьовані та передача вивільнених площ для інших видів використання;
- впровадження науково-обґрунтованих сівозмін, елементів біологізації землеробства, прогресивних технологій збереження та відтворення родючості ґрунтів і ведення землеробства;
- запобігання деградаційним процесам ґрунтового покриття на найбільш ерозійно небезпечних територіях, зокрема на землях сільськогосподарського призначення, консервація деградованих, малопродуктивних та техногенно забруднених земель;
- створення та відновлення полезахисних лісових смуг, захисних лісових насаджень на землях сільськогосподарського призначення;
- розроблення Схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель з метою визначення перспективи щодо використання та охорони земель та для підготовки обґрунтованих пропозицій у галузі земельних відносин;
- проведення робіт із встановлення меж водоохоронних зон та прибережних смуг з метою охорони поверхневих вод від забруднення і засмічення та збереження їх водності;

– виготовлення правовстановлюючих документів на право користування земельними ділянками державними установами з метою упорядкування землеволодінь та запобігання незаконних вилучень даних територій, зміни їх цільового призначення.

Для корінного поліпшення кислих та солонцюватих і засолених ґрунтів застосовують хімічну меліорацію, яка поліпшує хімічну реакцію та водно-фізичні властивості ґрунту. З цією метою вносять кальцієвмісні матеріали: вапно на кислих ґрунтах, а на лужних – гіпс або фосфогіпс, що створює сприятливі умови для ефективного внесення добрив.

Одним із першочергових заходів поліпшення деградованих земель є зниження рівня вод та відвід їх шляхом спорудження дренажної мережі; створення контурно-меліоративної системи території; збільшення лісистості до оптимальних розмірів; здійснення агротехнічних протиерозійних заходів із запобігання замулюванню водних джерел продуктами ерозії; створення та упорядкування водоохоронних зон і прибережних захисних смуг; залуження і створення лісових насаджень у прибережних захисних смугах, схилах, балках та ярах; упорядкування водовідведення на сільськогосподарських угіддях. Цей процес довготривалий і потребує великих фінансових затрат.

Загалом розвиток земельних відносин базується на основі комплексу взаємопов'язаних та хронологічно узгоджених заходів, спрямованих на реалізацію державної політики щодо вирішення проблем регулювання та управління земельними ресурсами. На даному етапі передбачається:

1. Проведення рекультивації порушених земель.
2. Консервація деградованих та малопродуктивних земель шляхом залуження та заліснення.
3. Розроблення Схем землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель.
4. Проведення робіт із встановлення меж водоохоронних зон та прибережних смуг.
5. Проведення робіт з інвентаризації земель.
6. Розроблення проектів землеустрою щодо забезпечення еколого-економічного обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь.
7. Виготовлення правовстановлюючих документів на право користування земельними ділянками бюджетними установами.

Рекультивація земель. Одним із важливих напрямків з охорони природи є рекультивація земель.

Рекультивації підлягають землі, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та в гідрологічному режимі внаслідок проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт.

Приведення цих земельних ділянок в придатний для використання стан і повернення їх в сільськогосподарське виробництво є одним з основних заходів відновлення та охорони земельних ресурсів.

Передбачається зменшення площ зайнятих відпрацьованими розробками та кар'єрами шляхом рекультивації.

Консервація земель. Консервації підлягають деградовані, малопродуктивні та техногенно забруднені землі, господарське використання яких є екологічно небезпечним та економічно неефективним, на яких неможливо одержати екологічно чисту продукцію та на яких відсутні умови, безпечні для здоров'я, проживання і відпочинку населення.

Консервація земель, згідно статті 172 Земельного кодексу України, здійснюється шляхом припинення їх господарського використання на визначений термін шляхом залуження або заліснення.

Розроблення Схем землеустрою та техніко-економічного обґрунтування використання і охорони земель. Згідно вимог Земельного кодексу України, законів

України «Про землеустрій» та «Про охорону земель» Схеми землеустрою є основними планувальними і передпроектними документами, що регламентують головні питання використання та охорони земель на регіональному рівні. Вони не менш, ніж на 10-15 років визначають формування раціональної системи землеволодінь і землекористувань, удосконалення співвідношення і розміщення категорій земель та угідь, систему заходів по збереженню і поліпшенню природних ландшафтів, агроєкосистем, територій з особливими природоохоронними, рекреаційними і заповідними режимами, відновленню і підвищенню родючості ґрунтів, рекультивації порушених земель і консервуванню малопродуктивних угідь, захисту земель від ерозії, підтоплення, висушення, зсувів, вторинного засолення і заболочення, ущільнення, забруднення промисловими відходами і хімічними речовинами та інших видів деградації.

На підставі закладених у Схемах землеустрою планувальних і передпроектних рішень розроблятиметься уся місцева планувальна документація, проекти та робочі проекти із землеустрою та охорони земель, лісовпорядкування, формування екологічної мережі, будівництва тощо.

Це дасть можливість подолати безсистемність та неефективність у підходах до охорони земель, зміни їх цільового призначення і забудови та консолидувати відповідні зусилля органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, органів земельних ресурсів, екології, сільського, лісового, водного господарства, інспектуючих і контролюючих органів та інших зацікавлених сторін.

Проведення робіт із встановлення меж водоохоронних зон та прибережних смуг. Вздовж річок та узбережжя моря і лиманів, навколо озер, з метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності у межах водоохоронних зон виділяються земельні ділянки під прибережні смуги.

Багатьма науковцями визнається, що головною проблемою ХХІ століття буде проблема чистої прісної води. Успішний розвиток нашої країни неможливий, якщо не буде докладено усіх можливих зусиль для захисту водних об'єктів.

Проте, на цей час прибережні захисні смуги та водоохоронні зони в Хоростківській ТГ не винесені в натуру, що не дозволяє належним чином реалізувати обмеження щодо використання цих земель, які передбачені діючим законодавством, та здійснювати ефективний контроль за їх додержанням.

Проектною документацією із землеустрою мають бути визначені місце розташування і розміри земельних ділянок, землекористувачі, власники земельних ділянок, а також встановлюється режим використання та охорони територій водоохоронних зон та прибережних смуг.

Таким чином, стовідсоткове встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг на території Хоростківської ТГ дасть можливість зберегти їх від засмічення та забруднення, а також визначить суворий режим господарської діяльності на цих територіях.

Інвентаризація земель. Одним із важливих заходів земельної реформи та перетворення земель на потужний ресурс соціально-економічного розвитку є здобуття достовірних та повних відомостей щодо площі, складу та якісних характеристик земель, про землекористувачів та землевласників (юридичних та фактичних), врегулювання суміжних меж. Достовірні дані про площі, межі, склад угідь та конфігурацію земельних ділянок надають можливість прогнозувати використання земель, передбачати надходження, обґрунтовано нараховувати земельний податок, сприяти здійсненню раціональної політики у сфері формування ринку землі.

Важливо знати які земельні ділянки не використовуються, або використовуються нерационально, не за цільовим призначенням, всупереч вимогам земельного та природоохоронного законодавства. Засобом набуття таких знань служить інвентаризація.

Проведення інвентаризації земель є необхідною умовою створення інформаційної бази для ведення державного земельного кадастру, ефективного регулювання земельних відносин, раціонального використання і охорони земельних ресурсів, оподаткування, наповнення бюджетів всіх рівнів від продажу прав оренди на земельні ділянки, оформлення правовстановлюючих документів на землю державними і комунальними підприємствами і установами.

Ці роботи можуть фінансуватися за рахунок державного і місцевого бюджетів, а також коштів інших джерел.

Проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь. Проекти землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь, розробляються з метою організації сільськогосподарського виробництва і впорядкування сільськогосподарських угідь у межах землеволодінь та землекористувань для ефективного ведення сільськогосподарського виробництва, раціонального використання та охорони земель, створення сприятливого екологічного середовища і покращення природних ландшафтів.

Проекти землеустрою визначають:

- розміщення виробничих будівель і споруд;
- організацію землеволодінь та землекористувань з виділенням сівозмін, виходячи з екологічних та економічних умов, формування інженерної та соціальної інфраструктури;
- визначення типів і видів сівозмін з урахуванням спеціалізації сільськогосподарського виробництва;
- складання схем чергування сільськогосподарських культур у сівозміні;
- проектування полів сівозміни;
- розробку плану переходу до прийнятої сівозміни;
- перенесення в натуру (на місцевість) запроектованих полів сівозмін.
- Здійснення передбачених заходів дасть змогу досягти:
- підвищити родючість ґрунтів, запровадити еколого безпечні системи землеробства;
- припинити ґрунтово-деградаційні процеси, зокрема ерозію, дегуміфікацію;
- здійснити консервацію деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель;
- зменшити площі територій, зайнятих відпрацьованими розробками та кар'єрами;
- підвищити ефективність використання та охорони земельних ресурсів;
- створити інформаційну базу для ведення державного земельного кадастру;
- збільшити надходження від платежів за землю в бюджети всіх рівнів;
- оформити правовстановлюючі документи на землю бюджетними установами;
- створити та упорядкувати водоохоронні зони і прибережні захисні смуги водних об'єктів з метою охорони поверхневих вод від забруднення і засмічення та збереження їх водності;
- підвищити ефективність та екологічну безпеку використання суспільством земельних ресурсів;
- підвищити рівень родючості ґрунтів шляхом впровадження науково обґрунтованих сівозмін, ґрунтозахисних технологій;
- забезпечити сприятливі умови для планового і сталого розвитку всіх територій регіону та ефективного господарювання на землі.

Таким чином, екологічній сфері буде забезпечено – раціональне використання та охорона земель, збагачення довкілля природними ландшафтами, забезпечення техногенно-екологічної безпеки життєдіяльності людини шляхом обґрунтування екологічно допустимих рівнів та режимів використання земель.

Поліпшення санітарно-епідеміологічних умов

У комплекс заходів щодо поліпшення санітарно-гігієнічних і епідеміологічних умов крім пропозицій по інженерній підготовці території, меліорації, озелененню, очищенню водоймищ, знезараженню ґрунту і так далі повинні входити і спеціальні заходи:

- вибір найбільш здорових ділянок місцевості для розміщення житлової забудови, шкіл, дитячих садів, ясел, медичних і рекреаційних установ;
- розміщення промислових виробництв по можливості відповідно до особливостей тих або інших геохімічних провінцій, підбір виробництв, що виділяють переважно ті речовини, які заповнюють недолік або нейтралізують надлишок тих або інших мікроелементів;
- у разі наявності природно-осередкових захворювань поблизу населених місць, зон масового відпочинку і тому подібне — проведення спеціальних заходів щодо оздоровлення території (боротьба з кровосасальними комахами, знищення місць скупчення мишоподібних гризунів, попередження відпочиваючих і місцевих жителів про найбільш небезпечні сезони зараження природно-осередковими інфекціями, розчищення лісових завалів, поліпшення стежкової мережі і т. д.);
- в цілях боротьби з кишковими інфекціями — устаткування на туристських привалах, в лісопарках вдосконалених туалетів, споруд питних фонтанчиків з водопровідною або артезіанською водою; запобігання бактеріальному забрудненню водоймищ і особливо водопровідній мережі;
- використання територій кладовищ і звалищ після їх закриття під парки, сквери, не раніше чим через 15-20 років при піщаних, супіщаних і суглинних ґрунтах і через 25-30 років при глинистих ґрунтах.

Кладовища, що розташовані на території Хоростківської ТГ, знаходяться в межах населених пунктів. Санітарно-захисна зона від території діючих кладовищ до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м. Для кладовищ, що оточені житловою забудовою та СЗЗ яких не відповідає санітарним вимогам, проектним рішенням передбачено їх закриття із заборonoю підхоронень. Санітарно-захисна зона закритих кладовищ (по закінченню кладовищного періоду) до житлових, громадських будівель, установ і зон відпочинку та об'єктів, які прирівняні до них, може бути зменшена у сільських поселеннях до 100 м. Нові ділянки під кладовища виділяються проектом із дотриманням нормативної СЗЗ 300м.

Охорона рослинності і формування системи зелених насаджень

Система зелених насаджень включає наступні функціональні елементи:

- експлуатаційні ліси (ліси II і III груп в зонах лісозаготівель, побічного користування лісом і т. п.);
- охоронні ліси і групи (рекреаційного призначення, охоронних зон водозаборів, пам'ятників культурної спадщини і т. д.);
- захисні ліси (полезахисні, водорегулюючі, державні лісові смуги, насадження на пасовищах, уздовж залізних і автомобільних доріг, лісу навколо населених місць і т. д.);
- спеціальні ліси (санітарно-захисні зони промислових підприємств, агропромислових комплексів, лісорозсадники і ін.).

Землі лісогосподарського призначення Хоростківської ТГ займають площу 461,93 га або 2,5 % території громади. Враховуючи Наказ Держкомлісгоспу України (№ 371 від 29.12.2008 року) оптимальна лісистість Тернопільської області повинна складати 20 %.

Для досягнення оптимальної лісистості в громаді необхідно створити нові насадження на площі 3,2 тисячі гектарів.

Проектом пропонується створення саме охоронних лісів з формуванням рекреаційних зон у зв'язку з доцільністю розвитку рекреаційно-туристичної галузі.

Крім того, важливим резервом у підвищенні лісистості території є створення системи захисних лісових насаджень (протиерозійних, водоохоронних тощо), які б надали змогу забезпечити ефективний захист земель і стати важливою складовою у формуванні стійких природних ландшафтів. Такі ландшафти, у свою чергу, повинні забезпечити формування національної екологічної мережі та бути її надійними елементами.

Збереження цінних, рідкісних і зникаючих видів рослин повинне забезпечуватися комплексом заходів правового і біологічного характеру:

- раціональним використанням флори і боротьбою з браконьєрством;
- заборонаю збору і псування рідкісних і зникаючих видів рослин;
- створенням заповідників, а також колекцій і резерватів в мережі ботанічних садів, дендраріїв.

Пожежна небезпека збільшується в місцях масового відпочинку населення, на лісосіках, уздовж трас залізниць і так далі. В боротьбі з лісовими пожежами важлива профілактика, що передбачає організацію постійного нагляду за лісами, роз'яснювальну роботу серед населення (особливо в суху пору року), вміст лісів в зразковому санітарному стані, створення необхідних протипожежних розривів та інше.

Формування системи територій, що особливо охороняються

До територій, що потребують особливого ставлення, відносять землі історико-культурного призначення та природно-заповідного фонду.

Для забезпечення природної спадщини на території громади пропонується система планувальних заходів, що має на меті сприяти просторовій гармонізації взаємовідносин між людською діяльністю і природою та включає наступні заходи:

- просторову поляризацію урбанізованих територій, що уможливило ослаблення антропогенного пресу на природні ландшафти;
- формування територіально-безперервної мережі території, що підлягають особливій охороні і забезпечують оптимізацію відтворення природного середовища;
- формування у складі урбанізованих територій осередків природних ландшафтів, що за своєю територіальною структурою достатні для забезпечення здорових природних умов життєдіяльності;
- забезпечення безпечного перетину (екологічних мостів) мереж урбанізованих і природних територій.

З метою досягнення цих цілей пропонується:

- формування мережі територій природно-заповідного фонду, що охоплює значну частину території громади з переважанням у структурі природно-заповідного фонду територій вищої категорії заповідності – природних заповідників, ландшафтних парків, що мають бути центрами збереження біологічного різноманіття;
- забезпечення територіальної безперервності національної екологічної мережі в межах ТГ;
- прийняття системних заходів щодо забезпечення відтворення природного середовища у межах особливого режиму використання;

– сприяння відтворенню природного середовища на землях, що вибувають з аграрного використання в залежності від місця їх розташування в системі національної екомережі.

Для виконання регіональної схеми екологічної мережі Тернопільської області, затвердженої рішенням Тернопільської обласної ради від 18.06.2009 № 619, необхідно здійснити наступні заходи:

- розроблення локальної схеми екомережі Хоростківської ТГ (вимоги ст. 11 Закону України „Про екологічну мережу”) згідно з методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затвердженими наказом Мінприроди від 13.11.2019 № 604;

- створення об’єктів природно-заповідного фонду не менше 5% від площі території Хоростківської ТГ на розрахунковий період.

В плані реалізації рішень щодо подальшого розвитку природно-заповідного фонду важливе значення має винесення меж об’єктів ПЗФ в натуру, що і передбачається за необхідне даним проектом.

На землях природоохоронного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об’єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням.

Території та об’єкти природно-заповідного фонду з додержанням вимог, встановлених Законом України "Про природно-заповідний фонд України" та іншими актами законодавства України, можуть використовуватися:

- у природоохоронних цілях;
- у науково-дослідних цілях;
- в оздоровчих та інших рекреаційних цілях;
- в освітньо-виховних цілях;
- для потреб моніторингу навколишнього природного середовища.

Розміри охоронних зон визначаються відповідно до їх цільового призначення на основі спеціальних обстежень ландшафтів та господарської діяльності на прилеглих територіях. В охоронних зонах цих об’єктів не допускається будівництво промислових та інших об’єктів, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об’єкти природно-заповідного фонду.

Всі елементи системи природних територій, що особливо охороняються, об’єктів живої і неживої природи, слід об’єднувати коридорами, що озеленюють (відкритими просторами, поле-і вітрозахисними посадками і так далі), забезпечуючи формування природного каркаса громади, що володіє найбільшою екологічною стійкістю (умовами лісовідновлення, різноманітністю біогеоценозів, забезпеченням міграції тварин і ін.).

Всі території, що охороняються, повинні мати охоронні або буферні зони, в яких встановлюється певний режим землекористування.

Для реалізації державної політики у сфері функціонування об’єктів природно-заповідного фонду необхідне забезпечення своєчасного виконання Указу Президента України від 23.05.2005 р. № 838/2005 "Про заходи щодо дальшого розвитку природно-заповідної справи в Україні", зокрема, що стосується установа в натурі меж територій та об’єктів ПЗФ. Вирішення цього питання можливе лише за наявності відповідного фінансування цих робіт.

Відповідно до *Земельного кодексу України* до земель історико-культурного призначення належать землі, на яких розташовані:

- історико-культурні заповідники, музеї-заповідники, меморіальні парки, меморіальні (цивільні та військові) кладовища, могили, історичні або меморіальні садиби, будинки, споруди і пам'ятні місця, пов'язані з історичними подіями;
- городища, кургани, давні поховання, пам'ятні скульптури та мегаліти, наскальні зображення, поля давніх битв, залишки фортець, військових таборів, поселень і стоянок, ділянки історичного культурного шару укріплень, виробництв, каналів, шляхів;
- архітектурні ансамблі і комплекси, історичні центри, квартали, площі, залишки стародавнього планування і забудови міст та інших населених пунктів, споруди цивільної, промислової, військової, культової архітектури, народного зодчества, садово-паркові комплекси, фонові забудова.

Землі історико-культурного призначення можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності. Порядок використання земель історико-культурного призначення визначається законом.

Для населених пунктів, занесених до Списку історичних населених місць України, в межах визначених історичних ареалів у складі генерального плану населеного пункту визначаються режими регулювання забудови та розробляється історико-архітектурний опорний план, в якому зазначається інформація про об'єкти культурної спадщини. (*Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» ст. 17, п. 3*)

Проекти планування та забудови населених пунктів, занесених до Списку історичних населених місць України, можуть виконуватися тільки після відповідних передпроектних досліджень, на основі яких розробляється науково-проектна документація, що включає історико-архітектурний опорний план, зони охорони пам'яток культурної спадщини, межі та режими використання історичних ареалів. Ця документація як обов'язкова повинна входити до складу генеральних планів історичних населених пунктів, є основою для проектних рішень у детальних планах території історичних населених місць, використовується при підготуванні завдань на проектування, наданні містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки тощо.

Межі та режими використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на територіях історичних ареалів населених місць визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 №318), відповідною науково-проектною документацією, яка затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини або уповноваженими ним органами охорони культурної спадщини.

При проектуванні на території історичних ареалів необхідно передбачати спадкоємність в архітектурно-містобудівному розвитку населених пунктів, враховувати особливості історичного середовища (комплекс планування, яке склалося, та відповідної йому забудови), яке характеризується специфічними для конкретного поселення й етапів його розвитку співвідношеннями об'ємів архітектурних споруд і відкритих просторів, умовами зорового сприйняття пам'яток та їх комплексів, зв'язками з природним ландшафтом.

Оскільки історичне місто є просторовою системою, що розвивається у часі, то з методичного погляду єдиною прийнятною для нього є стратегія спадкоємного розвитку, в основі якої лежить орієнтація на найстабільніші чинники: природну підоснову, структуру та розпланування поселення, характер забудови певних ділянок середовища й їх взаємозв'язки. При цьому важливо зберігати три основні структуроутворюючі елементи: композиційні центри; композиційні вісі; системи відкритих, напіввідкритих просторів тощо.

З метою захисту традиційного характеру середовища окремих пам'яток, їх комплексів (ансамблів), історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій навколо них мають встановлюватися зони охорони пам'яток: охоронні зони, зони регулювання забудови, зони охоронюваного ландшафту, зони охорони археологічного культурного шару.

Межі та режими використання зон охорони пам'яток визначаються відповідною науково-проектною документацією, розробленою спеціалізованою організацією із залученням сертифікованого спеціаліста та затверджуються відповідним органом охорони культурної спадщини. Склад охоронного зонування визначається у залежності від характеру розміщення пам'ятки у навколишньому середовищі у кожному конкретному випадку. Охоронна зона є обов'язковою складовою території пам'ятки.

У разі відсутності розроблених та затверджених в установленому порядку зон охорони окремих пам'яток культурної спадщини (архітектури та містобудування), найменшим віддаленням межі охоронної зони від пам'ятки слід вважати 50 метрів (ДБН Б.2.2-12:2019, п.13.1.4).

У зонах охорони запроваджують відповідний режим, що має сприяти збереженню як самих пам'яток, так і їх містобудівного та композиційного значення. Режимом зон охорони регламентують основні архітектурні риси, масштаб, висоту та розміри у плані об'єктів нової забудови й існуючої, що підлягає реконструкції; характер благоустрою; розпланувальні, будівельні, інженерні, земельні й інші роботи; використання будівель, споруд і територій.

У зонах охорони пам'яток регламентують архітектурну та містобудівну діяльність із метою збереження та регенерації традиційного характеру середовища пам'яток, а також їх органічного включення у сучасне архітектурне середовище, максимального використання композиційних і пейзажно-видових якостей пам'яток. Перетворення у зонах охорони пам'яток здійснюють лише за проектами, погодженими відповідними органами охорони культурної спадщини.

Режим використання території охоронної зони спрямований на забезпечення збереження історичного середовища пам'яток і можливість відтворення його втрачених цінних елементів. Режим визначає первісна функція пам'яток (оборонна, культова, житлова, громадська, промислова, інженерна тощо), їх архітектурне вирішення, сучасне використання, а також особливості середовища пам'яток, їх взаємодія з ним.

В охоронній зоні зберігають і виявляють історично цінні розпланування, забудову, впорядкування та ландшафт і відтворюють їх кращі втрачені елементи й якості, усувають дисгармонійні будівлі та споруди й елементи впорядкування, створюють сприятливі умови для огляду пам'ятки й її оточення. В охоронній зоні забезпечують необхідні для збереження пам'яток гідрогеологічні умови, чистоту повітря та водоймищ, захист від динамічних впливів, зсувів, пожежну безпеку тощо.

В охоронній зоні за погодженням із відповідним органом охорони культурної спадщини та відповідним органом з питань містобудування й архітектури можуть виконуватись:

- роботи, пов'язані зі збереженням, реабілітацією та відтворенням будинків і споруд, розпланування та впорядкування, що формують історичне середовище пам'ятки;
- улаштування доріг і доріжок, в окремих випадках невеликих автостоянок, зовнішнього освітлення, озеленення та впорядкування, розміщення реклами, встановлення інформаційних стендів і вітрин, які стосуються пам'ятки, та забезпечення інших форм благоустрою, викликаних умовами сучасного використання, але такими, що не порушують традиційного характеру середовища пам'ятки та природного ландшафту, що підпорядкований пам'ятці;
- земляні роботи, якщо вони не порушують середовища пам'ятки та наявних археологічних об'єктів;
- заміна підприємств, майстерень, складів, які виводять з зони, та будівель, які зносять, будинками та спорудами чи зеленими насадженнями, що не заважають візуальному сприйняттю та збереженню пам'ятки та не порушують її оточення;
- вибіркові реконструкція та збільшення розмірів окремих будівель, які не порушують традиційного характеру середовища у відповідності з розробленими та погодженими історико-містобудівними обґрунтуваннями;

- нове будівництво можливе лише у виключних випадках і тільки за проектами, розробленими на основі історико-містобудівних обґрунтувань і погодженими з відповідними державними органами охорони культурної спадщини.

В охоронній зоні забороняють будівництво, земляні роботи та впорядження, що порушують засади збереження пам'ятки та традиційного характеру її середовища.

Режим зони регулювання забудови визначає ступінь допустимих перетворень (мінімальні, обмежені, активні) на території зони. У зоні регулювання забудови зберігають пов'язані з пам'ятками цінну історичну забудову та розпланування, характерні містобудівні утворення та виразні елементи ландшафту, закріплюють і відтворюють значимість пам'ятки в архітектурно-просторовій композиції й історичному середовищі населеного місця; забезпечують сприятливі умови її огляду.

Нове будівництво та реконструкція у зоні регулювання забудови регламентують за розташуванням, функціональним призначенням, висотою, прийомами забудови, масштабом, масштабністю членувань, матеріалом, кольором.

Для забезпечення огляду пам'яток та їх комплексів і збереження особливостей їх видового розкриття у панорамах і перспективах необхідно:

- зберігати оглядові точки, найсприятливіші для візуального сприйняття пам'ятки;
- не закривати пам'ятку новобудовами та насадженнями зі сприятливих боків огляду та не допускати зведення нових будинків і споруд, які негативно впливають на композиційну значимість пам'ятки.

У залежності від історичної цінності розпланування та забудови навколо пам'яток, від цінності самих пам'яток та їх значення у середовищі перетворення у зоні мають такі відмінності: на територіях, що прилягають до охоронних зон пам'яток, а також на ділянках з історично цінними спорудами та розплануванням нове будівництво та реконструкцію підпорядковують основним закономірностям історичної забудови населеного місця з додержанням відповідності архітектури нових будинків і споруд пам'яткам, а також з урахуванням масштабних, стильових, колористичних та інших особливостей традиційного середовища; на всій іншій території зони, відносно віддаленій від пам'яток і з відносно менш цінними розплануванням і забудовою, а також за межами історичних утворень регулюють переважно розпланування, висоту та масштаб нової забудови.

Регламентація забудови визначається вимогами збереження загальної композиційної єдності населеного місця, композиційної ролі пам'яток у його пейзажі.

У зоні регулювання забудови не дозволяється розміщувати промислові підприємства, транспортні, складські й інші споруди, що створюють значні вантажні потоки, забруднюють повітряний і водний басейни, вогне- та вибухонебезпечні об'єкти, а також об'єкти, що є дисгармонійними до середовища, яке охороняється.

У зоні регулювання забудови не дозволяється будівництво транспортних розв'язок, естакад, мостів та інших інженерних споруд, що порушують традиційний характер середовища пам'ятки. Якщо такі споруди мають бути зведені, застосовують технічні прийоми та конструкції, що не дисонують з пам'яткою й історичною частиною поселення.

Будівництво, реконструкція, земляні й інші роботи у зоні регулювання забудови можуть здійснюватися лише за проектами, погодженими відповідними органами охорони культурної спадщини та відповідними органами з питань містобудування й архітектури.

Режим зони охоронюваного ландшафту, яка виконує консерваційну роль, має забезпечувати охорону природного та переважно природного оточення пам'ятки. Він передбачає збереження та відтворення цінних природних і пейзажних якостей пов'язаного з пам'яткою ландшафту, ліквідацію чи візуальну нейтралізацію будівель, споруд і насаджень, що спотворюють цей ландшафт.

Заходи щодо збереження ландшафту повинні забезпечувати охорону особливостей рельєфу, водоймищ, рослинності та відтворення їх історичного вигляду, збереження

візуальних зв'язків пам'ятки з природним і переважно природним оточенням, що має історичну цінність, захист берегових, лугових територій від зсувів і розмиву, укріплення схилів, ярів, їх озеленення; проведення інших природоохоронних заходів.

На території зони охоронюваного ландшафту можлива господарська діяльність, якщо вона не порушує характеру ландшафту та не потребує зведення капітальних будівель і споруд. Відповідно до режиму на окремих ділянках зони дозволяються сіножаті, випасання худоби, польові, городні й інші сільськогосподарські роботи. Відкриті галявини та простори лук можуть використовуватись для епізодичних масових свят і гулянь без будівництва споруд, а також як лугопарки та гідропарки з відповідними технічними заходами та впорядкуванням, що не впливають негативно на ландшафт і не змінюють його характер. У місцях традиційної забудови можливе зведення окремих нових будівель і реконструкція існуючих, які не порушують цінних природних, історичних і пейзажних якостей ландшафту, що охороняється. В обґрунтованих відповідним чином випадках на візуально ізольованих ділянках можливе спорудження невеликих капітальних будівель житлового та громадського призначення. Всі земляні роботи у зоні виконують з урахуванням вимог охорони наявних у ній археологічних об'єктів або можливості виявлення таких об'єктів.

Усі роботи у зоні охоронюваного ландшафту здійснюються лише після розроблення історико-містобудівних обґрунтувань і за проектами, погодженими з органами охорони культурної спадщини та відповідними органами з питань містобудування й архітектури.

Будівельні, меліоративні, шляхові й інші роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів за рахунок коштів замовників зазначених робіт.

Виходячи з умов збереження фізичного стану нерухомих об'єктів у відповідності до п.13.1.11 ДБН Б.2.2-12:2019 слід передбачати певні відстані від пам'яток культурної спадщини до транспортних та інженерних комунікацій:

- до проїзних частин магістральних доріг та магістральних вулиць безперервного руху, ліній метрополітену неглибокого закладання в умовах складного рельєфу – 100 м, на плоскому рельєфі – 50 м;

- до мереж водопроводу, каналізації, газопостачання, теплопостачання (крім розвідних) – 15 м;

- до інших підземних інженерних мереж – 5 м.

Археологічні пам'ятки та предмети підлягають державному обліку незалежно від підпорядкування та форми власності. Державний облік археологічної спадщини здійснюється центральним органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини і включає її виявлення, фіксацію, визначення наукової та культурної цінності, картографування і паспортизацію, складання списку і зводу археологічних пам'яток, облік та інвентаризацію археологічних колекцій незалежно від відомчої належності і форми власності. Порядок ведення державного обліку археологічної спадщини визначає Кабінет Міністрів України.

З метою забезпечення охорони пам'яток Законом України «Про охорону культурної спадщини» визначені основні вимоги щодо їх збереження:

пам'ятки, їхні частини, пов'язане з ними рухоме та нерухоме майно забороняється зносити, змінювати, замінювати, переміщувати (переносити) на інші місця; переміщення (перенесення) пам'ятки на інше місце допускається як виняток у випадках, коли неможливо зберегти пам'ятку на місці, за умови проведення комплексу наукових досліджень з вивчення та фіксації пам'ятки (обміри, фотофіксація тощо); надання дозволу на переміщення (перенесення) пам'яток культурної спадщини належить до повноважень центрального органу виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини - Міністерства культури України;

усі власники пам'яток, щойно виявлених об'єктів культурної спадщини чи їх частин або

уповноважені ними органи (особи) незалежно від форм владності на ці об'єкти зобов'язані укласти з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір;

власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятку в належному стані, своєчасно провадити ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення;

у разі виникнення загрози для збереженості пам'ятки її власник або уповноважений ним орган, особа, яка набула права володіння, користування чи управління, зобов'язані негайно повідомити про це орган охорони культурної спадщини обласної, районної державних адміністрацій та орган місцевого самоврядування, на території якого розташована пам'ятка;

консервація, реставрація, реабілітація, музеєфікація, ремонт, пристосування пам'яток національного значення здійснюються лише за наявності письмового дозволу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини на підставі погодженої з ним науково-проектної документації;

консервація, реставрація, реабілітація, музеєфікація, ремонт, пристосування пам'яток місцевого значення здійснюються за наявності письмового дозволу відповідного органу виконавчої влади обласної державної адміністрації на підставі погодженої з ним науково-проектної документації;

розробленню проектів консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту, пристосування пам'яток передують проведення необхідних науково-дослідних робіт, у тому числі археологічних і геологічних;

роботи із збереження об'єктів культурної спадщини проводяться згідно з реставраційними нормами та правилами, погодженими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини; будівельні норми та правила застосовуються у разі проведення робіт із збереження об'єкта культурної спадщини лише у випадках, що не суперечать інтересам збереження цього об'єкта;

вимоги органів протипожежної, санітарної, екологічної охорони та інших зацікавлених органів щодо умов утримання та використання пам'яток не можуть призводити до змін пам'яток і не повинні погіршувати їхню естетичну, історичну, мистецьку, наукову чи художню цінність;

на охоронюваних археологічних територіях, у межах зон охорони пам'яток забороняються містобудівні, архітектурні чи ландшафтні перетворення, будівельні, меліоративні, шляхові, земляні роботи без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини;

землі, на яких розташовані пам'ятки, історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території, належать до земель історико-культурного призначення, включаються до державних земельних кадастрів, планів землекористування, проектів землеустрою, іншої проектно-планувальної та містобудівної документації;

якщо під час проведення будь-яких земляних робіт виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, виконавець робіт зобов'язаний зупинити їх подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи; земляні роботи можуть бути відновлені лише згідно з письмовим дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини після завершення археологічних досліджень відповідної території;

юридичні і фізичні особи, дії або бездіяльність яких завдали шкоди археологічній спадщині, несуть відповідальність відповідно до законодавства України;

роботи на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини здійснюються за наявності

письмового дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини на підставі погодженої з ним науково-проектної документації;

з метою захисту об'єктів археології, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок у випадках, передбачених Земельним кодексом України, погоджуються органами охорони культурної спадщини;

усі пам'ятки археології, в тому числі ті, що знаходяться під водою, включаючи пов'язані з ними рухомі предмети, є державною власністю; такі рухомі предмети підлягають віднесенню до державної частини Музейного фонду України, обліку та збереженню у порядку, визначеному законодавством.

Охорона навколишнього середовища від дії шуму, іонізуючого та електромагнітного випромінювання

Джерелами зовнішнього техногенного акустичного забруднення є всі види транспорту, промислові підприємства, комунальні об'єкти. Забезпечення на сельбищній території шумового режиму, що відповідає санітарно-гігієнічним нормативам, повинно здійснюватись шляхом застосування містобудівних та архітектурно-планувальних рішень, адміністративно-організаційних заходів (обмеження проїзду вантажного транспорту через житлові райони, обмеження швидкості руху транспортних засобів, впровадження автоматизованих систем керування дорожнім рухом тощо) та застосуванням будівельно-акустичних засобів захисту від шуму (спорудження шумозахисних екранів, забезпечення необхідної звукоізоляції зовнішніх огорожувальних конструкцій будинків).

З метою покращення стану шумового режиму при розробленні схеми планування території використовують:

- функціональне зонування території, спрямоване на ізоляцію ділянок та об'єктів з підвищеним рівнем шуму;
- проектування шумозахисних зон необхідної ширини навколо шумних об'єктів;
- суміщення швидкісних автомобільних доріг і залізниць у єдині транспортні коридори, що проходять в обхід міст і інших населених пунктів, лікувально-курортних та рекреаційних зон.

Для забезпечення на сельбищній території акустичного режиму, що відповідає гігієнічним нормативам, необхідне здійснення заходів щодо зменшення акустичного забруднення від залізничного та автомобільного транспорту.

Житлову забудову необхідно відокремлювати від залізничних ліній санітарно-захисною зоною шириною 100 м від осі крайньої залізничної колії за умови забезпечення нормативних рівнів шуму в прилеглих об'єктах та на території забудови.

При розташуванні залізниці у виїмці та при здійсненні спеціальних шумозахисних заходів розміри санітарно-захисної зони встановлюються з урахуванням забезпечення на території житлової забудови нормативних рівнів шуму, але не менше 50 м. При цьому не менше 50 % площі санітарно-захисної зони повинно бути озеленено.

Відстань від меж садових ділянок до осі крайньої залізничної колії слід приймати не менше 50 м при обов'язковому використанні шумозахисного озеленення шириною 25-30 м або інших шумозахисних заходів.

Для захисту від шуму і загазованості вздовж автомобільних доріг слід передбачати смуги зелених насаджень шириною не менше 10 м. Відстань від бровки земляного полотна автомобільних доріг загальної мережі I, II і III категорії необхідно приймати не менше 100 м до житлової забудови і садівницьких товариств, для доріг IV категорії – 50 м при забезпеченні на відповідній території гігієнічних нормативів якості атмосферного повітря та рівнів шуму.

В умовах сформованої міської забудови або у разі проходження автомобільної дороги чи залізниці у межах населеного пункту на відстані від житлової забудови, що не забезпечує необхідного зниження шуму, потрібно для захисту прилеглої території від транспортного шуму застосовувати шумозахисні екрани.

Як додатковий засіб захисту сельбищних територій від шуму різних джерел застосовують також зелені насадження. При формуванні шумозахисних смуг зелених насаджень повинно бути забезпечене щільне прилягання густорозгалужених крон дерев між собою з заповненням простору під кронами густим чагарником. Для посадки треба використовувати районовані породи, які пристосовані до умов повітряного середовища в містах та інших населених пунктах. Зниження рівнів звуку смугами зелених насаджень здійснюється відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013. Шумозахисна ефективність смуг визначається в залежності від схеми улаштування шумозахисної смуги зелених насаджень з урахуванням вегетаційної зони території України (ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013).

Проектом пропонується озеленення всіх санітарно-захисних зон від підприємств та санітарні зони від доріг та автошляхів.

Основними джерелами випромінювання електромагнітних хвиль є радіопередавальні, радіотелевізійні, радіолокаційні станції, відкриті розподільні установки (ВРУ) енергосистем та високовольтні лінії електропередачі (ЛЕП).

Заходи, направлені на пом'якшення дії електромагнітних випромінювань, наступні:

- забезпечення необхідних територіальних розривів відповідно до наявних містобудівних нормативів;
- встановлення спеціальних охоронних зон уздовж ліній електропередач;
- організація санітарно-захисних зон для телецентрів, станцій ретрансляцій, радіостанцій і радіолокаторів;
- дотримання гранично допустимих наближень житлових споруд до лінії (межі) санітарно-захисної або охоронної зони;
- дотримання в контрольованій зоні спеціального режиму перебування людей або виробництва робіт;
- зміна конструкції антенних пристроїв;
- зниження потужності випромінювання і т. д.; екранування житлових територій будівлями з високим вмістом залізобетонних конструкцій (інтенсивність випромінювання знижується в 1,5-2 рази);
- проведення посадок багаторядних зелених насаджень по фронту розповсюдження електромагнітних хвиль (при ширині смуги 15-20 м забезпечується зниження інтенсивності випромінювання на 10-15 %).

Повітряні лінії електропередачі напругою 35-110 кВ і вище потрібно розміщувати за межами сельбищної території або проводити їх заміну підземними кабельними лініями. Захист населення від впливу електричного поля повітряних ліній електропередачі напругою 220 кВ і нижче, які задовольняють вимоги Правил будови електроустановок, не потрібен.

Поводження з відходами

На сьогоднішній день питання збору та утилізації твердих побутових відходів є у край необхідним і потребує нагального вирішення. Актуальність проблеми полягає в тому, що тверді побутові відходи створюють санітарно-гігієнічну та епідеміологічну небезпеку внаслідок неприємних запахів та шкідливих хімічних сполук, які можуть бути присутні або утворюються в них при біологічному розкладанні органічних компонентів відходів. Відсутність належних умов для збору та вивезення твердих побутових відходів призводить до погіршення екологічної ситуації та естетичного вигляду населених пунктів.

Виходячи із основних проблем регіону Схемою планування території пропонується:

- збільшення обсягів роздільного збирання та сортування відходів з метою використання їх компонентів, як вторинної сировини, запобігання безповоротним втратам під час захоронення

відходів, унеможливлення потрапляння у навколишнє природне середовище небезпечних речовин, що в них містяться, та зменшення площі земельних ділянок, необхідних для розміщення полігонів;

- удосконалення технології збирання та перевезення відходів шляхом технічного переоснащення контейнерного господарства та парку спеціально обладнаних транспортних засобів;

- розроблення сучасних технологій утилізації відходів, що відповідають вимогам енергоефективності та екологічної безпеки, застосування яких гарантує зниження рівня забруднення навколишнього природного середовища, забезпечує використання відходів як енергетичних і матеріальних ресурсів (за умови надання державної підтримки);

- удосконалення технології захоронення залишків відходів, що не можуть бути перероблені або утилізовані, з метою запобігання їх негативному впливу на навколишнє природне середовище;

- проведення роз'яснювальної роботи, спрямованої на підвищення рівня екологічної свідомості населення.

Розв'язати основні проблеми громади по знешкодженню ТПВ можливо за такими напрямками:

- замовлення та виготовлення проектів землеустрою щодо виділення земельних ділянок під об'єкти поводження з відходами;

- виготовлення проектно-кошторисної документації на об'єкти поводження з відходами;

- будівництво сміттесортувальної станції;

- створення полігону для захоронення залишкових спресованих ТПВ;

- облаштування санітарних зон полігону;

- спорудження контрольних свердловин з метою контролю забруднення підземних вод;

- розроблення схеми санітарного очищення територій населених пунктів громади;

- створення сміттєвозного парку;

- придбання контейнерного господарства;

- впровадження новітніх технологій щодо переробки ТПВ;

- поліпшення якості обслуговування населених пунктів у сфері поводження з побутовими відходами;

- ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ.

Санітарне очищення територій населених місць повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення, надійне знешкодження, економічно доцільну утилізацію побутових відходів і екологічно безпечне захоронення побутових відходів, що утворюються на території населеного пункту та у місцях перебування людей за його межами, відповідно до схеми санітарного очищення погодженої державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території та затвердженої у встановленому законодавством порядку.

Санітарне очищення територій населених місць здійснюється спеціалізованими підприємствами незалежно від форми власності та підпорядкування на договірних засадах у встановленому законодавством порядку.

Видалення побутових відходів обов'язково повинно включати їх оброблення (перероблення) шляхом промислового сортування з подальшим перевезенням вторинної сировини, небезпечних відходів, органічної складової та складової побутових відходів, що не підлягає утилізації (після її глибокого пресування до щільності природних ґрунтів (більше 1 т/куб.м) і подальшого брикетування), до місць чи об'єктів утилізації, знешкодження або захоронення відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства.

Виконання намічених заходів забезпечить:

- поліпшення санітарного стану населених пунктів громади;
- зменшення шкідливого впливу твердих побутових відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;
- поліпшення якості обслуговування населених пунктів у сфері поводження з побутовими відходами;
- започаткування впровадження роздільного збору твердих побутових відходів з метою використання ресурсоцінних компонентів відходів;
- впровадження нових технологій переробки, сортування відходів.

Керуючись ст.21 Закону України “Про відходи”, варіанти розміщення на своїй території сміттєпереробних підприємств, організацію полігонів для захоронення залишкових відходів, створення системи сміттесортувальних станцій вирішуються органами самоврядування.

Нормативний розрахунок річного обсягу ТПВ для населення Хоростківської ТГ (зважаючи на демографічний прогноз) складає $13300 \times 0,35 = 4,66$ тис.т.

Планування сміттєпереробних заводів, полігонів для захоронення залишкових ТПВ розраховується відповідно до розрахованого щорічного обсягу відходів.

Нормативні обсяги ТПВ на прогнозний стан (ДБН Б.2.2-12:2019, п.11.2.1) представлено в таблиці 5.7.2.

Таблиця 5.7.2.

Розрахункові обсяги утворення ТПВ

Пор. №	Населений пункт	Перспективне населення, тис. осіб	Нормативний обсяг накопичення ТПВ, тис. т /рік
1.	м. Хоростків	6,94	2,42
2.	с. Карашинці	0,44	0,15
3.	с. Великий Говилів	0,79	0,28
4.	с. Малий Говилів	0,23	0,08
5.	с. Ключинці	0,91	0,32
6.	с. Перемилів	0,73	0,26
7.	с. Верхівці	0,39	0,14
8.	с. Сорока	0,7	0,25
9.	с. Увисла	1,15	0,4
10.	с. Хлопівка	1,02	0,36
	Разом по громаді	13,300	4,66

З метою продовження терміну експлуатації сміттєзвалища та вилучення корисних компонентів із загального обсягу ТПВ на розрахунковий період пропонується будівництво сміттесортувальної станції з дотриманням вимог по СЗЗ – 300 м. Необхідна площа сортувальної станції для потреб Хоростківської ТГ – 0,42 га). Розміщення станції доцільно в районі існуючого сміттєзвалища, після рекультивациі заповнених карт. Додатково станція може обладнуватися дільницею пресування, компостування, дробаркою для подрібнення великих габаритних відходів та ремонтних відходів, складом для зберігання вторсировини. Фракції, непіддатливі сортуванню і переробці, підлягатимуть похованню на сміттєзвалищі після пресування. Тому проектом планується облаштування території для захоронення спресованих ТПВ поряд із

проектною сміттесортувальною станцією з СЗЗ 500 м. При цьому необхідно забезпечити запобігання надходженню фільтрату з території полігону до водних об'єктів.

Реконструкція та облаштування діючих полігонів для захоронення ТПВ та неутилізованого залишку після переробки ТПВ (10-20% загальної кількості ТПВ) передбачається на перехідний період до впровадження максимальної сміттєпереробки. Об'єкти видалення відходів мають відповідати існуючим будівельним та санітарно-гігієнічним вимогам («Полігони твердих побутових відходів Основні положення проектування» (ДБН В.2.4-2-2005) та ДСП 173-96).

На першому етапі необхідно провести санітарно-технічне упорядкування полігонів та сміттєзвалищ, далі – поступове виведення їх з експлуатації та перехід на систему формування регіональних сміттєпереробних підприємств.

Відповідно до заходів Програми поводження з твердими побутовими відходами в Тернопільській області на 2018-2020 роки передбачено будівництво регіональних сміттєпереробних підприємств із застосуванням новітніх технологій та обладнання у Бережанському, Кременецькому, Зборівському, Чортківському районах. На перспективу у громади є можливість здійснювати вивіз ТПВ до сміттєпереробного комплексу, який планується розмістити в Чортківському районі.

Окремо варто розглянути питання **біологічно-безпечних методів знешкодження трупів тварин**, що є одним із самих актуальних з точки зору біологічної безпеки.

Відповідно до «Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України», які забороняють розміщення нових худобомогильників, на перспективу не передбачається створення нових худобомогильників.

Санітарно-захисна зона від худобомогильника до житлових і громадських будівель (населених пунктів), зон відпочинку та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей, складає не менше 1000 метрів (згідно "Правил облаштування і утримання діючих (існуючих) худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин у населених пунктах України").

У санітарно-захисних зонах забороняється:

- будівництво тваринницьких приміщень, ферм, комплексів, літніх таборів для тримання тварин;
- розміщення житлових будинків з прибудинковими територіями гуртожитків, готелів, будинків для приїжджих, дитячих дошкільних закладів, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних та оздоровчих установ загального та спеціального призначення зі стаціонарами, наркологічних диспансерів, спортивних споруд;
- джерел централізованого водопостачання, водозабірних споруд, споруд водопровідної розподільної мережі;
- виділення земельних ділянок для проведення гідромеліоративних, пошукових, будівельних та інших робіт, пов'язаних з виїмкою та переміщенням ґрунту, затопленням, підтопленням або зміною рівня ґрунтових вод, а також передачу в оренду, продаж у власність, виділення під сади, городи та в інше землекористування;
- території закритих худобомогильників та біотермічних ям, де були захоронення трупів тварин, які загинули від сибірки, сказу, трихінельозу, емкару, сапу та інших особливо небезпечних інфекційних хвороб тварин невстановленої етіології, забороняється використовувати на невизначений термін для будь-яких цілей.

Щодо вирішення питання поводження з відходами тваринного походження в перспективі - найбільш ефективним і економічно вигідним є метод знищення трупів тварин шляхом високотемпературного спалювання в спеціальних печах (інсінераторах), перевагами якого є те, що:

- відходи знищуються безпосередньо на місці їх утворення за короткий проміжок часу;

- побічними продуктами спалювання є в основному вода, вуглекислий газ і до 5% сухого залишку у вигляді солей трикальційфосфату;
- при згорянні повністю відсутній дим та запах;
- дозволяється встановлювати всього за 6 м від будь-якої будівлі або потенційно займистої споруди;
- економічність;
- енергія, що виробляється при згорянні, може бути цінним побічним продуктом.

Застосування даного методу дозволить покращити епізоотичний та санітарний стан у Хоростківській громаді, оскільки таким чином виключається транспортування відходів за межі підприємств і передбачається утилізація їх на місці утворення.

Отже, проектним рішенням передбачається обладнання сільськогосподарських підприємств інсінераторами.

5.8 Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

Законодавство України та передова міжнародна практика передбачають оцінку альтернативних варіантів як частину екологічної оцінки конкретного регіону. У контексті стратегічної екологічної оцінки Схеми планування території з метою розгляду альтернативних проектних рішень і їх альтернативних наслідків було розглянуто «нульовий» та «базовий» сценарії.

При гіпотетичному «нульовому» сценарії не розробляється і не затверджується Схема планування території Хоростківської ТГ Тернопільської області. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля, в тому числі здоров'я населення. Отже, приходимо до висновку, що при «нульовому» варіанті подальший стабільний розвиток громади є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, погіршення стану здоров'я населення, неефективного використання земельних ресурсів.

При «базовому» сценарії документ державного планування затверджується. У такому випадку громада має створене підґрунтя для подальшого її сталого розвитку, що означає узгодження між економічним, соціальним та екологічним благополуччям. У випадку громади – це розвиток з врахуванням існуючих та майбутніх потреб населення, державних, громадських і приватних інтересів щодо напрямків використання територій ТГ, враховуючи аспекти охорони навколишнього середовища, збереження здоров'я населення та формування безпечного для життя довкілля. Таким чином, затвердження документа державного планування є передумовою покращення існуючого стану природного середовища громади, а також здоров'я людей. Для Хоростківської ТГ реалізація затвердженої схеми планування території сприяє: покращенню гідрологічного режиму та санітарного стану річок шляхом розчистки русел річок, встановленню прибережних захисних смуг, залуження та заліснення прибережних смуг, недопущенню забруднення водних об'єктів завдяки влаштуванню каналізаційної мережі та очисних споруд, поліпшенню санітарного стану території громади внаслідок розроблення санітарної схеми очищення, ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ та збільшення обсягів роздільного збору ТПВ, забезпеченню санітарного благополуччя шляхом закриття кладовищ, які розташовані в житловій зоні з порушенням санітарних норм, створенню рекреаційних зон, покращенню автотранспортної мережі тощо.

Проблеми здійснення СЕО

При здійсненні процесу СЕО зіткнулися з низкою перешкод і труднощів внаслідок нестачі законодавчих та інституційних механізмів, а також практичного досвіду всіх зацікавлених сторін.

Основні проблеми здійснення СЕО:

- відсутність або обмежений доступ до даних на рівні частини району, населеного пункту з основних проблемних питань (стан та охорона довкілля, стан здоров'я населення);
- невизначеність механізму визначення потенційних факторів впливу на довкілля, брак створення єдиної системи прийняття управлінських рішень;
- інституційні та організаційні труднощі, які обумовлюють необхідність ефективної координації між відповідними органами управління та всередині їх структури;
- відсутність оперативного та всебічного моніторингу стану довкілля.

5.9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків реалізації Схеми планування території і вжиття заходів щодо їх усунення необхідно проведення моніторингу значного впливу на довкілля. Моніторинг наслідків виконання документа державного планування передбачає здійснення спостереження за станом довкілля та факторами, що впливають на його компоненти, оцінювання та аналіз фактичного стану всіх компонентів довкілля, прогнозування стану довкілля та забезпечення науково-інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи. Рекомендується вибирати методи моніторингу, які доступні і найкращим чином пристосовані для перевірки того, чи відповідає той вплив на довкілля та здоров'я населення, який спостерігається, припущенням і висновкам, зробленим в процесі СЕО. Крім того, важливим критерієм для вибору методів є можливість раннього виявлення непередбаченого негативного впливу від реалізації Схеми планування території, що дозволить вжити своєчасні заходи щодо виправлення ситуації.

Моніторинг базується на розгляді та аналізі відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів. Система запропонованих в рамках проекту внесення змін до схеми планування території включає екологічні індикатори, які представлені в таблиці 5.9.1. – 5.9.5.

**Екологічні індикатори для моніторингу виконання
Схеми планування територій**

Таблиця 5.9.1.

Забруднення атмосферного повітря

№	Індикатор	Базовий рік (2020р.)						Цільові показники на перспективний період (2040 р.)
1.	Концентрація забруднюючих речовин в атмосферному повітрі (за основними забруднюючими речовинами):	Результат дослідження разової концентрації в одиницях виміру, мг/м ³						Відповідність нормативним значенням разової ГДК
		м.Хоростків, біля ТЗОВ «Радехівський»	м.Хоростків, біля ДП «ДГ Подільське»	м.Хоростків, біля дендро-парку	с.Великий Говилів, біля ферми	с.Хлопівка, біля столоярного цеху	с.Перемилів, біля ПАП «Воля»	
		<1,0	1,6	<1,0	<1,0	<1,0	<1,0	5,0
		<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	0,2
		<0,26	0,329	<0,26	<0,26	0,341	<0,26	0,5
		-	-	-	<0,01	-	-	0,2
		-	-	-	<0,004	-	-	0,008
		-	-	-	-	<0,004	-	-
		-	-	-	-	<0,01	-	0,035
2.	Щільність викидів в атмосферне повітря, т/км ²	По відношенню до території Тернопільської області	По відношенню до території Гусятинського району	По відношенню до території м.Хоростків				
		0,7	1,8	0,3				Скорочення щорічного навантаження
3.	Кількість викидів в атмосферне повітря на одну особу, що проживає, кг/особу	По відношенню до території Тернопільської області	По відношенню до території Гусятинського району	По відношенню до території м.Хоростків				
		9,0	30	0,05				Скорочення щорічного навантаження

Таблиця 5.9.2.

Зміна клімату

№	Індикатор	Одиниця виміру	Базовий рік (2020р.)	Цільові показники на перспективний період (2040 р.)
1.	Обсяги викидів парникових газів від тваринництва (внутрішня ферментація та обробка гною)	т CO ₂ - екв./ГОЛОВУ	-	138,1 т
2.	Обсяги викидів та поглинання парникових газів від землекористування та лісового господарства	т CO ₂ /га	16361,43	-3016,82

Таблиця 5.9.3.

Водні ресурси

№	Індикатор	Базовий рік (2020р.)					Цільові показники на перспективний період (2040 р.)
1.	Об’єм води, що використовується для задоволення господарсько-питних та інших потреб населення в цілому, тис. м ³ /добу.	0,1					7,362
2.	Показники якості води поверхневих водойм	Результат дослідження					Відповідність нормативним значенням ГДК
		м.Хоростків, став біля спиртзаводу	м.Хоростків, впадіння р.Голодні Стави в р.Тайна	с.Хлопівка, сільський став	с.Перемилів, сільський став	с.Великий Говилів, р.Тайна	
	Індекс ЛКП	129970	38730	198630	36540	241960	5000
	Індекс E.coli	200	120330	4410	200	241960	не більше 1000
	Водневий показник	8,515	8,076	7,867	8,955	7,714	6,5 – 8,5
	Запах, інтенсивність у балах	2	1	1	1	2	1 бал

Таблиця 5.9.4.

Поводження з відходами

№	Індикатор	Базовий рік (2019р.)	Цільові показники на перспективний період (2040 р.)
1.	Санітарні схеми очищення населених пунктів.	Відсутні	Розробити Схеми для всіх населених пунктів громади.
2.	Обсяги утворення твердих побутових відходів.	2,52 тис.т	4,248 тис.т
3.	Обсяги зібраної вторсировини (ПЕТ).	132,3 тонн	10% (згідно з Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року)
4.	Впровадження роздільного збору ТПВ.	м.Хоростків	Всі села громади.
5.	Несанкціоновані сміттєзвалища.	5 сміттєзвалищ	Ліквідація 5 сміттєзвалищ.

Таблиця 5.9.5.

Лісові ресурси та біорізноманіття

№	Індикатор	Базовий рік (2020р.)	Цільові показники на перспективний період (2040 р.)
1.	Показник лісистості території громади.	2,5 %	20 % (відповідно до Наказу Держкомлісгоспу України (№371 від 29.12.2008 року).
2.	Показник заповідності.	4,1 %	Не менше 5%
3.	Встановлення меж об'єктів природно-заповідного фонду та їх охоронних зон.	Відсутні	4 об'єкти природно-заповідного фонду.
4.	Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг.	Відсутні	Всі водні об'єкти громади.

Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272. Організація моніторингу покладається на виконавчий комітет Хоростківської міської ради. На підставі аналізу визначених індикаторів щорічно оприлюднюються основні показники та фактичні наслідки реалізації проекту на офіційному веб-сайті Хоростківської міської ради у мережі Інтернет. Основним методом визначення концентрації забруднюючих речовин є відбір проб, який має здійснюватись акредитованою лабораторією. У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку

негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, міська рада вживає заходів для їх усунення. Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим органам влади, а також громадськості, відстежувати вплив на стан довкілля реалізації містобудівної документації, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем громади і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Для моніторингу впливу ДДП на довкілля має бути створений робочий орган, до його складу можуть увійти співробітники виконавчого комітету Хоростківської міської ради, а також представники громадськості.

5.10 Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній.

5.11 Резюме

Схема планування території ТГ є містобудівною документацією регіонального рівня, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території, на якій реалізуються повноваження міської ради.

Стан навколишнього природного середовища обумовлюється впливом на нього усіх суб'єктів природокористування. Аналіз загального стану довкілля ТГ показує, що в цілому ситуація на її території краща, ніж на більшості території країни, екологічні показники життєдіяльності знаходять на високому рівні. Але в той же час наявні екологічні ризики і проблеми щодо стану поверхневих водойм, впливу господарської діяльності на клімат, якості питної води. Наявність на території громади кладовищ з не дотриманою санітарно-захисною зоною створює необхідність здійснення ряду заходів з метою запобігання виникненню та поширенню інфекційних хвороб. Відсутність встановлених меж природно-заповідних об'єктів, на території громади їх налічується 4, ускладнює збереження та цільове використання природоохоронних територій.

Аналіз існуючої ситуації стосовно стану навколишнього природного середовища, у тому числі здоров'я населення, виявив наступні основні екологічні проблеми, що наявні в Хоростківській громаді:

- проходження транзитного транспорту через м.Хоростків;
- незадовільний стан водопровідної мережі м.Хоростків;
- відсутність централізованого водопостачання та каналізування в селах громади;
- недостатній рівень забезпечення території закладами охорони здоров'я;
- недостатній рівень заліснення громади;
- відсутність встановлених меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;
- відхилення від нормативних показників якості поверхневих водойм;
- скид неочищених дощових вод з території населених пунктів до водних об'єктів;
- інтенсивне сільськогосподарське використання земель;
- несприятливі геологічні процеси – заболочування та ерозія ґрунту;
- незадовільна якість питної води;
- розміщення кладовищ в житловій зоні з порушенням санітарних норм;
- відсутність проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду;
- недостатній показник «заповідності» відсутність схем санітарного очищення населених пунктів;
- наявність несанкціонованих сміттєзвалищ;
- відсутність потужностей з обробки твердих побутових відходів.

В результаті реалізації схеми планування території громади передбачаються наступні фактори впливу на складові довкілля:

- атмосферне повітря – здійснення заходів охорони атмосферного повітря шляхом створення санітарно-захисних зон навколо підприємств та їх озеленення, оптимізації схем дорожнього руху, зокрема будівництво об'їзної дороги м.Хоростків, планування охоронних та захисних лісових насаджень сприятиме покращенню стану атмосферного басейну; такі чинники, як збільшення потоку рекреантів та розвиток промисловості збільшуватимуть надходження забруднюючих речовин;
- водні ресурси – розширення доступу населення до системи каналізації, що дозволить знизити рівень забруднення ґрунтових вод; встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг забезпечить створення сприятливого режиму водних об'єктів, попередження їх забруднення; будівництво двох групових каналізаційних очисних споруд для груп населених пунктів дозволить зменшити рівень забруднення вод поверхневих водних об'єктів;
- лісові ресурси – підвищення лісистості території громади до оптимальних показників дозволить покращити стан атмосферного повітря, якість вод та стан сільськогосподарських угідь, збільшить екологічну та біологічну ємкість території (чисельність і склад живих організмів);
- природно-заповідний фонд – організація та винесення меж природно-заповідних об'єктів в натуру, встановлення охоронних зон, що дозволить забезпечити їх збереження та цільове використання;
- відходи – вилучення ресурсоцінних компонентів твердих побутових відходів надасть можливість знизити обсяги відходів; рекультивація сміттєзвалищ та облаштування сміттєсортувальної станції дозволить зменшити навантаження на довкілля;
- здоров'я населення – розвиток мережі оздоровчо-рекреаційних закладів забезпечить загальнооздоровчий відпочинок; прийняття належних заходів щодо поліпшення водопостачання сприятиме зменшенню ризику на стан здоров'я населення; покращення санітарно-епідеміологічних умов шляхом закриття кладовищ, які розташовані в межах житлової забудови.

Узагальнені результати оцінки факторів ризику кумулятивного впливу засвідчили, що реалізація схеми планування території не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Документ державного планування не передбачає негативних наслідків для здоров'я населення. Разом з тим, реалізація багатьох проектних рішень Схеми може призвести до покращення екологічної та соціально-економічної ситуації в громаді.

Транскордонний вплив під час реалізації схеми планування території відсутній.

Оцінка відповідності основних заходів документа державного планування щодо охорони навколишнього природного середовища, в тому числі здоров'я населення, добре узгоджується із завданнями природоохоронної політики.

Рекомендації СЕО

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою Схеми планування території Хоростківської ТГ Тернопільської області, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Схеми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення громади.

За підсумками СЕО були запропоновані заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища. З метою визначення потенційного негативного впливу на стан довкілля планової діяльності, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, були проаналізовані окремі розділи

Схеми планування території. Така оцінка дозволила сформулювати ряд пріоритетних заходів щодо попередження, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Таким чином, Хоростківська міська рада повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- збільшення потужності систем водопостачання та водовідведення для розширення доступу населення до джерел якісної води, поліпшення стану його здоров'я, доступу населення, підприємств і організацій до систем каналізації;
- влаштування системи дощової каналізації;
- встановлення водоохоронних та прибережних захисних смуг;
- закриття несанкціонованих сміттєзвалищ з подальшою рекультивацією території з метою позитивного впливу на всі компоненти довкілля, у тому числі здоров'я населення, поліпшення в цілому стану довкілля та естетичного вигляду громади;
- модернізація інфраструктури поводження з твердими побутовими відходами (розроблення схем санітарного очищення територій населених пунктів громади, збільшення обсягів роздільного збирання твердих побутових відходів, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, рекультивація полігону ТПВ, будівництво сміттесортувальної станції);
- модернізація дорожньої інфраструктури (розвиток автодорожньої мережі, будівництво об'їзної дороги м.Хоростків, реконструкція автомобільних доріг, будівництво під'їзних автомобільних доріг до рекреаційних зон, модернізація та облаштування придорожньої інфраструктури) та сприяння розвитку електротранспорту;
- розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду;
- створення лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;
- впровадження екологічно чистих технологій на підприємствах-забруднювачах;
- введення автоматизованої системи контролю та обліку викидів на джерелах забруднення;
- впровадження в технологічному процесі замкнених циклів, повторного використання технічної води;
- створення санітарно-захисних зон та їх озеленення;
- закриття кладовищ, санітарно-захисна зона яких не відповідає санітарним вимогам.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування передбачає здійснення спостереження за станом довкілля та факторами, що впливають на його компоненти, оцінювання та аналіз фактичного стану всіх компонентів довкілля, прогнозування стану довкілля та забезпечення науково-інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

Об'єктами екологічного контролю, що підлягає регулярному спостереженню і оцінці при виконанні документа державного планування є:

- джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- обсяги утворення побутових відходів;
- якість питної та поверхневих вод;
- обсяги утворення парникових газів;
- об'єкти поводження з твердими побутовими відходами;
- водоохоронні зони та прибережні захисні смуги;
- об'єкти природно-заповідного фонду.

Отже, запропоновані і узгоджені показники допоможуть відстежувати вплив на стан довкілля реалізації схеми планування території. Проведення моніторингу допоможе зберегти

орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних питань проблем громади, і як наслідок, зменшити вплив антропогенних факторів при виконанні планованої діяльності на стан довкілля, в тому числі на здоров'я населення.

Довідка про консультації
(до заяви про визначення обсягу СЕО)

№ з/п	Уповноважений орган	Зауваження / пропозиція	Спосіб врахування (враховано/ не враховано/ враховано частково)	Обґрунтування
1.	Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОДА	Пропонуємо деталізувати заходи, які передбачається вжити для розв'язання екологічних проблем населених пунктів в частині:		
2.		- вирішення питань централізованого водопостачання і водовідведення, очистки зворотних і дощових вод на території населених пунктів;	Враховано	Розділ 4.5 «Напрями вдосконалення інженерної інфраструктури».
3.		- винесення в натуру першого поясу зон санітарної охорони підземних джерел водопостачання, встановлення меж прибережних захисних смуг та водоохоронних зон поверхневих водних об'єктів, утримання їх в належному стані;	Враховано	Розділ 4.5 «Напрями вдосконалення інженерної інфраструктури» та розділ 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».
4.		- вирішення питання запобігання та зменшення шкідливих викидів в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел забруднення;	Враховано	Розділ 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».
5.		- розроблення та реалізації схем санітарного очищення населених пунктів, запровадження роздільного збору твердих побутових відходів та їх видалення;	Враховано	Розділ 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».

6.		- визначення площі проекрованої екомережі та її структурних одиниць, оцінка рівня достатності площі екомережі та рівня її просторової цілісності, розроблення локальної схеми екологічної мережі територіальної громади;	Враховано	Розділ 2.12 «Рекреаційний, історико-культурний та туристичний потенціал, природно-заповідний фонд» та розділ 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».
7.		- характеристики територій природоохоронного призначення та екомережі, винесення їх меж в натуру.	Враховано	Розділ 2.12 «Рекреаційний, історико-культурний та туристичний потенціал, природно-заповідний фонд».
8.		- визначення ділянок для організації нових природних та штучно створених територій та об'єктів природно-заповідного фонду для подальшого рекреаційного використання;	Не враховано	Дані щодо розширення площі природно-заповідного фонду на території громади відсутні.
9.		- збереження лісів та зелених насаджень, їх інвентаризації, озеленення населених пунктів відповідно до нормативних показників;	Враховано частково	Заходи щодо збереження лісів надано в розділі 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування». Розгляд питань озеленення населених пунктів ДБН Б.1.1-21:2017 не передбачено.
10.		- визначення площ консервації деградованих і забруднених земель;	Не враховано	Визначити фактичну площу малопродуктивних та деградованих земель в розрізі державної та приватної власності, непридатності їх для вирощування с/г культур та необхідність заліснення, можливо тільки при проведенні землепорядних робіт з інвентаризації земель та їх ґрунтового обстеження.
11.		- розміщення захисних лісових насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів;	Враховано	Розділ 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».

12.		- визначення місць відновлення природного стану і підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану річок, інших водно-болотних об'єктів.	Враховано	Розділ 5.7. «Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування».
13.		Конкретизувати аналіз базового стану довкілля на території територіальної громади показниками, отриманими у результаті проведення спеціалізованих лабораторних досліджень (фактичний рівень забруднення атмосферного повітря, поверхневих вод, підземних водоносних горизонтів, ґрунтів тощо), а також зазначити чи перевищують отримані показники стандарти й порогові значення;	Враховано	Розділ 5.2 «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено».
14.		Провести SWOT-аналіз з точки зору екологічної ситуації у межах об'єднаної територіальної громади, а також відобразити у розділі конкретні екологічні показники (тренди) стану довкілля в динаміці з відображенням на графічних матеріалах.	Враховано	Розділ 5.2 «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено».
15.		Оцінити дотримання правового режиму використання земель прибережних захисних смуг згідно з вимогами ст.ст. 61, 62 Земельного кодексу України та з врахуванням ст.ст. 60, 88 Водного кодексу України.	Враховано	Розділ 5.2 «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено».
16.		Оцінити стан трансформації природних ландшафтів, достатність площі екологічної мережі, у т.ч. природно-заповідного фонду, для збереження біологічного та ландшафтного різноманіття тощо.	Враховано	Розділ 2.12 «Рекреаційний, історико-культурний та туристичний потенціал, природно-заповідний фонд».
17.		Відобразити складові структурні елементи екомережі, визначені статтею 5 Закону	Враховано	Складові структурні елементи екомережі відображено на відповідних схемах.

		України „Про екологічну мережу України”, та навести дані про їх облікові площі.		Дані про площі елементів екомережі наведено в розділі 2.12 «Рекреаційний, історико-культурний та туристичний потенціал, природно-заповідний фонд».
18.		У звіті про стратегічну екологічну оцінку необхідно відобразити прогнозні зміни поточного стану довкілля у порівнянні з базовими показниками, якщо Схема планування території не буде затверджена; шляхи врахування зобов'язань, встановлених на міжнародному, державному та інших рівнях, під час підготовки проєкту; обґрунтувати вибір виправданих альтернатив, що розглядалися; зазначити заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування.	Враховано	Розділ 5.3. «Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)», розділ 5.5 «Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування» та розділ 5.8. «Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки)».
19.		При описі наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у звіті необхідно оцінити ймовірний вплив Схеми планування території на компоненти довкілля при його реалізації у вигляді висновків з наведенням прогнозованих показників.	Враховано	Розділ 5.3. «Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)».

20.	Розділ „Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки”	Передбачити дослідження, які засновані на оцінці впливу на довкілля, зокрема: - збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників, у тому числі про здоров'я населення, на території, яку охоплює проєкт; - проведення спеціалізованих лабораторних досліджень для визначення на локальному рівні фактичного рівня забруднення поверхневих вод, підземних водоносних горизонтів, атмосферного повітря, ґрунтів тощо; - проведення аналізу слабких і сильних сторін проєкту з точки зору екологічної ситуації; - визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру, оцінка величини і значимості впливів і ризиків; - проведення консультацій з громадськістю з точки зору екологічної ситуації; - проведення оцінки впливу Схеми планування території на складові довкілля та на стан здоров'я населення; - моніторинг фактичного впливу впровадження Схеми планування території на довкілля.	Не враховано	Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» розділ „Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки” у звіті про СЕО відсутній. Затребувана інформація надається у звіті в розділах 5.2 «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено», 5.3 «Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)», 5.6 «Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків» і 5.9 «Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення».
-----	---	--	--------------	--

6. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ РІШЕНЬ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ

Реалізацію рішень схеми планування території громади передбачається здійснити до 2040р.

Реалізація схеми планування території ТГ повинна здійснюватись шляхом розроблення, затвердження і виконання програм (планів) соціально-економічного розвитку, передбачених наказом Мінрегіону від 30.03.2016 № 75.

Політика місцевої влади має спрямовуватись на забезпечення сприятливих умов життєдіяльності населення ТГ та на стимулювання інвестицій, перш за все, за рахунок розвитку конкурентних переваг її території. В схемі планування території ТГ були визначені ці переваги та пріоритети розвитку територій громади.

Пропонуються наступні механізми реалізації схеми планування території ТГ:

1. Врахування рішень схеми планування території громади з визначеними пріоритетами їх реалізації та результатами моніторингу при розробленні щорічних програм економічного і соціального розвитку громади та місцевого бюджету;

2. Розроблення та виконання відповідно до Бюджетного кодексу України бюджетних програм на плановий та наступні два роки для реалізації рішень схеми планування території громади та заходів з їх реалізації;

3. Забезпечення постійної участі громадських організацій та бізнес-структур в реалізації схеми планування території громади.

При обґрунтуванні заходів з реалізації схеми планування території ТГ враховувались визначені пріоритетні завдання, а також необхідність включення до їх переліку тих, які забезпечуватимуть багатосторонній ефект, синергію розвитку, що дозволить прискорити та здешевити досягнення мети.

Виходячи з цього, для реалізації пропозицій схеми планування території громади орган місцевого самоврядування забезпечує виконання наступних заходів:

1. Оприлюднює через засоби масової інформації рішення про затвердження схеми планування території ТГ.

2. Проводить роботи по внесенню змін в існуючі та розробку нових генеральних планів населених пунктів, що дозволить деталізувати рішення щодо найбільш ефективного використання територій.

3. Розробляє детальні плани території, передбачених для об'єктів виробництва, інженерної та транспортної інфраструктури, дорожнього автосервісу.

4. Забезпечує контроль за відповідністю рішень іншої містобудівної та проектної документації (генеральних планів населених пунктів, детальних планів території, проектів розміщення окремих об'єктів) рішенням схеми планування території ТГ.

5. Здійснює ведення містобудівного моніторингу реалізації схеми планування території ТГ та проведення її коригування (в разі необхідності) для постійної актуалізації в містобудівному кадастрі інформації щодо використання територій та підготовки щорічних доповідей з цих питань перед депутатами ради ТГ.

6. Для встановлення режимів використання земель різних категорій відповідно до законодавства замовляє спеціалізованим організаціям роботи із розроблення: проектів охоронних зон пам'яток культурної спадщини на території ТГ; проектів землеустрою щодо встановлення меж прибережних захисних смуг та водоохоронних зон об'єктів водного фонду.

7. Розробляє та реалізує програму екологічного оздоровлення території, зокрема, заліснення територій.

8. Реформує мережі освітніх та медичних закладів.

9. Укладає угоди про співробітництво із суміжними адміністративно-територіальними одиницями, які мають спільні проблеми розвитку, для вирішення зазначених проблем.

10. Складає (з урахуванням схеми планування території громади та генеральних планів населених пунктів) каталоги інвестиційно-привабливих та проблемних територій (в тому числі й тих, які потребують зміни функціонального використання) з визначенням юридичних, екологічних, соціальних, економічних та інших умов їх використання.

11. Здійснює комплекс заходів із забезпечення природно-техногенної безпеки, створення та впорядкування водоохоронних зон і прибережних захисних смуг, забезпечення охорони та раціонального використання історико-культурного потенціалу території громади тощо.

12. Розбудовує сучасну комунальну інфраструктуру: виділення та облаштування території нових кладовищ, створення пожежно-рятувальних підрозділів (частин).

**7. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ СХЕМИ ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ
ХОРОСТКІВСЬКОЇ ТГ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Таблиця 7.1

Назва показника	Одиниця виміру	Значення показників	
		Станом на вихідний рік	Станом на розрахунковий строк
1	2	3	4
Площа території в межах проєкту	га	18449.27	18449.27
у тому числі:			
- землі сільськогосподарського	га/%	16412.88/88.96	12955.08/70.22
- ліси та інші лісовкриті площі	га/%	461.93/2.5	3661.93/19.85
- забудовані землі	га/%	1288.72/6.99	1554.92/8.43
- відкриті землі	га/%	8.4/0.05	-
- внутрішні води	га/%	277.34/1.5	277.34/1.5
З усіх земель:			
- земель природоохоронного	га	747.21/4.05	747.21/4.05
- земель оздоровчого призначення	га	-	3.0
- земель рекреаційного призначення	га	0.63	77.03/0.42
- земель історико-культурного	га	18.05/0.1	18.05/0.1
- земель виробничого призначення	га	307.77/1.67	474,68/2.57
Кількість населених пунктів	од.	10	10
- міст		1	1
- селищ міського типу	од.	-	-
- сільських населених пунктів	од.	9	9
-	осіб	14155	13300
- міське	осіб	6740	6940
- сільське	осіб	7415	6360
Житловий фонд	тис.м ² загальної площі	224,004	267,704
Заклади обслуговування			
- шкільні навчальні заклади	місць	3264	1596
- дошкільні заклади	місць	406	532
- лікарня	ліжок	10	68
- поліклініка	відв./зміну	-	-
- амбулаторії (АЗПСМ)	відв./зміну	53	133
- фельдшерсько-акушерські пункти (пункти здоров'я)	об'єктів	7	6

- станції невідкладної медичної допомоги	автомобілів	2	2
- пожежні депо (підрозділи)	об'єктів	1	6
	автомашин	2	9
- Будинки культури, клуби, центри дозвілля	місць	2240	3024
Споживання електроенергії	тис. кВт год/рік	-	86 495,4
Споживання тепла	МВт	-	590,428
Споживання природного газу	млн. м ³ / рік	-	63,116
Загальний обсяг водоспоживання	тис м ³ /добу	1,893	7,86
Загальний обсяг водовідведення	тис.м ³ /добу	0,1	7,387